

1495
Totisen

Kääntymisen Harjoitus

eli Tie,

jota Jumalata rakastavaisen Ihmisen Jumalan Miele-
len jälkeen elinkautensa waeltaman pitää,

ARTHUR DENTiltä.

Ynnä 100 Jumalan pyhässä Sanassa perustetun Chris-
tillishyden Djennus-Nuoran kansa. Jumalata, Au-
tuuta ja oikeata Katumusta rakastaville Suoma-
laisille hyväksi,

Ruotsin kielestä Suomeksi kääntty.

Uusi PAINOS.

Helsingissä, S. G. Frenckellin ja Pojan luonna, 1850.

Imprimatur.

Borgå Domkapitel den 17 Julii 1850.

På befallning:

Clas Molander.

Kaikille synniin synkeydesä eksywille, saatanalta so-
waištuille, lihalla ja mailmalta wietellyille, synnin unes-
sa suruttomasti nukuneille, lawialla kadotuksen tiellä wael-
tawille syntisille, tämä wähäinen tutkisteleminen walistuf-
seksi, kääntymiseksi ja autuudeksi taritaan ja lahjoitetaan.

Esipuheinen Omistus.

Te waiwaiset ja wihelijäiset syntiset! Ei ikänänsä aurinko tai-
waan wahwuudessa ole maan päällä asuwille ihmisille niin
tarpeellinen, ettei totinen parannus ja kääntymys, waiwaiselle
syntiselle ole tuhatta kertaa tarpeellisempi: sillä aurinko pois pois-
taa ainoastaan yön pimeyden, ja toivotettawalla walkeudellan-
sa walaisee, lämmitiää ja wirwottaa maan: mutta totinen kään-
tyminen poispoistaa sydemmestä kadottawaisen synnin pimeyden,
ja siihen siaan sytyttää armon walkeuden, vaikuttaa sielussa hen-
gellisen elämän, ja johdattaa waiwaisen syntisen wihasta armoon,
kirouksesta siunaukseen, kadotuksesta autuuteen, kuolemasta elä-
mään. Jumalan yhteisestä armosta ja rakkaudesta, Jesuksen
Christuksen ansiesta ja ansaitusta wanhurskaudesta, syntein an-
teeksi saamisesta, ja siitä kunniaasta, kuin Jumalan lapsille Ju-
malan waltakunnassa ilmestyy, mahdetaan syntiselle saarnattaa
niin paljon kuin tahdotaan, niin ei hän kuitenkaan saa näistä
yhdestäkään itsiänsä ilahuttaa eikä lohduttaa, ellei hän ennen kai-
kesta sydämmestänsä ole kääntynyt Jumalan tykö. Sillä ilman
totista kääntymistä (jonka Jumalan Henki aina meissä wai-
kutta tahtoo koska emme wastahakoisesti hänen armowaikutus-
tansa vastaan seisoo) ei meitä hyödytä Jumalan armo, eikä Chris-
tuksen weri, eikä kuinka paljon me niistä puhuisimme; mutta
kussa totinen kääntymys edellä käy, seuraa sen päälle samassa
silmänräpäyksessä osallisuus Jumalan armosta, ja kaikesta Je-
suksesta ansaitusta hywyydestä. Sentähden on myös pyhä Jo-
hannes Kastaja, ensimmäinen Uuden Testamentin saarnaaja,
alkanut saarna-wirkansa uskollisella ja yksiwakaisella neuwolla
totiseen parannukseen, joka näin kuuluu: "tehtäät parannus:
sillä taiwaan waltakunta on lähestynyt." Matth. 3: 2. Hänen
edellänsä owat Propheetat Wanhassa Testamentissä, liikutetut
Pyhältä Hengeltä, niinkuin yhdellä suulla sille niskurille Judan
kansalle lakkaamata huutaneet: "käännä sinuas sinä wastahakoi-
nen Israel! kääntäkää teiänne! Tehkää parannus &c." Ja hä-
nen jälkeensä en, niin hywin Christus waeluksensa päiwinä täällä
maan päällä, kuin hänen Apostolinsakkin Uudessa Testamentis-
sä samaa oppia edes panneet, pitäin päälle, sekä hywällä, että
sopimattomalla ajalla, waatein, wetäin ja neuwoin totiseen kään-
tymiseen ja parannukseen. Sama Jumalan ääni kuuluu vielä
jokapäiwä siinä Christiillisessä seurakunnassa uskollisten saarna-
miesten ja opettajain suusta ja on se sama myös Jumalan ar-
mon kautta mailman loppuun asti seurakunnassa kuuluma. Ja

tosin koko pyhä Raamattu ja kaikki opetukset, vaatimiset, uh-
kaukset ja manaukset, kuin siinä käsi etyt ovat, tarkoittavat
ainoastansa sen päälle, että waiwainen syntinen Jumalan tykö
kääntyis, ja ijankaikkisesti autuaksi tulis: josta tämä wissi ja
wahwa päätös seuraa, ettei yhdelle waiwaiselle syntiselle (niinkuin
me Jumala paratkoon kaikki olemme!) ole mitään enämmin
tarpeellista, kuin totinen kääntymys. Sillä ihminen mahtaa ol-
la niin rikas, niin oppinut, niin korkealle kunnian istuimelle
istutettu, niin wäkewä, niin woimallinen, niin ihana, niin hy-
wäntapainen, niin pöyhkiä ja hywin waatetettu, kuin iänänsä
hän taitaa ja tahtoo toiwattaa, ellei sydän ole Jumalan tykö
kääntynyt, on hän, niin totta kuin Herra elää! Jumalan sil-
missä niin ruma ja kauhia, kuin itse perkele.

Koska siis totinen kääntymys on waiwaiselle syntiselle niin
sangen tarpeellinen, ettei ilman sitä suinkaan taita autuaksi tul-
la, niin ei myös mitään ole, jota se kawala wihollinen niin
ahkeroitsee ihmisen tykönä estää kuin totista kääntymistä. Sa-
tätä aikaan saadaksensa pitää hän niinkuin aseensa: 1) "Mei-
dän pahan lihamme," jonka hän aina yllättää Jumalan Henkeä
wastään seisomaan, ja kuin se on tapahtunut, sitten suruttomuus-
den kautta synnissä waaduttaa. 2) "Tämän jumalattoman mail-
man," jonka myrkyllisen makeuden, petollisen muodon, ja wie-
kisten haukutusten kautta, hän niin peräti pois temmaa sydä-
men, ettei se ajattelekaan Jumalan, taiwaan eli helwetin pääl-
le; niin sowaisee silmät, että ihminen, eikä löydä tietä autuu-
teen, eikä näe missä kadotuksessa hän on: ja niin lumoo kor-
wat, että niillä ei ole halua kuulla Jumalan sanaa, eikä sen
woimaa ja suloisuutta tuta ja käsittää. 3) Wäärin käyttää hän
usein, estääksensä totista kääntymistä, "Jumalan oman armon ja
laupiuden," jonka hän suruttomain syntisten eteen aseita niin
suureksi ja lawiaksi niinkuin ei siihen Jumalassa olisikaan rhy-
tääkään wihaa ja wanhurskautta, ja tämän kautta kaukuttelee
heitä jumalattomassa menossansa pysymään ja yhtä rietasta syn-
tiä toisen perään tekemään, siihen asti että wihdein elämä lop-
puu ja armon owi peräti sulitaan. Samalla muotoa hän myös,
syntisen kääntymistä estääksensä, 4) "Jumalan oman wanhurs-
kauden" wäärin edespane. Sillä koska waiwainen soka synti-
nen on tättänyt suuren syntein mitan, ja niin tapahtuu, että
hän wihdoin tulee synteinsä tuntoon, ja omatunto rupee wainoa-
maan ja kaimamaan häntä, joka useimmaasti tapahtuu, koska
kuoleman pelko sydäntä ahbistaa, silloin on perkeleen paras
juoni tehdä ja asettaa kōyhän syntisen eteen Jumalan ankaran wi-
han ja wanhurskauden niin hirmuiseksi ja lawiaksi, ja niin lop-
pumattomasti suureksi, niinkuin ei Jumalassa löytyisikään yh-

täkään armoa ja laupiutta, ja tämän kautta saattaa hän monta viheliäistä syntistä epäilykseen ja kadotukseen. Tästä taitaan yltäkyllä hawaita, ettei perkele itsiänsä yhdellä tavalla kääntä, estäisjäänsä sotisen totista kääntymistä. Sillä koska hän tahtoo haukuttella ihmistä syntiin, niin hän liehakoitsee hänen kansansa, lupaa hänelle suuren autuuden, ja kääntää itsensä kuin walkeuden enkeli: mutta koska hän tahtoo ihmistä epäilykseen saattaa ja ijankäikkisen pimeyden majoihin kuljettaa, silloin hän tarttuu häneen niinkuin kiljuwa leijoni. Sillä perkeleellä on suuri wiha, että hän tietää hänelläänsä wäähän aikaa olewan. Jlm. R. 12: 12. Rakkahimmat ja kalliisti lunastetut Christityt! senkaltaista julmaa perkeleen kulkua, kawalita juonia ja petollisia pauloja vastaan, joita hän yötä ja päivää, ja joka silmän räpäys meidän eteemme wirittää, kietoaksensa ja kääntääkensä meitä, niinkuin nälkäinen ja julma leijoni etsii ja walwoo saalista, ei ole meille miään tarpellisempata, kuin että me totisen kääntymisen kautta warjelemme wisusti sielumme, jotka Jeesus werelläänsä lunastanut on, ettei ne, jotka niin kalliisti maksetut ovat, tulis sille kauhialle perkeleelle saaliiksi. Totinen kääntyminen on se ainoa wälitappale, jolla syntinen itsensä perkeleen kynsistä, siteistä ja kableista irralle riistää, ja sielunsa säilyttää ja pelastaa. Sillä ehkä kuinka wirkas, paha ja wäkewä perkele on, koska syntinen Jumalan tykö kääntynyt on, ja kääntymisessäänsä seisowana pysyy, niin ei taida perkele hänelle enämpätä wahingota tehdä, kuin itse Jumalallekaan; sillä kääntynyt ihminen on wäkewä Jumalan wäestä, wiisas Jumalan wiisaudesta, ja niin waka Jumalan suolejuksesta hänen siipeinsä warjon alla, ettei helwetinkään portit taida häntä woittaa.

Ah! mitkä suuret edut owat kääntyneillä! Kuinka ihanat, kuinka kunnialliset he owat Jumalan silmissä! Kuinka forkiasti Jumala heitä rakastaa! Kuinka paljo hywää on heillä armon waltakunnassa! Mikä sanomatoim ilo on heillä odotettawana kunnian waltakunnassa! Ah! niin antaaat siis, Jeesuksen nimeen, te sowaistut syntiset, mennä turhat mailmalliset askareenne, syntiset ajankulutukseenne, kelwottomat kofouksenne, synnin himoihin sytyttawät tansinne ja leikkinne, ja kaikella wireydellä ahkeroitkaat totisesta kääntymisestä, että sen oikein oppisitte ja welwollisesti itse töissä harjoittaisitte.

Totisen kääntymisen tieto ei ole niin työläs, eikä awara, ettei sitä pikaisesti käsittä ja oppia taita; mutta sen harjoitus ja ahkeroitseminen itse työssä waatii wireyttä, huolta, kiwautta, surua, waroimista, raittiutta, paastoa, rukouksia, työtä, lihan ristiin-naulittsemista, wanhan ihmisen kuolettamista, pelkoa ja wapistusta, niinkuin Paawali siitä uskollisesti neuwoo, Phil. 2:

12. "Paitakaat pelwolla ja wapistuksella, että te autuaksi tulifitta." Että siis yksikertainen Christitty mahtais tietää, mitä totiseen kääntymiseen, ja sen oikiaan harjoitukseen tulee, niin on lyhykäisesti waarinotettava, että katumuksessa ja parannuksessa on kaksi pää-osa: ensimmäinen kutsutaan Contritio, se on: "sydämmen särkeminen, mielikarwauus ja waikeroitseemus tehtyin syn- tein ylitse," että syntinen, laista ja Jumalan wihan tunnošta peljästynyt, Jumalan mielen jälkeen murehtii synteinsä ylitse, ja niitä samoja tähdellä todella wälittää ja wihaa. Käsitetään siis tämän alla, 1) "synnin tunto," kuin laista tulee: 2) "synnin tunnustus," että ihminen Jumalan edessä tekee itsensä wialli- seksi ja syypääksi kaikkiin synteihin, ja ei yhtään syntiä, joko se olisi tietty, eli tietämätöin, jonka hän tehnyt on, kiellä eli salaa: niin myös 3) sydämmellinen 'wiha ja närkästyös syntiä vastaan," joka sydämmessä tukahuttaa himon syntiä tekemään. "Toinen pää-osa," kuin totiseen katumukseseen ja parannukseen tarwitaan, kutsutaan Fides, se on: "elämä usko," joka siinä seisoo, että särjetty, peljästynyt ja murheellinen syntinen pakenee nöyrällä sydämmellä Jumalan armon ja Wapahatajan Jesuksen Christuf- sen kallihin weren, ansion ja wanhurskauden tykö, etsein lääki- tystä, lohduitusta ja wirwotusta kalwawalle omalletunnollensa ja särjetylle sydämmellensä, Jumalan armo-lupauksissa, kuin Ewan- geliumissa ilmoitetut owat, ja Wapahatajansa määrättömässä, puh- distawaisen ja wanhurskaaksi tekewäisen weren woimassa, tullen totisesti wihan lapsesta armon lapseksi, wihelijäisestä syntisestä, wanhurskaaksi Jumalan edessä, siinä samassa kuin hän itsellensä erinomaisesti omistaa Jumalan armon ja Lunastajansa Jesuf- sen Christuksen wanhurskauden wilpittömällä, totisella ja epäile- mättömällä turwalla. Nämät owat ne kaksi pää-osa kuin toti- seen katumukseseen ja parannukseen waaditaan, ja on niiden kah- den osan kanssa niin asiat, että, ehkä totisessa katumuksessa ja parannuksessa "sydämmen särkemisen ja murheen" järjestyksen tähden edellä käymän ja uskon seuraaman pitää; sillä ettei suinkaan kukaan taida uskon kautta etsiä parannusta Jesuksen haawoista, ellei sydän ennen ole särjetty ja haawoitettu ahdistukselta: niin on kuitenkin usko se etuisin osa katumuksessa, ikänänsä kuin sie- lu on paras ja etuisin osa ihmisessä; sillä uskon kautta ainoas- taan, joka itsensä Jumalan armon ja Jesuksen kalliin ansion pääl- le perustaa, samma me syntimme anteeksi ja tulemme wanhurs- kiksi Jumalan edessä. Ihminen mahtaa kaikkein katkerimmasti itkeä syntiänsä, ja kantaa niiden ylitse särjettyä sydäntä, ellei usko sen päälle seuraa, niin epäilemättä synnin-suru muuttuu epäi- lykseksi, niin kuin tapahtui pettäjälle Judakselle, joka Herran Christuksen petti.

Siinä wanhurskaaksi tekewäisessä, elämän ja autuuden antawassa uskossa, joka on toinen ja paras kappale tottudessa kääntymisessä on kolme osaa. Ensimmäinen kutsutaan Notitia, se on: "wahwa tieto niissä kappaleissa kuin ovat tarpeelliset tietä aututeen." Toinen kutsutaan Assensus, ja on "epäilemätön suostumus sydämessä" jonka kautta ihminen itsensä kaiketi wakuuttaa, että, mitä Jumala sanassansa on ilmoittanut, on taivaallinen ja Jumalallinen totuus. Kolmas kutsutaan Fiducia, se on: "oikia ja wilpitön uskallus Jumalaan," jonka kautta katumainen syntinen turvaa itsensä Jumalan yhteiseen armoon, Evangeliumin yhteisiin armo-lupauksiin ja Jesuksen Christuksen yhteiseen ansioon, ja ne erinomaisesti itsellänsä niin lujasti omistaa, että niin wiissi kuin se on, että Jumala on toinen, Jumala joka ei taida walehdella, ja että Jesus kaikkein edestä on kuoleman kärsinyt, niin wiissisti ja epäilemättä on hänkin sydämessänsä ja omassa tunnuksensa wakuutettu, että Jumala Christuksen tähden on hänelle armollinen, että kaikki hänen syntinsä ovat anteeksi annetut, ja että hän Jesuksen wanhurskauden woimassa on wanhurskas, ja siinä uskossa loppuun asti wahwana pysyin ijankaikkisesti autuas.

Tästä autuagallisesta turvaamisesta wuotaa nyt erinomaisesti neljä asiata. 1) "Syntein anteeksi saaminen, niin ettei niissä, jotka ovat Jesuksessa Christuksessa, ole yhtään kadotusta; Rom. 8: 1. waan kaikki heidän ylitsekäymisensä ovat poispyhitnyt niinkuin pilwi, ja heidän syntinsä niinkuin sumu, ja ei Jumala niitä enää muista, niinkuin sargen lohdullisesti Jumalan Henki puhuu, Es. 43: 25. ja 44: 22. 2) "Jesuksen wanhurskaus," joka sitten kuin synnit ovat poisotetut, syntiselle siaan lahjoitetaan, niin että katumainen syntinen, lunastajansa Jesuksen Christuksen wanhurskaudessa, jonka hän uskon kautta on päällensä pakenut ja omaksensa saanut, on Jumalan kaswain edessä, ja Jumalan totisen arwain ja päätöksen jälkeen wanhurskas, kunniallinen ja ihana, rakas kuin ainoa poika, Jumalan perillinen, ja Jesuksen Christuksen kansaperillinen ijankaikkiseen elämään. 3) "Yhdistys Jumalan kanssa," niin että syntinen, joka synnin tähden oli eroitettu kauwas pois Jumalasta ja autuudesta, on nyt kääntymisen kautta, niin liki yhdistetty ja sidottu Jumalan kanssa, että hän on yksi Henki hänen kanssansa, niinkuin Paawali puhuu, 1 Cor. 6: 17. Ja tosin sielu ja ruumis ei ole ikänänsä niin lujasti toinen toisensa kanssa yhdistetyt, kuin Jumala ja katumainen syntinen; sillä sielu ja ruumis erkanewat toinen toisestansa kuolemassa; mutta Jumala ja katumainen sielu ovat yhdistetyt elämässä ja kuolemassa, jonka tähden myös se uskon kautta Jumalan kanssa yhdistetty Paa-

wali näin rohkeasti ulospuhkee, Rom. 8: 38, 39: "minä olen wahwa siitä, ettei kuolema, eikä elämä, ei Enkelit, eikä esiwal-
lat, eikä wälewyydet, eikä nykyiset, eikä tulevaiset. Eikä kor-
teus, eikä sywyys, eli joku muu luontokappale taida meitä Su-
malan rakkaudesta eroittaa, joka on Jesuksessa Christuksessa
meidän Herrassamme. 4) "Pyhä ja uusi elämäkerta," josta us-
kowsaisen ja kääntyneen ihmiseen kaikella wireydellä ahkeroitseman
pitää; sillä niinkuin puu hedelmistänsä tutaan, niin elämäkerrasta
myös tuomitaan, jos ihminen on oikein kääntynyt, eli ei, jos hä-
nellä on totinen usko Jumalan tykö eli ei; jos hän on wanhurs-
kas eli ei, jos hän on yhdistetty Jesuksen kanssa, eli ei. Ellei
elämäkerrassa wanhurskauden awut ja uskon hedelmät loista,
niin ei myöskään, niin totta kuin Jumalan sana ei walehdella
taida, ole sydämessä yhtään uskoa. Kussa ei uskoa ole, siellä
ei ole wanhurskautta; kussa ei wanhurskautta ole, siellä ei ole
syntein anteeksi saamista, ja kussa ei syntein anteeksi antamusta
ole, siellä ei myöskään ole elämää ja autuuta. Sillä mahdoli-
sempi on eroittaa walkeuden ja lämpymän tulesta, kuin uskon
ja Christilliset awut toinen toisistaan; sillä usko osottaa itsen-
sä aina elämäksi hywain töiden kautta, niinkuin tästä merkilli-
sesti Jacob, Epist. 2: v. 17. puhuu, sanoen: "usko, jos ei hä-
nellä töitä ole, on kuollut itsessänsä." Sentähden, kussa usko on
sydämessä, siellä epäilemättä liha pitää ristiinaulittaman, wanha
ihminen kuolettaman, syntiset himot kaiki alas poljettaman;
waan hengen elämän, hallitseman ja wallitseman, kaikkinaiset
awut ja hywät työt loistaman. Ja sanalla sanoen: "koko ihmi-
sen pitää ruumiin, sielun, mielen, ajatusten, sanain ja töiden
puolesta muutettaman ja uudistettaman." Ei mikään ole niin
sopimaton ja kauhistawainen Jumalan ja siwollisten Christit-
tyin edessä, kuin kuulla sen ihmisen suullaan kerskaawan uskosta,
joka kuitenkin elää kaikkinaisissa synneissä ja pimenden kadotta-
waisissa töissä, niinkuin huoruudessa, murhassa, warkaudessa,
haureudessa, ylönhyömisessä ja juomisessa, irstaisuudessa, wirkan-
sa laimilyömisessä, abneudessa, kunnian pyynnössä, armottomu-
udessa, wihassa, wainossa, kateudessa, kiukussa, torassa, riidessä,
eripuraisuudessa, petoksessa, wiekkaudessa ja muissa senkaltai-
sissa: totisella uskolla ei ole näiden töiden kanssa enämpätä yh-
teyttä ja osallisuutta, kuin Jumalalla mammonan, Christuksella
Belialin ja walkeudella pimenden kanssa. Itse kukin ajatelkoon
ja tutkikoon tätä wisummasti. 2 Cor. 6: 14.

Jos joku näkee lähimmäisensä hädässä, neuwotoinna, wihel-
jäisnä ja köyhänä, ja ei osota hänelle yhtäkään rakkautta, apua,
lapiutta ja armoa koska hän sen taitaa tehdä; taittanenko sa-
noa senkal'aisella olewan sen totisen uskon? Ei suinkaan; sillä

hänellä ei ole Christuksen henkee. Jos joku ylönantaa aviowuoteensa, elää huoruudessa, ja palaa himossa muiden tykö: lieneekö senkaltaisella ihmisellä totista uskoa. Totisesti senkaltaisessa ei löydy enämpätä uskoa, kuin elämätä kuollessa ruumiissa. Joka elää jokapäiväisessä ylöllisyydessä, ylönhyömissä ja juomisessa ja häpiällisillä sanoilla, turhilla jaarituksilla ja pilkka-puheilla, niin myös waloilla ja sadatuksilla, häwäisee Jumalan nimeä ja hänen pyhää sanaansa ja pahentaa monta siwollista ihmistä; löytyneekö senkaltaisessa totista uskoa? tosin juuri niin paljo, kuin fikunia ohdakkeissa. Jos joku ihminen ylpeyden hengeltä hallitaan, niin että hän tahtoo itsensä korottaa lähimmäisensä ylitse, luullen itsensä häntä paremmaksi, ylönkatsoo, alaspolkee ja halwenta häntä kaikessa tilassa, ammottelee suurempata kunniaa ja etua kuin hänelle tulee, katsoo ynsiästi lähimmäisensä päälle, wihaa häntä sydämessänsä, tappaa hänen katsannollansa, ja tuskin karsii häntä siwullansa, erinomaisesti jos hän sen kautta korkeamman armonsa kadottais: Löytyneekö siinä ihmisessä toinen usko? Tosin juuri niin paljo, kuin ymmärrystä ja järkeä löytyy pedossa ja järjettömässä luontokappaleessa; sillä kussa se kirottu ylpeyden henki hallitsee sydämmen, katsannon, sanat ja liikutukset, siinä owat totisesti usko ja Jumalan Henki sydämmestä kauwas paenneet. Jos joku löytyy, jolla on se tapa, että hän mielellänsä itsiänsä ilahuttaa ja huwittelee lähimmäisensä panetuksesta, pahoinpäin ulostoimittaa hänen nimensä, tekee hänen wähat rikoksensa isoiksi, kuljettaa häntä kielellänsä ympäri maata, ja kaupunkia, saattaa pahan sanoman hänen päällensä, ja pitää hänen naurunansa ja wirtenänsä kokouksissa, mahiaisko senkaltaisessa löytyä totinen usko? Tosin juuri niin paljo, kuin kulta löytyy harmaassa kivessä. Jos joku on, kuin murheelliseksi tekee lesket ja orwoilapset, heidän onnensa ja ajaallisen menestyksensä turmelee ja estää, saattaa lesket ominensa wihelijäisyteen ja köyhyyteen: iloitsee heidän kynnleistänsä ja murheestaan, panee kiwia kuorman päälle, osottaa itsensä tylyksi, ynsiäksi, wihaiseksi, ja katkeraksi häntä vastaan, ei anna neuwoa, lohdutusta, eikä apua; waan pikemmin kaikissa asioissa alaspolkee, pahentaa, ja murheelliseksi saattaa ei huolien wäsynneitten ja murheellisten kanssa oikiällä ajalla oleskella ja itsiänsä käyttää; löytyneekö senkaltaisessa ihmisessä totinen usko? Totisesti, te Jumalan lapset! ei löydy siellä enämmin uskoa, kuin wiinamarjoja orjantappuroissa, taikka rakkautta siinä julmassa pimeyden hengesä. Niin on myös muiden syntein ja pimeyden töiden kanssa, mikä nimi heillä ikänänsä olla mahtaa, kussa ne sydämmesssä hallitsewat ja wallitsewat, siellä ei ole uskoa eikä uskon-wanhurskautta; waan Jumala paratsoon! se wihelijäinen sydän on silloin sen julman perkeleen

asuin-*sia*, jossa hän wallitsee ja istuu, niinkuin ruhtinas huonees-
 sansa, hallitsee ja wallitsee kaikki sielun ajatukset ja ruumiin-
 jäsenet, ja pitää ne palveluksessa, nimittäin wääröyden sota-
 aseina, niinkuin esimerkiksi: sydämmen pahaa ajattelemaan, silmät
 haureuteen, fielen kiroilemiseen ja häwäistyksen, jalat wahin-
 gota tekemään, kädet warastamaan, ryömään ja werta wuo-
 dattamaan, ja niin edespäin. Mutta kussa totinen usko on,
 siellä kaikki hengen työt loistawat uskosta elämäkerrassa, niinkuin
 säteet auringosta; ja nämät uskon ja hengen hedelmät ovat rak-
 kaus, ilo, rauha, pitkämielisyys, laupius, hywisyys, uskollisuus,
 hiljaisuus, puhtaus, nöyryys, armeliaisuus ja muut senkaltaiset;
 sillä koska usko on sydämmessä, niin on koko pyhällä kolminai-
 suudella Isällä Jumalalla, Pojalla, ja Pyhällä Hengellä asuin-
 sia siellä; silloin Jumala asuu ja hallitsee sydämmessä ja sielus-
 sa niinkuin kuningas; hän kääntää ja wääntää sen kaikkeen hywään:
 ymmärryksen puettaa hän kirkkalla taidolla jumallisissa asioissa;
 tahdon hän pyhittää ja taivuttaa siihen kuin hywä on; himot
 ja liikutukset hän uudistaa kaikkein Christillisten arwain harjoit-
 uksiin; ajatukset täyttää hän pyhällä halulla ja himolla; ja
 kaikki ruumiin jäsenet tekee hän wanhurskauden sotaaseeksi.

Katso! niin on se, kuin nyt sanottu on kääntyneen ihmisen
 kansa, ja taidattee, te waiwaiset syntiset! tästä lyhykäisesti op-
 pia, mitä oikeaan kääntymiseen tulee; josta, vaikka se awaram-
 malta itse kirjasta opitaan, on kuitenkin esipuheessa ollut mai-
 nitseminen, sentähden että se, joka tämän kirjan on kokonpan-
 nut, on wahan eli ei mitään uskosta puhunut, joka kuitenkin
 totisessa kääntymisessä on paras osa. Muutoin mitä katumus-
 seen ja parannukseen tulee, ensimmäisen osansa puolesta, joka
 sanottiin olewan sydämmen särkeminen, katumus ja waiheroitse-
 mus tehtyin syntein ylitse, niin on se merkittävästi ja hywin-tä-
 sä wähässä tutkistelemuksessa käsitetty. Joka ensin yhdeltä usko-
 maan opettajalta, Arthur Dent nimiltä, on kirjoitettu, ja otolli-
 suudensa tähden ylitse k. Imenkymmenen kerran Englannin kielel-
 lä prantattu, sitten sekä Saksan, että Danskän ja Ruotsin kie-
 llelle, ja nyt wihdoin Suomalaisille hywäksi, Suomeksi kääntty.

Jumala, jolta kaikki armo tulee, antakoon tämän tulla py-
 himmän nimensä kunniaksi, ja teidän, te waiwaiset ja sofiat syn-
 tiset! Walistukseksenne, kääntymiseksenne ja autuudksenne! Ju-
 mala kuulkoon minun sydämmeni uskollisen toiwotuksen, Jesuk-
 sen Christuksen tähden, jolle, ynnä Isän ja Pyhän Hengen kans-
 sa, olkoon kunnia, ylistys, kiitos, woima ja wälewyyys iankaik-
 kisesti iankaikkiseen! Amen.

Jesuksen nimeen!

Praktika, eli Totisen Kääntymisen Harjoitus, Lutkisteltu Christuksen Sanoista:

Ei suinkaan, sanon minä teille; waan ellette paranna teitänne, niin te kaikki niin hukkaan tuletta. Luk. 13: 3.

Näihin sanoin ovat muutamat meidän Wapahantajallemme Jesukselle Christukselle tilan antaneet, jotka ilmoittivat hänelle Galilealaisista, joiden weren Pilatus oli sekoittanut heidän uhrinsa kanssa, se on: jotta Pilatus oli heidän uhraussansa murhata antanut, niin että heidän werensä on sekaantunut järjättömäin luontofappalten weren kanssa. Tästä tuli tälle kansalle senkaltainen luulo, ikänänsä kuin nämät Galilealaiset olisit olleet suuremmat syntiset, kuin muut Galilaleaset, koska niin suuri rangaistus ja onnettomuus heidän yltiensä käwi: niin myös ne kahdeksantoistakymmentä, joiden päälle torni Siloassa langes ja tappoi heidän, ovat he luulleet kaikkia muita Jerusalemin asuwita wiallisimmiksi.

Näissä ihmisissä hawaitaan sen turmellun luonnon häin ja paha siisu, joka, Jumala paratkoon! löytynyt kaikissa ihmisissä, ja seisoo siinä, että me sängen tarkasti otamme waarin muiden ihmisten synneistä, ja niitä wälewästi laitamme ja nuhtelemme; mutta sitä vastaan pyydämme mielellämme itsemme wanhurškaaksi tehdä, ja olemme omain synneimme, wikkaimme ja rikostemme hawaitsemisessa myyrää sotiammat. Niin lujasti ovat myös nämät ihmiset luulleet oikialla tiellä waeltawansa, ja kaikkein muiden kansain suhteen, armossa ja ystämyhdesssä Jumalan tykönä olewansa, jonka tähden he myös siitä itse mielestänsä wakaat olit, ettei senkaltaisten rangaistusten ja waimain pitänyt heidän päällensä tuleman; niinkuin myös samalla muotoa, moni wäärin ja tyhmästi tuomitsee, ne ihmiset olewan suurimmat syntiset, joita Jumala enimmästi kuurittaa ja ristillä ja murheella etsii. Waan senkaltaiset ovat unohtaneet, että Jumala käyppi erinkal-

laisella ja ihmeellisellä tavalla ihmisten kansa täällä maan päällä, niin ettei hän aina rangaise jumalatoimintansa jälkeen kuin hän häijy ja paha on, eikä palkitse ja siunaa jumalista ulkonaisesti, sen jälkeen, kuin hän hyvä ja jumalinen on; waan ainoastansa oman hyvän suosionsa jälkeen, asettaa muutamia esimerkkejä, opetukseksi ja varoitukseksi muille ihmisille, joille niiden rangaistuksen pitää peilinä oleman, jossa itsekukin mahtaa tulkia omaa elämänsä ja menoansa, ja katsoa kuinka hän työnsä ja maelluksensa tässä maailmassa ojeta ja vastata tietää. Ja että Jumala, (joka on ankara syntein kostaja) muutamain esimerkillä, opettaa kaikkia ihmisiä syntiä pelkäämään, että he siitä mahtaisit ajatella, mitä he olisit ansainneet, jos Jumala tahtois antaa samankaltaisen rangaistuksen heidän päällensä tulla. Tämä kansa joka niitä sanomia Christukselle ilmoitti, on tullut tästä neuvo- tussi tässä nimitetyssä opissa, jonka kautta meidän Wapahajamme, hyvästä syystä on juuri kuin waaditus tullut, nuhtelemaan heidän edestakaista ja erhehtymäistä luuloansa ja opettamaan heitä, ettei heidän toisten ihmisten rangaistuksesta ja onnettomuudesta pitänyt iloitseman; waan paremmin antaman heidän lankeuksensa itsiänsä totiseen kääntymiseen kehoittaa.

Siinä siwussa on myös Christus tällä tahtonut heille tietää antaa, ettei Herra Jumala aina totutulla tavalla rangaise niitä suurimpia syntisiä niinkuin murhajia, warkaita, ryöväreitä, huorintekijöitä, Jumalan ylönkatsojia, riitaisia, pilkkaajia ja muita senkaltaisia; waan hän säästää ne sen suuren tuomio-päiwän wanhurssaan tuomioistuimen eteen, antain heidän sillä wälillä niinkuin lihoa teuras-päiwäksensä. Sentähden wästaa Jesus heille tämän päälle sanoilla, sanoen: Ei suinkaan, taikka, ei niin; waan ellette paranna teitä, niin te kaikki niin hukkaan tulette; niinkuin tahtois hän sanoa: oletta te siinä luulossa että ainoastansa suurimmat syntiset tässä maailmassa tulewat rangaistuksi, ja muut pitää oleman wapahat; ja että Galilealaiset: ja ne kahdeksantoista-kymmentä, joiden päälle torni Siloassa langeis, ovat olleet kaikkia muita syntisimmät? eli luulettako, sentähden,

ettei samankaltainen rangaistus ole teitä osannut, että te sentähden tahdotte itsenne pimessä kätkeä, sen kautta Jumalan rangaistusta välttäaksenne? Ei suinkaan, te petätte itsenne; sillä minä sanon teille tämän: ellette itke ja kadu syntejanne, ja ajallansa Jumalan kansa itsiänne sovita; niin pitää teidän, (teidän, sanon minä, jotka olette niin nopiat muita tuomitsemaan, ei tuten itsiänne oikein synteihin eikä rangaistukseen vitapääksi) teidän pitää ei ainoastansa tässä maailmassa samalla tuomiolla hukkuman, vaan myös siinä tulevaisessa ijankaikkisesti kadotetuksi tuleman.

Tämän puheen kautta siis vapahtaja sanoo tuomion kaikkein ihmisten yllille; sillä tämän ala hän sulkee kaikki Adamin lapset kuin elävät maan päällä, tietä antain heille juuri voimallisesti, että joko he ovat korkeammassa eli alhaisemmassa säädystä, rikkaat eli köyhät, nuoret tai vanhat, oppineet, tai oppimattomat, maailmalliset miisaat eli yksikertaiset; lyhykäisest: mistä säädystä ja tilasta he olla mahtavat, jos he elävät ja kuolevat synneisensä, ilman totista katumusta, parannusta ja kääntymystä, pitää heidän ijankaikkisesti kadotetuksi tuleman; ja palaman siinä hirmuisessa helmetin tuleessa. Pyhä Raamattu, joka on Jumalan oma totinen sana, on täynnä senkaltaisia ankaroita pitkäisen pauhinoita ja yllinä-sanoja. Niin seisoo Joh. 3: 18: "joka ei usko, se on jo tuomittu." Niin myös 2 Cor. 13: 5: "koetelkaat teitä itse, jos te olette uskossa: kokekaat teitä itse: eli ettekö te itsiänne tunne että Jesus Kristus on teissä? ellei niin ole, että te kelvottomat olette." Toisissa sanoissa Apostoli lyhykäisest näyttää kaikki ne, jotka ei löydä ja tunne Jesuksen Kristuksen heissänsä elävän uskon kautta, (joka on kuin sielu ja elämä totisessa katumuksessa ja parannuksessa) he ei ole paremmat kuin kuolleet, hyljätyn ja tuomitut ihmiset.

Mutta että ihmiset enimmitten niin unohtavat sen uskon kappaleen, joka opettaa katumuksesta ja parannuksesta, ettei he tiedä mikä se on, tai mikä sen kanssa ymmärretään, eli mikä sen vaikutukset, omaisuudet, syyt, vastukset ja esteet ovat, niin myös minä kautta, min-

kä tähden, millä ajalla ja kuinka meidän pitää itsemme kääntämän; sentähden olen minä ottanut osottaakseni:

1. Mikä kääntyminen on.
2. Mitkä oikian kääntymisen omaisuudet ovat.
3. Koska meidän itsemme kääntämän pitää.
4. Minkätähden meidän pitää itsemme kääntämän.
5. Mitkä esteet ja vastukset meitä kääntymisestäämme takaperin vetävät ja pois pitävät.

Ehkä tämä opettamisen tapa ja muoto ei taida kaitille kelvata, kuitenkin, koska asioita katsellaan, jotka minä opettaakseni ottanut olen, luulen minä ne samat nimittelyissä osissa soveliammasti taittaman selitettää. Lähes tyhäämme siis itse asiata ja katselkaamme:

1. Mikä kääntymys on.

"Katumus ja kääntymys on sisällinen murhe, ja alinomainen sydämen ja omantunnon kipu, walitus ja hämmästyks, tehtyin synlein ylitse ja tähden, ynnä lujan ja epäilemättömän turwan kanssa Jumalan armon, ja Jeesuksen Christuksen ansion ja vanhurskauden päälle; niin myös sekä sisällinen, että ulkonainen uudistus." Ps. 51: 5.

Sisällinen uudistus, sanon minä, seisoo sydämen, ajatusten ja liikufusten muutoksessa; Ulkonainen, sanain ja töiden muutoksessa pahasta hyväan. Senkalainen katumus ja kääntymys on ilman epäilemättä kuningas Dawidin ollut, joka, koska hän Propheetalta Nathanilta salaisesti nuhdeltiin, ja synnitilmäin eteen asetettiin, ei paduttanut sydäntänsä, eikä seisonut Jumalaa vastaan, ei edeswastannut syntejänsä, ei mroskään jonkun estelemisen kautta tahtonut niitä kaunistella, salata ja peittää; vaan huusi sydämensä ahdistuksessa, ja ulos puhkeis näihin sanoihin: "Minä olen syntiä tehnyt," 2 Sam. 12: 13. Ja tämän päälle on hän sen 51 psalmin kirjoittanut; joka psalmi totisesti on täynnä ahdistusta, woi- ja walitus sanoja, joilla Propheeta walittaa lankeustansa, itkee syntiänsä, ja rufoilee uutta sydäntä, uutta henkee, uusia ajatuksia, uusia himoja, uutta aitoususta, ja tosin koko elämänsä parannusta; niin että me Dawidissa taidamme hawaita sen oikian sisällisen murheen, ja suuren sydämellisen katumisen ja kiwon, niin

myös, että hän laittaa ja valittaa, niin hyvin sisällisiä puutoksiansa ja rikoksiansa, kuin ulkonaisiakin syntejä ja pahoja tekoja; niin kuin se myös läpimiten Psalmeissa amaralta selitetään, ja jäsen jäseneltä niinkuin anatomiasa taikka jäsenten erillensä ottamisessa, näytetään. Hawaitkaat sentähden tästä, mikä toinen katumus ja kääntyminen on.

Pyhä Apostoli Petari samalla muotoa koska hän pelmosta oli Herransa ja lunastajansa Christuksen pois kieltänyt, löysi sydämessänsä ja omassatunnossansa muser-tawaisen mielikarwauden, kowin polttawan ja pureman kimun; sillä koska hän kufon laulusta heräis, ja Jeesus katsahti hänen päällensä, meni hän ahdistetulla omalla tunnolla ja särjetyllä sydämellä, Olimmäisen Papin kar-tonasta, ja itki katterasti, Matth. 26: 75. Sa on hän sitte alati hamaan kuoleman hetkeen asti, rohkiasti Jee-suksen tunnustanut. Hawaitse jälleensä tässä, o syntinen! mitä oikiaan katumukseen ja parannukseen waaditaan. Koska Prophetat Wanhasa Testamentissä, uppiniskaisia Judalaisia neuvoit katumukseen, mainitsit he sen sillä Hebrealaisella sanalla Schubhah, joka merkitsee niin paljo, kuin kääntäkää teitänne, kääntykää takai-sin, eli tulkaat takaperin; jolla puheen parrella Jumalan Henki on tahtonut tietä antaa, että joka wäärälle tielle, kauwas oikiaalta tieltä joutunut on, mahtaa kohta kääntyä ja takaisin oikiaalle tielle itsensä laittaa. Niin on myös kaikille tarpeellinen tehdä, jotka totiselta jumalisuuden tieltä pimiöille ja kadottawaisille synnin poluille eksyneet ovat; tosin niin suurella kiiruhulla ja pikaisuudella pitää heidän itsensä takaperin antaman pahoilta teiltänsä, kuin he ennen, lihallisilta himoiltansa, haukuttellut ja wedetyt niitä teitä matkustaneet ovat, ja sillä samalla muuttaman ja uudistaman koko elämänsä, että heidän katumuksensa ja parannuksensa niin olis toinen kääntymys Jumalan tykö, sydämmellä, sielulla ja mielellä. Koska P. Johannes Kastaja ja Apostolit Uudessa Testa-mentissä neuvoit parannukseen ja kääntymiseen, niin on heillä ollut se Grekalainen sana, Metanoiija, joka merkitsee mielen muutosta; ja tapahtuu tämä muutos ym-

määräksensä, tiedossaan ja tahdossaan, niin muodoin, että ne, jotka oman hulluudensa ja sokeudensa kautta ovat syöstyneet ja upotetut synnin syvään mutaan, niinkuin vimmauksesta taidollensa tulevat, ja ymmärtyksensä valistuvat, lisääntyvät tässä tunnoissa enemmän ja enemmän, ja erinomaisella viireydellä, surulla ja ahkeruudella karktavat itsiänsä, ettei he syntiin jällensä synemmin lankeis, niinkuin sananlasku kuuluu: palanut lapsi pelkää aina tulta. Minä toivon teidän tästä käsittävän, mikä oikea katumus ja parannus on.

Katumus ja parannus ei ole jokainen murhe, kuin sydämessä ylös nousee; vaan se on murhe ja ahdistus, tehtyin syntein ylitse ja tähden: ei senkaltainen murhe, joka hetken päälle seisoo; vaan aina: ei päivää, vaan lakkaamatta: ei viikkoa, mutta koko elinkauden.

1. Moni luulee jokaisen murheen olevan kääntymisen; mutta jos niin olisi, niin tämän mailman lapset, usein itsensä kääntäisit.

2. Toiset ovat siinä ajatuksessa, että jokainen vähäinen huokaus, joka synnin ylitse muodotetaan, on totinen kääntymys; mutta sillä tavalla olisi Kuningas Phaaraonin kääntänyt itsensä. 2 Mos. kirj. 9: 27. 10: 16, 17.

3. Muutamat ajattelevat paljan itkemisen ja kyne-
litten muodattamisen tehtyin syntein ylitse, olevan totisen ja täydellisen kääntymisen; mutta jos se tosi olisi, niin Cain, Esau ja Judas olisivat itsensä totisesti kääntäneet.

4. Yksi osa on siinä luulossa, että ulkonainen nöyryttäminen Jumalan edessä on täyden tekemä katumus; mutta niin muodoin olisi Achabin itsensä oikein kääntänyt. 1 Kuning. kirj. 21: 27.

5. Muutamat luulevat, että ulkonainen siivenä sanoissa, ja paljas aifomus kääntynä, on pidettävä kelvollisena kääntymisenä; mutta jos niin olisi, niin kaikki jumalattomat ulkokullatut ihmisetkin itsensä kääntäisivät.

6. Tässä löytyy niitäkin, jotka luulevat, että, koska ihminen auksi huutaa Jumalaa, hänen armonsa osallisuudesta, että se on täydellinen kääntymys; mutta sillä tavalla jokainen tyhmäkin ihminen itsensä kääntäisi.

Niin nähdään siis tästä kuinka usiat ne ovat, jotka

tässä erehtyvät, ja aivan vähän, elikkä ei ollenkaan tiedä, mistä luonnosta ja omaisuudesta katamus ja parannus on. Mutta jos todesa tietää tahdotte, mitä totiseen ja täydelliseen katumukseen ja kääntymiseen tarvitaan, niin hawaitkaat mitä tässä edes pannan; sillä joka täydellä todella kääntyä tahtoo, ei hänen tule kändä rippuwalla päällä niinkuin kaisilan; ja sen ainoastansa yhdeksi päiväksi, ja antaa silte sillänsä olla, Esai 58: 5. Elikkä huutaa suulla ainoastansa: Herra armahda minun päälleni! ja antaa siihen jäädä; waan meidän pitää asettaman Jumalan Lain silmäimme eteen, ja wisulla ja tarkalla tutkimisella, koko ohitse menneen ikämme, ja kaikki työmme ja toimituksemme läpitse käymän, niinkuin David tekee, Psalm. 119: 59: Minä tutkin minun teitani, ja käännän minun jalkani sinun todistukses puoleen: niin pitää jokaisen ihmisen, joka itsensä kääntää tahtoo, menemän yksinäiseen paikkaan, kääntämän itsensä juuri niinkuin itsensä sisälle, tarkasti, ja niin paljo kuin mahdollinen olla taitaa, tutkiman sydämmensä ja koko elämänsä läpitse, perkaaman ja puhdistaman oman tunteensa, ja salliman sydämellensä musertawan ahdistuksen ja kiwon syntensä ylitse; niinkuin Jumalan seurakunta syntensä tunnustaa Prophetan Danielin tykönä, Dan. 9: 5, 6, 7, 20. Ja ei sitä lyhykäisillä ja lienteillä sanoilla; waan kiivalla ja yksitotisella ulos puhkeemisella, niinkuin kokoin yhtä toisen päälle, jonka kautta sydön enämmin mahtais musertua. Sillä ei siinä ole kyllä ainoastansa sanoa: minä olen syntiä tehnyt; waan meidän pitää vielä kowempiinkin sanoihin ulos puhkeeman, ja tunnustaman: minä olen suuresti wäärin tehnyt, minä olen wastahakoisesti, wapaalla ehdolla ja omaatuntoa vastaan syntiä tehnyt: minä olen monella muotoa rikkonut ja horjahtanut, siinä ja siinä paikassa, siinä ja siinä huoneessa, siinä ja siinä seurassa, siinä ja siinäkin päivänä, sillä ja sillä heffellä; siinä ja siinäkin loukoissa ja kulmassa olen minä tehnyt huorin ja awios-käskyni uskollisuuden rikkonut, siinä luuloissa, ettei kukaan minua nähnyt. Siinä ja siinäkin kammiossa riettautta harjoittanut, sen tähden kannettaan myös nyt minun päälleni omalta:

tunnoltani; siinä ja siinäkin seurassa olen minä Jumalan lahjoja väärin käyttänyt, ylönhyömiseen ja juopumukseen; olen pilkannut Jumalan sanaa; olen ylönkatsonut ja häväisnyt Jumalan sanan palveljoita ja opettajita: olen Jumalan pyhän nimen wannomisella, waloilla ja kirouksilla usein häväisnyt, sopimattomilla jaarituksilla ja rief- taalla puheella sen hyvän Jumalan wihoittanut, ja lähimmäiseni pahentanut. Ah! mikä kauhistawa peto, wiheliäinen eläin olen minä siis? Minä seison nyt tässä sinun edessä, Herra minun Jumalani! peräti alastoinna ja sokiana, täynnä haawoja, waiwanen, onnettoin ja wiheliäinen, joka kyllä, tuhansin kerroin olen ansainnut kadotetta, jos tahtoisit oikeudelle käydä minun kansani, ja wanhurksaan tuomios jälkeen minua rangaista: sentähden rukoilen minä sinua, o minun Jumalani! osota minulle laupiudes ja pitkämielisyhes; wuodata sinun armos puhdistawa öljy minun synteini julmiin haawoihin, walista minun silmäni, etten minä kuolemaan nukkuis; peitä minun alastomuudeni häpy, tee minua köyhää rikkaaksi, wahwista minua heikkoa; ylös auta minua langennutta; ah Herra, älä minua hyljää! Wähäinen lapsi tosin itkullansa ja huudollansa äitinsä sydämen liikuttaa; poika liikuttaa isänsä sydämen hartailta kynneleillänsä, ja palwelia Herransa mielen nöyrällä rukouksellansa: etkö sinä siis minun Jumalani! annais minun wihelijäisyyteni sydämelles käydä? Minä soisin, että jokainen, tällä ja senkaltaisella tavalla Jumalan eteen tahtoisi oman tuntonsa asettaa, ja niin muodoin itsensä koetella; niin hän epäilemättä wihdoin löntäis, olewansa oikialla katumuksen tiellä.

Mutta Jumala paratkoon! Eikö se mahda olla ihmeteltävä, että mailman petolliselta muodolta sowaisut, ja himoin myrkylliseltä makeudelta wimmalut ihmiset, tästä niin vähän huoliwat, jotka itsensä peittäwät paljaalla katumuksen ja parannuksen nimellä; mutta pois kieltäwät kaiten sen woiman. Totisesti moni taitaa katumuksesta ja parannuksesta sywiä ja wiisaita puheita edes tuoda; mutta sängen harwat ne owat, jotka totisen kääntymisen tiellä waeltawat: moni siitä puhuu; mutta har-

wempi sen oikein ymmärtää. Moni kirjoittaa totisesta kääntymisestä; mutta harvoilla on siitä oikea tieto; sillä tämä on peitetty, salattu ja suljettu mailmalta; mutta ilmoitettu ainoastansa Jumalan lapsille: moni luulee sen itsellänsä olevan sängen mahvasti, joilla ei ole kuitenkaan muuta, kuin vähäinen warjo ainoastaan siitä. Katumus ja parannus on niin korkia, että harvat siihen ulottuvat: niin syvä, että harvat sen taitavat ulostuttaa; niin ahdas, että harvat siihen sisälle tulevat; amara, että harvat sen taitavat käsittää; niin liukas, että harvat taitavat sen kiinnipitää; niin salattu, että harvat sen löytävät. Sentähden rukoilkaamme totisella sydämmen nöyryydellä sitä uskollista Jumalaa taivaassa, että hän tahtoisi ilmoittaa meille, mitä mailmalta salassa on; että me mahtaisimme sen totuudessa käsittää, tuta ja löytää iankaikkiseksi ja loppumattomaksi lohdutukseemme, Jesuksen Christuksen tähden. Amen.

2. Käykämme siis nyt totisen katumuksen ja parannuksen omaisuuksia ja hedelmiä katsomaan.

Se on erinomainen katumuksen ja parannuksen omaisuus, että se aina myötänsä tuo syntein anteeksisaamisen: sillä kussa totinen ja wilpitöin katumus ja parannus edellä käy, siinä pitää kaikei syntein anteeksi antamisen seuraaman. Ei, että katumus ja parannus ansaitse syntein anteeksi saamisen; waan kussa Jumala vaikuttaa kääntymisen, siellä hän synnitkin anteeksi antaa, oman lupauksensa jälkeen Ezech. 18: 27: "Koska Jumalatoim kääntää itsensä wäärhydestänsä, jonka hän tehnyt on; ja tekee oikeuden ja vanhurskauden, niin hän saa pitää sielunsa elävänä." Ja Esai. 55: 7: "Jumalatoim hyljätköön tiensä ja pahoin tekiä ajatuksensa ja palaitkaan Herran tykö, niin hän armahtaa häntä, ja meidän Jumalan tykö; sillä hänen tykönänsä on paljo anteeksi antamusta." Tästä me näemme kukka Jumalan armosta ja syntein anteeksi saamisesta osalliseksi tulevat, nimittäin: katumaiset syntiset: senkalaiset jotka hyljäävät ja ylönantavat synnin, ja pitävät itsensä Jumalan peltoon: jot-

Ja pois kieltävät omat syntiset tiensä, ja kääntävät itsensä Jumalan tykö; mutta ne jotka alati pysyvät pahoilla teillään, seuraten synnin himoja ja haluja, ilman oikeata katumusta ja waikeroitsemusta, eli aikomusta pönäntää syntiä, senkaltaiset ei taida Jumalan armosta ja laupiudesta itsiänsä lohduttaa; ja vaikka Jesus Kristus vielä sata kertaa olis kärsinyt kuoleman (joka kuitenkin olis ollut mahdollinen) niin ei kuitenkaan yksikään katumatoin syntinen saisi syntejänsä anteeksi hänen kuolemansa kautta, elikkä taitais hänen kärsimisensä kautta jotain muuta Jumalan hyvää työtä hyväksensä nautita; sillä nämät tulewat ainoastansa niille uskowaisille ja uloswalituille hänen kirkossansa ja seurakunnassansa, sentähden joka ei ole siinä oikeassa Kristussen seurakunnassa, joka ei ole tullut uskon kautta totiseksi jäseneksi Kristussesta, joka ei ole Isän Kristussen hengellisessä Ruumiissa, hän ei myöskän taida jotain hedelmötä Kristussen kuolemaasta nautita: "Jos ei joku minusa pysy, se heitetään ulos niinkuin oksa, ja kuivelluu, ja ne kokoon sidotaan ja heitetään tuleen ja palawat." Joh. 13: 6 Me luemme 5 Mos. kirj. 29: 19, 20, kuinka Jumala ulosulkee wastahakoiset syntiset armostansa, ja näin hirmuisesti heittä wastaan ulospuhkee näihin sanoihin: "Ja vaikka hän kuulis nämät kirouksen sanat, siunais hän kuitenkin itsensä sydämessänsä ja sanois: Rauha olkeon mirulle! koska minä waelellan minun sydämmeni ajatuksen jälkeen, että juopuneet janowitten kanssa hukutettaisin. Ei Herra ole hänelle armollinen: sillä silloin tulee suuri Herran wiha ja kiwaus sen miehen päälle, ja kaikki nämät kiroukset joutuwat hänen päällensä, kuin tässä kirjassa kirjoitelut ovat; ja Herra pyhkii hänen nimensä taimaan alta." Tästä antaa Jumala selkiästi kuulua, ettei hän tahdo osottaa niille yhtäkään laupiutta, jotka synnin riettaisiin himoihin itsensä upottaneet ovat, ja sydämmensä wimmatussa ajattelematomuudessa palawat himossa ja halussa enämmin ja enämmin syntiä tekemään, ja juuri niinkuin janowat juomuksissa, se on: kokowat syntiä synnin päälle.

Paitsi näitä kaikkiä on ihmeellinen nähdä, kuinka ne sofiat ja waimaiset maan madot itsensä peittävät päällä.

seksi; sillä he luulevat, ilman muutosta sannoisiansa ja toisiansa, jos he kääntyvät eli ei, Christuksen kuoleman kautta itsensä säilyttävänsä, niinkuin tahtoisit he tehdä Jesuksen kalliin ja katteran kuoleman portoksi syntensä edestä, ja pitää hänen pyhimmän werensä syljen wertana ja pilkkana, ja peitteenä, jonka alla he häpynsä peittää mahtaisit.

Minä toivon, sanoo moni, Christuksen kuoleman kautta niin hyvin säilyväni, kuin joku niistä kaikkein jumalisimmistakin; mutta, o waimaiset lapset! kussa on teidän katumuksenne ja parannuksenne? wai luulettako te Jumalan laupiuden olevan niin yhteisen jokaiselle katumattomallentkin, ja Christuksen kuoleman olevan niinkuin porton meidän synteimme edestä? Ei millään muotoa: ette ole vielä tässä asiassa oikeata ymmärrystä saaneet; teidän pitää sen löytämän paljo toisin: sillä Jumalan laupius on teille, te katumattomat! muuttunut ankaraksi wanhurškaudeksi, ja Christuksen kuolema, katteraksi koinruohoksi: teille! joilla on ollut tieto totisesta kääntymisestä, ja ette kuitenkaan sydämeštänne ole kääntynä tahtoneet.

Niin näettä te siis, minun rakkaani! että totisen katumuksen ja parannuksen pitää kaikei syntein anteeksi antamisen edellä käynnän, ja että Jumalan armon owi on suljettu, kussa kääntyminen ei tietä walmista. Niin paljo olkoon sanottu katumuksen ensimmäisestä omaisuudesta.

Tämä käsittää nyt itsesänsä toisen omaisuuden joka on, että se muuttaa ihmisen kokonansa toiseen muotoon ja menoon, kuin hän ennen ollut on: ei itse olemisen, taikka ruumiin muodon puolesta; waan sydämmen, mielen, liikutusten ja elämäkerran puolesta: Sillä siinä, joka toisuuudessa kääntynyt on, pitää teidän kohta hawaitseman sangen kamalan ja ihmeellisen muutoksen, niin ettei hänen enää sitten pidä tahtoman tehdä entisten töidensä jälkeen, ei enää sitten saastuttaman huuliansa turhalla, kelwottomalla ja jumalattomalla puheella; waan hänen pitää eroittaman itsensä sitten kaikesta pahasta seurasta, josta hän ennen sydämellisesti itsiänsä huwittanut oli, ja ei enää silleen ilahuttaman itsiänsä mistään ajallisesta iloista, niinkuin hän ennen tottunut oli, eikä myös pitä-

män entistä tyhmää tapansa ja menoansa. Tämä kaikki on se kuin mailmalle oudoksi näkyy; joka kääntää itsensä niinkuin julmat karhut, ja panettelee niitä jotka itsensä Jumalan tykö kääntävät; sillä mailma rakastaa ainoastansa omaansa, ja ei taida ikänänsä karsia, että Jumala ottais pois hönhenenkään werran hänen siiveistänsä; mutta totinen katumus ja parannus temmaa ihmisen voimallisesti perkeleen kynsistä, ja muuttaa hänen lihallisen ja maallisen mieltänsä. Sillä se tekee ylpeistä nöyrät; wahingollisista hyödylliset; pahansisuisista hiljaiset; susista karitsat; leijoneista lampaat; haureellisista puhtaat; juomareista raittihit; sadatteliolista hymän puheliat; riitaisista rauhan tekiät, Jumalan sanan ylönkatsojista hartaat Jumalan sanan kuuliat; vihaisista pilkkajista rakkaat; maallisista taimaalliset: perkeleellisistä pyhät; kaiken tämän waituttaa totinen katumus ja kääntyminen.

Daawali matkusti Damaskuun niinkuin susi, wainoja, wertajanowa, vihainen, ja pilkkaaja; mutta ennen kuin hän sinne tuli muuttui hän yhdellä kerralla, ja tuli perättöiseen mieleen; niin voimallinen oli se, joka hänen tiellä kohtais; Apost. Teko kirj. 9: 2, 3, 4. Koska Jesus Christus, taimaasen astumisensa jälkeen, lähetti P. Hengen Apostoleinsa päälle, oli siellä muutamia pilkkajita Jerusalemissa, jotka sitä pilkkaisit sanoen: "He ovat täynnänsä mafiata wiinaa." Mutta ne samat huusit kohta sen jälkeen: "Miehet, rakkaat weljet, mitä meidän pitää tekemän." Apost. Teko kirj. 2: 13, 37. Se oli pikainen ja ihmeellinen muutos. Hawaitkaat siis tästä, totisen katumuksen ja parannuksen voima, koska Jumala sen ihmisen sydämessä herättää; niin se saa sen aikaan, jota kaikkein ihmisten ymmärrys ja wiisaus ei ole voimallinen täyttämään. Sillä koska ihmiset tässä omalla järjellänsä ja voimallansa ovat juosneet edes ja takaisin, nollanneet päätänsä yhteen ja läpituukkineet kaikki ymmärryksensä ja mieltänsä sywimmät loukkaat ja kulmat, niin ei he kuitenkään tiedä mihinkä heidän pitää kätensä laske-
man, eli mistä heidän pitää alkaman, ihmisen sydäntä muuttamaan ja Jumalan tykö kääntämään. Sentähden on totinen kääntyminen voimallisempi kuin koko mailma,

waijuttaa sen, jota kaikki ihmiset luonnollisella ymmärryksellensä, miisilla neuvoillansa, ja järkensä synillä aikomuksilla ja osailemisilla ei suinkaan taida matkaan saada; sillä syntisen kääntymisen on ylönluonnollinen työ; niin että meillä on tässä peili katsellaksemme meitämme, jos me olemme itsemme kääntäneet eli ei. Koska emme siis löydä senkaltaista muutosta meissäämme, niin emme olekaan kääntyneet; waan olemme vielä epäilemättä kuuleman ja kadotuksen alla. Sentähden mahtaa kukaan itsensä tutkia ja katsella; sillä näin on tämän kansa asiat: niin paljo kuin ihminen on luopunut entisistä pahoista ja syntisistä teistänsä, niin paljo on hän myös kääntynyt. Ja joka on senkaltainen vielä nyt kuin hän on ollut ennen kolmea, neljää, kahdeksata, ja kolmeakymmentä vuotta; totisesti senkaltainen ei ole itsiänsä vielä kääntänyt, ja pysyy sentähden kadotuksen alla. Se näkyy minulle niin kamalaksi, että senkaltaiset ihmiset, jotka ei vielä ikäänänsä ole itsesänsä pienintäkään muutosta tunteneet; joiden omatunto todistaa heille, että he elävät vielä synneissänsä; jotka ei ajatelekaan mitä senkaltainen katumus ja parannus merkitsee, taitawat joskus autuutta toivoakkaan, koska ei he usko Jumalan sanaa; waan pitävät seen walheena, wiekkautena ja petosna.

Nämät tahdon minä tästä johdattaa niiden tykö, jotka samassa tilassa ennen owat olleet ja luulleet asiansa hyvin oleman, ehkä he tässä päätöksensä sofiat ja omilta ajatuksiltaan eksytetyt olit. Minä olen tuntenut niitä ihmisiä ja tunnen vieläkin, jotka ennen kääntymistään ja sisällistä muutostansa, pidettiin niin hyvän tapaisina, kuin joku maan päällä, ja niin kunniallisina, kuin joku olla taitaa; niin wakana kauppoisansa, jumalisina eläimänsä, ja totimellisina huoneensa hallituksessa, kuin joku heidän naapureistansa; he owat myös itse tämän tykönänsä hawaita tainneet; mutta kuitenkin koska he sen jälkeen owat tunteneet, kuinka totinen kääntyminen, Pyhän Hengen ja saarnatun sanan woiman kautta, on heidän uudistanut ja kokonansa muuttanut, ja owat niin uudet sydämmet saaneet, tekemään parempata eroitusta, ja uudet silmät paremmin näkemään, niin he owat mielestään

tulleet, niinkuin sakiasta sumusta ja syvästä mudasta vedetyksi, ihmetellen sitten sitä hirmuista ja synkiätä pimeyttä, jossa he ennen waeltaneet ovat. He ovat sitten merkittävillä sanoilla julkisesti kuulla antaneet, ettei he silleen koko mailman hywynyden suhteen, entisessä menossansa ja tilassansa olla tahtoisi; sillä jos he siinä olisivat kuolleet, niin olisivat he siinä kadotetuksi tulleet. Mutta minä kysyn teiltä, missä tilassa he siis ennen olleet ovat? eikö he olleet suuressa armossa, ja kunnioitetut kaikilta? eikö he olleet hyvät huoneen haltijat, ja Jumalalta kaikinlaisella ruumiillisella siunauksella siunatut? Se on tosi, senkaltaisina heitä pidettiin, he olivat suuresti rakastetut ja kunnioitetut mailmalta. Mutta nyt on heillä kaiketi toinen ajatus itsestänsä; sillä heidän silmänsä ovat avautuneet, heidän ymmärryksensä walaittu; nyt näkevät he sen, jota ei he ennen nähneet; nyt ymmärtävät he Jumalan monta tuomitseman kadotukseen, joita mailma hurskaina pitää. Niin paljo kuin minä ymmärrän, niin sopisi tämä esimerkki hywin mailmalliselle ihmiselle tutkistella, wähihinäkin antaisi se hänelle tilan itsestänsä epäluuloa pitää, ja tuta ja tunnustaa oman wihelijäisyytensä Jumalan edessä. Sillä ne ihmiset olivat ennen kääntymistänsä niin pyhät ja hywänarwuiset, kuin ikäänänsä nämät nyt luulewat olevansa, ja kuitenkin tähtyn heidän, sitte kuin he oikein kääntyneet ovat, tunnustaa, että he olivat niinkuin helwetin pohjaan syöstyneet ja kadotuksen synnyteen upotetut.

Jolla nyt on korwat kuulla, se kuulkoon! jolla on silmät nähdä, hän näköön! Sillä jos ihmiset tahtowat niin päällepitää, liehakoita ja kelwata itsellensä, luullen kyllä autuaksi tulewansa, ehkei he itsessänsä yhtäkään muutosta tunne, eli jotakuta parannuksen ja kääntymisen woi-
maa ja waiikutusta, niin tähtyn heidän kuitenkin wihdoin hawaita itsensä pettäneensä; sillä Christuksen sanat pitää todeksi tuleman, jotka niin kuuluvat: Että jokainen, kuin ei itsiänsä käännä pitää hukuman, se on: jokainen, kuin ei tunne itsessänsä mitkä katumus ja parannus on, elikkä ei löydä itsessänsä sen omaisuksia, pitää kadotetuksi tuleman. Sillä kussa kääntymys on, siellä ovat myös kääntymisen omaisuudet, ja kussa omaisuudet puut-

tumat, siellä ei ole totista kääntymistä; niin että Chrif-
tuksen sanat: Ellette käännä teitänne, niin te kaik-
ki niin hukutte, merkitsewät niin paljo, kuin hän sanoa
tahois: ellette tunne teissäanne totisen kääntymisen voimaa,
ja taida omassa tunnoksanne olla wakuutetut syntein an-
teeksi saamisesta: Ellet te sydämenne pohjassa hawaitse muu-
tosta tavallisesta jumalattomasta menostanne, ja haureelli-
sesta elämästänne, niin te kaikki wiisisti tulette kadotetuksi.

Etsikäämme siis vielä tarkemmin wilpittömän katu-
muksen ja parannuksen omaisuuksia. Apostoli Paawali, 2
Cor. 7: 11. asettaa meidän silmäimme eteen, seitsemän
kaunista ja merkillistä totisen kääntymisen omaisuutta:

1. Ensimmäisen niistä kutsuu hän ahkeruu-
deksi: sillä katso! sanoo hän, että te olitte Jumalan
mielen jälkeen murheelliset, kuinka suuren ah-
keruuden se on teissä waikeuttanut? Se on: kuin-
ka yksimutaisen huolen ja ahkeroitsemisen Jumalalle kel-
wata. Sillä kussa Jumala oikian katumuksen ja paran-
nuksen kerran waikeuttaa, niin sen päälle seuraa kohta sy-
dämen ahkeruus; ahkeruus elää uudessa kuuliaisuudessa;
ahkeruus pitää hyvää ja saastuttamatonta omaatuntoa:
ahkeruus opettaa waimoa, lapsia, perhettä ja kaikkia tut-
tuja Jumalan totiseen tuntoon; ahkeruus hiljan ja war-
hain auksihuutaa Herraa ja rukoulla häneltä armoa ja siu-
nausta; yhteisesti, ahkeruus waarin ostaa kaikesta siitä
welwollisuudesta, kuin me Jumalalle welkapääät olemma:
niin että katumus ja parannus ei ole joku murhetoin
asia; waan täynnänsä huolta ja ahkeruutta.

Ei mahda yksikään ajatella, katumuksensa ja paran-
nuksensa olewan totisen, oikian ja Jumalalle otollisen, jo-
ka lihallsessa lugunpitämättömyydessä ja ajattelemattomas-
sa huolettomuudessa elinkautensa kulattaa, ja koko päiwät,
yöt, kuukaudet ja vuosikaudet wiettää turhuudessa, juo-
pumisissa ja täärämisisä, peleissä ja kaikkinaisissa kel-
wottomissa ajankulutuksissa, lihanhimoissa, riettaissa pu-
heissa, mäsämisisä ja kaikkinaisessa jumalattomuudessa,
ei toellen siitä welwollisuudesta, kuin me Jumalalle wel-
kapääät olemme; waan laimilyö sen totisen Jumalan pal-
weluksen ja ylönsäkö kaiken hyvän, jonka alla ne ju-

malattomat kuitenkin tahtovat heistänsä sanottaa, että he kääntävät heitänsä synnistä, ja luulevat myös tässä jumalattomassa maelluksessaan niin hyvin kuin muutkin ihmiset autuaaksi tulewansa.

Mutta voi kuinka nämät kaikki kappaleita yhteen sopivat, kääntää itsensä synnistä, ja iloita synnissä, vihata syntiä ja edeswastata sitä? Paeta syntiä ja noudattaa sitä? Mutta nämät niinkuin minä hawaitsen, tahtoisit kyllä tehdä Apostolin walhetteliaksi, joka sanno: että ne ihmiset ovat ilman parannusta, joilla ei ole ahkeruutta kuinka heidän Jumalalle kelpaaman pitäis: nämät sanovat, että he kääntävät heitänsä ja jo ovat kääntyneet, ehkä he yhtänänsä elävät jumalattomuudessaan ja pahuudessaan huoleta. Mutta jos kaikki tyhmänrohkiat, irstaiset porot, saastaiset huorat, kaikki haureelliset awioliiton rikkojat, syömärit ja juomarit, jotka pitävät watsansa jumalansa, kaikki myös Christillisyydestänsä huolimattomat ihmiset, tulisit Jumalan waltakuntaan ja autuaaksi, niin nämätkin luullun kääntymisensä kautta autuaaksi tulisit.

2. Se toinen totisen katumuksen ja parannuksen omaisuus, kutsutaan Edeswastaus; sillä koska synti ja saatanas pelieftää wihelijäisen, katumaisen syntisen omaantuntoa, ottaa se kohta pakonsa Jumalan tykö, etsi anteeksi saamista Christuksen kautta, ja niin löytää hänessä turwan ja edeswastauksen syntiä ja saatanata vastaan. Niinkuin pahantekijän, joka rikenteen wiedään, soimattuna ja päälle kannettuna huoruudesta, haureudesta eli jostakin muusta merkillisestä pahasta teosta, pitää itsensä wapaaksi tekemän hymillä todistuksilla, ja puhdistaman siitä kuin hänen päällensä on kannettu; samalla muotoa omaantunto, koska se saatanalta on kutsuttu Jumalan wanhurskaan tuomioistuimen eteen, mahtaa edestänsä wastata totisella kääntymisellä ja etsiä anteeksi antamista Jesuksen Christuksen kautta. Niin että me tästä hawaita taidamme katumaisen oman tunnon ihmeellisen luonnon, joka ei taida kärsiä syntein kannetta ja soimausta, ei myöskään lewolliseksi tulla, ennen kuin se on Jumalan kansa soimitettu, ja saa sisällisen lewon ja rauhan itse kansansa. Tämä on tosin jumalisesa ihmisessä warinotettava,

että koska hän jonkun synnin on tehnyt, ja sentähden o-
maltatunnoltansa soimataan, löytää hän sydämensä niin
ahdistetuksi ja rasitetuksi, niinkuin raskas lyyji sen pääl-
lä makais, jonka tähden ei hän lemollisesti maatakkaan
taida ennen kuin hän miisiin paikkaan itsensä antaa,
siellä sydämensä Herran eteen muodattaa ja tunnustaa
syntinsä, että hän Jesuksen Christuksen kautta mahtais
puhdistetuksi tulla, ja hänen omatuntonsa sitte taitais hä-
nelle todistuksen antaa, että synnit ovat hänelle annetut
anteeksi. Sitä vastaan, koska jumalatoim omasatunnos-
sansa päälle kannetuksi, ja jonkun tehdyn synnin eli pa-
huden tähden soimatuksi tulee, pyytää hän kohta kaikella
vireydellä senkaltaisia ajatuksia itsessään tukahuttaa, sam-
muttaa ja mielestään lyödä, huutaa kohta tärninkiä, for-
ti-speiliä ja muuta senkaltaista ajan kulua, jonka kautta
hän jumalattomain seura veljeinsä kanssa, lemointia o-
maatuntoansa, ja ahdistavia ajatuksiansa rauhoittaa pyh-
tää, ja tosin ei kuitenkään sillä muuta voita, kuin että hän
enemmän ja enemmän rasittaa ja waiwaa pahaa omaa-
tuntoansa, ja lemottomalle mielellensä sitä suuremman
tuskan ja ahdistuksen matkaan saattaa.

3. Kolmas omaisuus kutsutaan Märkästy-
se on: pitää kuolettamaa vihaa syntiä vastaan, niin et-
tä ihminen synnin päälle ajattellessansa peljästyy, häm-
mästyy, wärisee ja wapisee sen kauhiuden tähden; sillä se
on katuwaisen syntisen omaisuus, paeta syntiä sydämme-
stään, ja kauhistua sekä omia, että muiden syntejä; kan-
taa sammumainta vihaa syntiä vastaan, niinkuin sitä
julmaa perkelettä, joka on synnin isä; karkaa syntiä jo-
ka sielun kuoletaa, ja on hänen murhaajansa ja wai-
waajansa: ja pitää syntiä senkaltaisna, joka sokaisee, paa-
duttaa ja pois kääntää ihmisen Jumalasta ja matkaan
saattaa kaikkinaisen tuskan ja waiwan, sekä sielun että
ruumiin ylitse: jonka tähden myös katuwainen syntinen,
synnin jalkainsa ala tallaa, ylönkatsoo, vihaa ja karkaa
sitä ja hywin itsensä waroopi, ettei hän synnin kauhiata
ja myrkyllistä halua tuntisikkaan.

4. Neljäs omaisuus on pelko, tämä on: lapsel-
linen pelko, wilpitöin kuuliaisuus ja nöyryys Jumalata

vastaan, joka warjelee ihmisen, etei hän Jumalaansa vihota; sillä katuvainen ihminen pelkää aina rikkoa Jumalata vastaan, "laittaa pelwolla ja wapistuksella, että hän autuaaksi tulis," Phil. 1: 12. Ei mahda kenkään rohjeta sen saadun armon päälle jotakuta syntiä tehdä, ja heittää itsiänsä suruttomuuteen Jumalan armon ja laupiuden päälle, elikkä nautittuin hywain tekein jälkeen, jotka hän Herralta jo saanut on, antaa pienimmällenkään synnille sias, ajatellen että hän mahtaa sen (synnin) tehdä ja pysyä kuitenkin Jumalan lasna; niinkuin usiat ajattelewat, että moni on ennen heitä suurempiin synteihin langennut, ja sentähden autuaaksi tullut; mutta oikia katuvainen syntinen kauhistuu, tutesansa itsesänsä synnin nlyhtykset, ja peljästyy hawaitesansa sen wiekkaan wihollisen wahingolliset kiusaukset, merkot ja paulat edesänsä ylöspantuna ja wiritettynä; hän pelkää koska lihan himot synnin suloisuudelta haukutellessaan ja nlytetään sitä pahaa himoa tydyttämään ja täyttämään: hän sotii kaitella woimalla syntiä vastaan, koska hän sen myrkyllisiltä nuolilta ja ampumisilta tawoitetaan, ja asettaa Jumalan pelwon silmänsä eteen (sen jumalisen Josephin esimerkin jälkeen, joka Potipharin waimolta kiusattiin, 1 Mos. kirj. 59: Jumala on hänen wahwa linnansa, woimallinen warustuksensa ja wakewa suojeluksensa, jonka tykö kuin hän itsensä pitää, niin ei helwetinän portit taida häntä woittaa.

5. Wiides omaisuus on Itäwöitseminen, se on: sydämen isominen ja janominen wanhurskauden perään. Sillä katuvainen ihminen on täynnänsä halua kaitteen hywään; hän halajaa jokapäiwä paremmaksi tulla; halajaa synteinsä armollista anteksisaamista, halajaa rukoilla? halajaa uutta tietoa, ja ymmärrystä taimallisissa asioissa; hän halajaa kuulla Jumalan sanan saarnaa, ja pyytää kiwaudella sinne rietä, hän itäwöitsee jumalisten ihmisten seuraa; ja kuin hän sitä nautitsee, on hän mielestänsä niinkuin hän olis taimahassa; hän toivottaa wihollisillensa hywää, ja halajaa sydämeistänsä niiden auttuutta, jotka owat hänen pahimmat wihollisensa. Nämät ja monta tainkaltaista halua löntyy katuwaisessa ihmisesä.

6. Kuudes omaisuus on Kiivaus, joka itsensä osoittaa yksivakaisessa maelluksessa uudessa elämässä, ja synnin vihaamisessa, niin että yksi katuvainen sydän on kiivas kaikkiin hyviin töihin; kiivas Jumalan pyhimmän nimen kunniasta kaikissa paikoissa, kaikkein seurassa, kaikkinaisen kansan seassa, olkoon ne korkeemmat eli halvemmat: ei taida hän kärkeä, Jumalan kunniaa hävääntävän, hänen nimeänsä turhaan lausuttavan eli hänen ylistystansa jumalattomilta jalvoin tallattavan; vaan hän avajaa suunsa nuhtelemaan niitä pahoja, ja osoittaa itsensä miehulliseksi edes vastaamaan Jumalan kanniata. Ei hän ole Uttheistain, jumalattomain ja ulkokullattuin kaltainen, jotka aina käyttävät itsensä sen seuran jälkeen, jossa he oleselewat: jumalisten tykönä ovat olevanansa jumaliset, reformeratut; paawilaisen tykönä paawilaiset; maallisten seassa ovat maalliset; sadatte-liain seassa sadatteliat: tuulikukkein eli viirin kaltaiset, kuin joka tuulelta käännellään: katuvainen sintinen, sanon minä, ei ole siitä lunnosta; vaan hän on seisovainen ja kiivas rukouksessa ja kaikessa hyvässä; hän on kiivas synnin yllätyksiä vastaan, eikä anna minikään tykölantewaisen voiton itsiänsä wietää ja haukutelaa: waikeka hän vielä yhdellä ainoalla synnin himolla Jumalaa vastaan, woittais koko mailman, niin hän kuitenkin kiwaalla mielellä itsensä sitä vastaan asettaa ja warustaa; sillä hän on oppinut Christuksen suusta, "ettei se auta ihmistä, jos hän woittais koko mailman ja sais wahingon sielullensa," Matth. 16: 26.

7. Seitsemäs ja viimeinen omaisuus on Kosto, se on, että katuvainen ihminen, tehdyn synnin tähden niin itsensä käyttää, että hän syntisen työnsä itse päällensä kosta. Niinkuin esimerkiksi: jos hän on ylöllisen syömisen ja juomisen kautta Jumalan wihoittanut, niin tahtoo hän sen takaisin saada, ja itsellensä kahden eli kolmen päivän paastolla kosta: jos hän on huoruu-della itsensä saastuttanut, niin tahtoo hän antaa pahat himonsa sen tähden kärkeä, ja ne sitten aina hillitä, ohjissa pitää; jos hän ahneudella on rikkonut, ja sopimattomalla

tavalla lähimmäisensä omaisuuden alansa pannut, kosta hän sen itsellensä kahden kertaisella takaperin annolla, sitä vastaan kuin hän ottanut on, niinkuin se jumalinen katuvainen Zacheus teki, Luc. 19: 18. Ja on tämä totisesti erinomainen totisen kääntymisen hedelmä, että me parannamme meitämme niissä pappaleissa, joissa me enimmin rikkoneet ja eksyneet olemme.

Niin näemme me siis tästä, mitä sisälliseen katuumukseen ja parannukseen tulee, ja mikä sen oikia luonto ja omaisuus on; niin että me nyt vapaasti mahdamme läpikutkia Christuksen sanat, ja ne selittää: Ellette paranna teitämme, niin te kaikki niin hukkaan tulette. Se on: ellei teillä kaikilla ole ennen nimitetty Ahkeruus niin te hukutte; ellei teillä ole nimitetty Edeks-wastaus, niin te hukutte: ellei teillä ole senkaltainen MärkästyS, josta sanottu on, niin te hukutte: ellei teillä ole senkaltainen Pelko, niin te hukutte: ellei teillä ole senkaltainen Itämöitsely, niin te hukutte: ellei teillä ole senkaltainen Riivaus, niin te hukutte: ellei teillä ole senkaltainen Rosto, niin te hukutte.

Sillä ei meidän vapahdajamme puhu ainoastansa kääntymisen paljaasta nimestä; vaan käsittää sen samalla kaiken mitä siihen tulee, ja sen siwussa rippuu: niin että kaikki ne, joilla ei ole itäuumus ja parannus kaikkein omaisuutensa ja waikeustensa kanssa, ne totisesti ei vielä ole itsiänsä oikein kääntäneet: sentähden täytty heidän hukkaa; Sillä ellette paranna teitämme, niin te hukkaan tuletta.

Mutta minä kuulen mielestäni muutamain tätä vastaan sanowan: ei tässä muusta puhutakaan kuin hukkimisesta; et te muuta saarnaakaan kuin lakia. Antakaat meidän kuulla jotain Evangeliumistakin. Minun rakkaani, minä otan Jumalan todistajaksi, että kaiken sen kuin minä puhun, puhun minä sulasta rakkaudesta: minä etsin kaikkein teidän auluuttanne: jos minä taitaisin woittaa ainoastansa kaikkien sielua, pitäisin minä sentin suurena onnenani, ja luulisin Jumalan minun työni runsaasti siunanneen. Ja ei mahda kenkään siitä epäillä, että jos minä tietäisin lähemmän tien, johdattaakseni teitä Juma-

lan tykö, kuin lain saarnan kautta, niin minä teitä tosin sitä tietä kuljettaisin: eli jos minä taitaisin luulla Evangeliumin ja armon saarnamisen enemmän hedelmätä teissä toimittaman, totisesti ette saisikaan muutta kuulla, kuin Evangeliumia, ja armoa; mutta Jumala paratsoon! minä hawaitsen jokaisen jumalattoman ja ilkimallaisen ihmisen luottaman itsensä Jumalan armoon; hawaitsen myös jokaisen, kuin elää haureudessa ja irstaisuudessa, niin myös jokaisen Jumalan pilkkaajan väärin käyttävän Jumalan armon, ja sen itsellensä ilman katumusta ja parannusta omistaman, niin että he pitävät Jumalan armon syntheinsä peitteenä ja warjona. Minä hawaitsen että itsekukin tahtoo päälle pitää syntheinsä nuhtelematta ja manamatta, ja ei tahdo kuulla jotain synnin rangaistusta mainittaman; waan ainoastansa Evangeliumia itsellensä saarnattaman, joka totisesti ei heillen tulekkaan, niin kauvan kuin he uppiniiskaisuudessa ja pahuudessaansa pysyvät; waan ainoastansa katuvaisille syntheisille, jotka itsensä pois kieltävät, ja niinkuin maahan lyödyt huokawat synnin kuorman alla. Sentähden, koska minä näen että te olette tulleet muutetuksi, ja huokaatte syntheinne ylitse, pois kiellätte ne, ja tunnette itsenne niiden kuorman alla niinkuin rikki muserretuksi; koska minä näen kaswonne waletuksi kynneleillä, sydämmenne ahdistetuksi ja rasitetuksi yksimakaisella murheella, tahdon minä wirtottaa teitä, ja lafata lafia saarnaamasta. Mutta, o minun rakkaani! minä kysyn teiltä: tahdotako te warastaa, murhata, huorintehdä, ja kaiken sen päälle kuulla Jumalan armosta saarnattaman? tahdotako te pilkata, kiroilla, ja häwäistä Jumalaa, ja kuitenkin kuulla sulasta armosta saarnattaman? tahdotako te palwella syntheä, wihata hyviä awuja, seurata omia himojanne ja halujanne, ja sittenkin kuulla sulaa armoa saarnattaman? tahdotako laastaria ennen kuin teillä haawa on? tahdotako lääkitystä, ennen kuin itsenne sairaaksi tunnette? se on tosin taitamaton lääkäri, joka panee kalliin woiteen, wanhaan, luuhun asti juurtuneesen haawaan, ja ei ennen perkaa ja ulostaiwa sitä kuin mädännyt on. Tietkää sentähden, minun rakkaani, että tarwitsette wäkewitä

puhdistuksia, koska te olette täynnänsä pahuutta ja häijyjä wikoja; tietkäät, että syövä ja purewa woide on teille tarpeellinen, koska te olette täynnänsä wanhoja, mädänneitä ja haisewita synnin haamoja; sillä tämä on teille hyödyllisin ja lähin tie terweyttä jälleensä saadaksenne: kowaan offaiseen puuhun tarwitaan hyvä kirwes, jolla se mahdetaan poikki hakata. Me saarnaamme lakia sen tähden, että me mahtaisimme teitä johdattaa Christuksen tykö: me saarnamme tuomiota, että te mahtaisitte etsiä laupiutta: me saarnaamme teidän edessäanne kadotusta, sen kautta johdattaaksemme teitä autuuteen. Saarnata laupiutta ja synlein anteeksi antamusta, ennen kuin ihminen lain saarnan kautta on tullut syntinsä tuntemaan, ja näkemään suuren wihelijäisytensä, ei ole muuta kuin saarnata Evangeliumita hukkaan; sillä se joka ei vielä ole lailta ylös walaisu, ei tiedä kuka hän on, eikä missä wihelijäisydessä hän makaa, eli mikä laupius Jumalassa on löytävä.

Kuka isä on, koska hän huomaitsee lapsensa wastakoiseksi ja tottelemattomaksi siinä, johon hän häntä käskennyt on, joka kuitenkin hymäilee häntä ja suloisilla sanoilla puhuttelee, ja sanoo sen olewan hyvän ja kunnaisen lapsen? eikö hän ennen ota wissaa, ja kohtuullisella kurituksella sitä rangaise ja kurita. Kuka Herra on, kuin kiittää sitä palweliata, joka tekee oman ja ej Herransa tahdon ja käskyn jälkeen? niin myös emmekään mahda olla tottelemattomat, eli tehdä pahaa siinä toimossa, että me yhtä hyvin tulisimme rakastetuksi, ja wälittäisimme kaiten rangautuksen. Tietkäämme siis, että ehkä Jumala pitää kädesänsä sitä terawata lain miekkaa, ynnä moninaisten muiden wälifappalten kanssa, niin hän kuitenkin sen kautta meissä waiuttaa alun hengelliseen elämään, ja edes auttaa ijanlaidista autuuttamme ja menestystämme; sillä ei tässä ole muuta wälifappaletta, jonka kautta ihminen autuuteen johdatettaisiin, kuin kauhiain, haisewain synnin haawain perkaamisen, puhdistamisen ja parantamisen kautta, joka ei muutoin tapahtua taida ellei sydän ankarain lain saarnain kautta, pelwolla, ahdistuksella ja waiheroitsemisella tehtyin synlein ylitse, rikkimuserretuksi tule.

Kuulkaamme siis nöyrillä ja hartailta sydämillä mielellämme katumus parannus-nuhdet ja varoitussaar-
noja, joiden kautta meidän rikoksemme tulee meidän sil-
mäimme eteen asetetuksi, että me rupeemme niitä häpee-
mään ja niin monesta syntisestä aikomuksesta ja himosta
estetuksi tulemme. Ja koska me niitä kovia lain saar-
noja kuulemme, niin alkäämme tehdä niinkuin muutamat,
jotka sydämensä sen kautta enemmän ja enemmän paa-
duttavat, närkästyvät saarnamiehille, etsivät puolenpi-
toa ihmisiltä, ja sen kautta viimein Jumalan ankaran
ja vanhurskaan rangaistuksen päänsä päälle metewät.

Sentähden koska joku tulee Jumalan sanaa kuule-
maan, niin ajatelkoon ensiksi ja ennen kaikkea, että hän-
tä pitää nuhdeltaman niinkuin kohtuullinen on: ajatel-
koon myös, ettei se ole hänelle hyödyllinen, että hänen
puoltansa pidetään synneissä. Jos jollakulla ovat hempiät
ja kulkumat korvat, jotka mielellänsä kuulevat mielin kie-
lin puhuttaman ja saarnattaman, hän totuttakoon ne kuule-
lemaan wäkewitä katumus- ja lain saarnoja, jonka kaut-
ta hän todesa löytämä on, senkaltaisen opin niin suureksi
hyödytykseksi ja opetuksiksi wihelijäiselle sielullensa, että
hänen kauhiat syntinsä haawat ylösrewitään ja awataan,
niin että hän sen kautta terweyteensä jälleen tulee. Jos
joku olisi oikein kansa-kärsiwäinen sairaan ihmisen kans-
sa, kuinka mahdais hän käyttää itsensä häntä vastaan?
Antaisko hän joka silmän räpäyksellä hänelle juotawata?
Antaisko hän hänelle aina sitä kuin hän halajaa? Toti-
sesti, sen kautta hän kaikkein pikemmin hengiltä pois saa-
tettaisiin. Se on tosi, että ihminen aina etsii omaa ku-
lematansa, koska hän tahtoo puoltansa synneissä pidettä-
män. Niinkuin se joka sairaasta holhoo, tosin surmaa hä-
nen, koska hän sallii sille kaikki himonsa, ja antaa hänen
syödä ja juoda mitä ja kuinka paljo hän tahtoo; mutta
sitä vastaan, se edes auttaa usein sairaan terweyttä ja
elämätä, joka hillitsee sen wahingolliset himot, ei huolien
sen wihasta ja nurisemisesta, ettei hän saa sitä kuin hän
nii naheesti halajaa. Niin näette siis, kuinka wahingol-
linen ja syntinen on, liehakoita ja pitää syntisen puolta,
ja armon saarnaamisella panna pehmityksiä hänen kaina-

lonsa ala, ennen kuin hän ensisti sydämesfänsä on Jumalan tuomion tunnoista lyöty ja rikki runneltu.

Kamahataat siis teitänne, ja alkäätkö häväistys: ja maakunnan huutoa Jumalan sanan saarnaitten ja opettajain ylitse, sanoen: ei ne saarnaa muuta kuin lakia, ja kadotusta; ellette myös sillä samalla tahdo soimata Christusta, ja lukea häntä niiden seuraan, joista sanotaan: wiisauden puutoksessa on se huutanut ja sanonut: Joka ei itsiänsä käännä, pitää kadotetuksi tuleman. Dikian sanan saarnaajan pitää saarnaaman Evangeliumia niille, joille Evangeliumi tulee; armoa niille, joille armo tulee, ja tuomiota niille, joille tuomio tulee. Tytätään siihen, ja kääntäkäätkö itsenne Jumalan wiisauden jälkeä.

3. Tulkaamme nyt siihen yhteisen asian haaraan, joka on ajasta, jona meidän meitämme kääntämän pitää.

Pyhä Henki osottaa meille sen nykyisen ajan, koska hän neuvoa meitä alkamaan kalumustamme, Joelin 2: 12. "Niin sanoo nyt Herra, kääntäkäätkö teitänne kaikesta sydämeštänne minun tyköni, paastolla, itkulla ja murheella." Niin myös Hebr. 3: 13: "neuvoakaa teitänne keskenänne jokapäivä, niin kauvan kuin tänäpänä sanotaan, ettei joku teistä synnin petoksen kautta paatu:" ja jälleensä samassa luvussa v. 15: "tänäpänä, jos te kuuleta hänen äänensä niin alkäätkö paaduttako sydämitänne, niinkuin haikueudessa tapahtui." Niin että se nyt, nyt on meidän kääntymisen aika. Nyt, sanon minä, koska hän huutaa; nyt, koska hän puhuu; nyt, koska hän kolkuuttaa. Sentähden kuulkaamme nyt, ostakaamme tämä päivä, nyt, jotka olemme niin monta päivää hukanneet ja turhaan mennä antaneet. Me jotka niin kauvan olemme paaduttaneet sydämemme; jotka olemme niin monta hyvää työtä jättäneet tekemättä. Ottakaamme nyt tästä päivästä waari, ja siitä samasta tehkäämme kääntymisemme päivä. Ellemme tähän asti jonkun saarnan kautta ole tainneet tulla liikutetuksi ja pehmitetyksi, niin antakaamme sen kuitenkin Herran Jesuksen nimeen tapaht-

ua, ja sen tosin tänä päivänä. Sanokaamme siis: tämän päivän pilää oleman minun kääntymiseni päivän. En tahdo minä sitä pidemmälle ylös lykätä; waan nyt tahdon minä itseni kääntää Jumalani tykö, ja ylös antaa kaikki pahat tieni, ja myös omat petolliset luuloni: minä tahdon nyt elämäni kokonansa muuttaa, ja alkaa uuden elämän; minä tahdon iloita Jumalan sanasta ja siitä oppia, kuinka minun kaikkisa töissäni itseni käyttämän ja laittaman pitää. Minä en ainoastansa itsiäni tahdo siihen taimuttaa; mutta myös koko huoneeni, waimoni, lapseni ja perheeni siihen samaan yksimukaisesti pitää.

Minä rukoilen teitä, rakkaat weljet! antakaat tämän olla teidän sydämenne yksimukaisen ajatuksen, parannuksestanne ilman wilppiä, ulkofullaisuutta ja pidempätä ajan wiivytystä. Ulkaat olko Epicurein ja suruttomain ihmisten kaltaiset, jotka sanovat: nuoruus tahtoo olla iloinen! nuoruus tahtoo pitää ajan kuluksa! Minkätähden meidän pitää itsiämme niin pyhänä pitämän, koska me nuoret olemme? Kuinka se taitais tapahtua? yksi heikki ainoastansa tarwitaan parannukseen, ennen kuin kuoleman ahdistus meitä käsittää; emmepä me nuoremmissi tule kuin me nyt olemme, me tahdomme kääntää meitämme wanhaksi tultuamme. Niinkuin heillä, waiwaisilla ja wiheliäisillä sieluilla olis sekä elämä ja kääntymisen armo kädesänsä, ja heidän woimasansa ja wallassansa, taitaa itsiänsä kääntää, koska he tahtovat. Ei! ei! senkaltaisten suruttomain, heikumallisten ja ylös annetuin ihmisten, pitää ylipendensä ja suruttomuudensa syntinsä kyllä karwaasti maksaman: sillä peljättävä on, että Jumala ylönantaa heidän uppiniiskaiseen ja katumattomaan mieleen, sentähden, että he ovat niin trhmänrohkiat, parannuksensa aikaa niin kauwas ylös lykkäämään, sen päälle että he sillä wälillä synneisänsä ja heikumasansa mahvaisit iloita ja itsiänsä humitella. O siis, rakkaat weljet! alkäämme "lykättö kääntymistämme yhdestä päivästä toiseen, Syr. 3: 6, waan etsikäämme Herra, koska me hänen löytää taidamme, ja rukoilkeamme häntä, koska hän läsnä on," Es. 55: 6. Käyttäkäämme se aika kuin vielä käsillä on totiseksi katumukseksi ja parannukseksi; sillä ei

aika ketaän odota. Tietkäämme että meidän esikomme aika on läsnä. Meidän autuaaksi tekiamme Kristus itki Jerusalemin asujain ylitse, "ettei he tunteneet esikko aikaansa, Luc. 19: 41, 44, hän nuhteli Judalaisia, että he tiesit "luomita taimaan muodon; mutta ei aikain merkkejä," Matth. 16: 3. Ja totisesti, totisesti me syöksämme itsemme vihdoin kadotukseen ja kuolemaan; ellemme waaria ota armon ja laupiuden päivästä, jona "Sumala koftaa meille kätensä, ja wiisauš antaa äänensä kaduilla kuulla," Sananlašk. Kirj. 1: 20. Sentähden, niin kauwan kuin meillä "walkeus on, niin waeltakaamme kuin walkeuden lapset, Joh. 12: 35, 36. Pimiä yö tulee Herran, jona ei kenkään mitään taida toimittaa: myöhässi tahtoo sulla tämän elämän perästä huutaa armoa; koska armon portti suljetaan, silloin katumus ja parannus tulee peräti sopimattomalla ajalla.

O rakkahimmat ja kallistii ostelut Christit! ajatellaamme niitä wiittä tyhää neitsyttä, jotka, koska he olit armon ajan ohitse kändä antaneet, lönsit he taimaan portin edestänsä suljetuksi. Matth. 25: 11; ajatellaamme myös "rikkaan miehen" surkiata ja hirmuista esimerkkiä, joka, koska hän mafais helwetin tulešsa, wääniteli ja käänteli itsiänsä ja hartahasti himoitsi edes pienintäkin wesipisarata wirwotuksešsa, joka kuitenkin häneltä kielttiin, ettei hän armon ajasta ollut waaria otanut. Luc. 16: 24.

On siis tuhatta kertaa parempi nyt, kuin tästälähin lakata synnistä, niiden ylitse itkeä ja kääntää itsensä. Woi sitä surkeutta, koska se aivan hiljaiseksi joutuu! Paljo parempi on meille nyt suurimmalla wireydellä sen päälle työtä tehdä, että me mahtaisimme synnin hyljätä, ja meidän sydämemme mahtais nyt synnin katumukselta muferretuksi tulla, kuin ijanikkisesti kadotetuksi tulla, ja helwetin pohiasša huutaa, walittaa ja parhua. Wiis. Kirj. 5: 7, 8, 9, 10. "Me olemme kaikki käyneet wääriä ja wahingollisia teitä: ja olemme waeltaneet harhoja teitä; mutta Herran teitä emme ole tietäneet. Mitä auttaa meitä nyt meidän foreudemme? Mitä hnydyttää meitä rikkaus ja ylpeys? kaikki owat merneet ohitse niinkuin

warjo, ja niinkuin sanan saattaja, joka juosten menee: me olemme itsemme asettaneet Jumalan lapsia vastaan: me pidimme ne pilkkana ja nauruna. Me hullut pidimme heidän elämänsä tyhjänä, ja heidän loppunsa häpiänä. Mutta katso! kuinka on hän nyt luettu Jumalan lasten sekaan, ja hänen perintönsä pyhain sekaan." Suntekaamme siis kutsumisemme aikaa! Ulkaamme vähinnäkän olko ymmärtämättömämmät ja pahemmat taiwaan lintuja. "Haitara, taiwaan alla tietää aikansa, metinen, kurki ja pääskyinen huomaitsevat aikansa, koska heidän pitää tuleman jälleen: waan ei minun kansani." Jer. 8: v. 7. Peltomies wartioitsee soweliaasta aikaansa: laiwamies ottaa waarin ilmaasta, koska wesi alenee ja paisuu. Sentähden ottakaamme ajasta waari, ja kääntäkäämme itsiämme Jumalan työ sillä hetkellä, kuin vielä sanotaan: tänäpänä. Tohon Jumala Christuksen tähden meille armonsa lainatkoon!

4. Siirtäkäämme nyt siihen neljanteen kappaaleesen, tutkistelemaan niitä kehoittawaisia syitä, joidenka pitää herättämän meitä katsumukseen ja parannukseen; Jossa minä tahdon tutkisteltawaksi jättää yhdeksän merkillistä ja waarintettawata asiata.

1. Ensisti taluttaa meitä niinkuin kädestäpitäin Jumalan suuri laupius totiseen kääntymiseen niinkuin Apostoli puhuu, Rom. 2: 4: "Etä Jumalan hywyns wetää meitä katsumukseen." Jumala osottaa meille alati laupiudensa ja armonsa rikkauden sielun ja ruumiin puolesta. Ei meillä ole mitään hyvää, jota emme ole Herran kädestä saaneet, Jac. 1: 17. Kaikki meidän olemisemme, elämäamme ja liikkumisemme on häneltä. Suuri on hänen hywynsensä meidän ruumiimme ylitse, kuitenkin paljo suurempi sielujamme kohta. Tokainen osoitettu armo ja hywätelo, kuin sielulle taikka ruumiille tapahtuu, huutaa meitä katsumukseen ja parannukseen. Jumala antaa meille ruan, juoman, ja werhon, nämät huutawat meitä parannukseen: Jumalan ylöspitää ja edes-

Katsoo meidän täällä maan päällä hnyhdyellensä; se huutaa meitä parannukseen: aurinko, kuu ja tähdet kutsuvat meitä parannukseen; linnut ilmassa, kalat meressä, ja hedelmät maan päällä kutsuvat meitä selkiästi parannukseen, niinkuin he sanoisit: kääntäkää teitänne, kääntäkää teitänne. Kaikki luontokappaleet kutsuvat meitä kääntymiseen. Meidän luomisemme huutaa, lunastuksemme haukuttelee, pyhittämistemme kehoittaa, wälitsemistemme taimuttaa meitä totiseen kääntymiseen. "Mitä pitäis Jumalan enämpi tekemän wiinamäellensä, jota ei hän hänessä tehnyt ole?" Es. 5: 4. Antakaaamme siis sen olla meidän ahkerimman surumme, kuinka me mah-
taisimme kaikesta sydämeistämme Jumalamme tykö kääntyä.

2. Meitä kehoittawat kääntymiseen, Jumalan wanhurskaan wihan tuomiot. Sillä kaikki ne pitkäisen jylinät eli uhkauksut, waiwat ja rangaistukset, jotka Jumala mailman alusta on muodattanut eppiniiskäisten syntisten päälle, ovat totisesti kaikki waroitukset, jotka meitä synnin kuolettawasta unesta herättämän ja totiseen kääntymiseen kiiruhtaman pitää. Niinkuin Apostoli Paawali, sitte kuin hän oli edes wetänyt moninaiset Jumalan tuomiot ja wihan rangaistukset, joita hän muinen Israelin laesten päälle oli tulla antanut, heidän moninaisten syntensä tähden, niin hän päättää puheensa tällä muotoa sanoen, 1 Cor. 10: 11: "Mutta kaikki nämät tulit heidän kohtaansa esikuwaksi; waan se on kirjoitettu meille kartamiseksi, joidenka päälle mailman loput tulleet ovat." Niin ovat siis kaikki Jumalan rangaistukset ja waiwat, joista me pyhässä raamatussa luemme, niinkuin waroitukset parannukseen, ja tosin niinkuin lujat nuorat ja köydet, joilla Jumala meitä katumukseen ja parannukseen wetää: kaikki ne rangaistukset ja waiwat, joista me muissa kirjoissa luemme; kaikki ne, jotka me jokapäiwä näemme silmäimme edessä, ja kuulemme korwillamme, ovat kaikki Jumalalta säänyt wälitkappaleet, jotka mah-
tawat liikuttaa meidän sydämitämme ja omiatuntojamme totiseen kääntymiseen: ne ihmeelliset tapaukset, wästoinluontoiset ja hirwiät sikiät, tuliset loistot, oudot pyrstöt, tähdet, tähtein putoomiset maan päälle, äkilliset kuolemat,

suuri kuivuus, oudot äänet ja huudot, suuret wetten paisumiset, wäkewät tuulet, hirmuiset jylinät, tulta suitsemaiset leimaukset ja ukon paukkinat taimaasta, maan järitykset ja putoilemiset jalkain alla, jotka toisinaan huoneet, joukottain ylös alaisin heittäwät, niinkuin usein on tapahtunut ja muutamissa maan paikoissa vieläkin tapahtuu: mitäs ovat nämät luetellut ihme-merkit muuta kuin wälitappaleet, joiden kautta Jumala meitä katumukseen ja parannukseen wetää tahtoo.

3. Meitä wetää kääntymiseen Jumalan puhdas ja selkiä sana. Sillä niinkuin Herra Jumala entisinä aikoina, warhain ja myöhän lähetti propheetansa kutsumaan uppiniiskaisia Judalaisia parannukseen, niin lähettää hän vieläkin jokapäiwä hänen saarnaajansa, niinkuin hänen omat palveliansa ja kääntymänsä, jotka juuri kuin basunalla ulos huutawat hänen sanansa, ja antawat sen ihanasti helisewän Aaronin kellon kuulua ihmisten seassa; sillä herättääksensä heitä kääntymiseen. Mutta Jumala paratkoon! kuinka wahan heistä huolitaan? kuka kuulee heidän äänensä? kuka uskoo heidän saarnansa? Tämä on tosin paras wälitappale, jonka Jumala on asettanut: ellemme siis tahdo tämän antaa meitämme tawuttua kääntymiseen, niin olemma me tosin wiheliäisimmät ihmiset maan päällä.

4. Meidän epäluokuiset syntimme pitää meitä myös parannukseen kehoittaman. Näiden pitäis tosin olemman niinkuin kannukset meidän kyljesämme, meitä kiihuksen katumukseen herättämään. "Sillä siinä on kyllä (sanoo P. Petari) että me edesmenneen ajan elämästämme, kulutimme pakanain mielen jälkeen, waeltaisamme irsaudessa, himoissa, juopumisessa, ylönhyömisessä, ylönuomisessa, ja hirmuisissa epäjumalan palveluksissa." 1 Pet. 4: 3

Sentähden on nyt aika kääntää itsiänsä. Ah! joska ihmiset tahtoisit kuitenkin katsahtaa takansa, ja ajatella sitä tilaa, jossa he ennen 40, 30, 20, 10, eli wittäkin vuotta olit; ah! joska he antaisit tilansa sydämellensä käydä, ja filmäinsä eteen asetetta seka julkiset, että salaiset syntinsä? Minä luulen, että heidän sydämensä sisällisesti tuntisi kiwun ja wuotais

werta ahdistuksesta, sitä ainoastansa ajatellesansa. Oh joska he tahtoisit perään ajatella, kuinka paljo kallista aikaa he turhaan hufanneet, ja kuinka paljo hyvää he tekemättä jättäneet ovat.

5. Meidän elämämme lyhyys huutaa yksiväksisesti, että meidän pitää itsemme kääntämän. "Mitä elinaikaamme tulee, on se 70 vuotta, ja enninnäkin 80 vuotta, ja kuin se paras on ollut, niin se on tuska ja työ ollut. Sillä se pois leikataan, niinkuin me lentäisimme pois. Meidän vuotemme loppuvat pikemmin kuin juuttu," sanoo Herran Propheeta David Psalm. 90: 9, 10. Sen tähden panee hän tämän tykö: "opeta meitä ajattelemaan, että meidän kuoleman pitää, että me ymmärtäväiseksi tulisimme," v. 12. Lyhyhdensä ja huikentelewaisuutensa tähden werrataan meidän elämämme pyhässä raamatussa ruuhon, tomuun, sawuun, syöstämään eli sukfulaiseen, joka pikaisesti syöstään kankaan läpitse; niin juoksee meidän ikämme pois, ennen kuin siitä huolitaankaan: "ihminen waimosta syntynyt, elää vähän aikaa, ja on täynnänsä lewottomuutta," sanoo Job. 14: 1. Tokapäiwäinen koettelemus opettaa meille sen että joka tänäpäinä on ihminen, ei huomena sillen olekkaan. Meidän pitää kaikkein täältä pois; ei meillä tässä ole pysyväistä kaupunkia, Hebr. 13: 14. Mutta kuinka pian meidän pitää kaiken mailman tietä matkustaman, se on meille tietämätöin; kääntäkäämme siis meitämme ja olkaamme aina walmiit.

6. Pitää myös sen meitä totiseen kääntymiseen waktiman, koska me tutkimme sitä vähää ja harmaa joukko, kuin autuaaksi tulee. Meidän wapahtajamme neuwoo meitä tästä uskollisesti; pyytäkää ahtaasta portista mennä sisälle; sillä monta on, sanon minä teille, jotka pyytävät mennä sisälle, ja ei taida. Luc. 13: 24 ja Matth. 7: 1, sanoo hän: se portti on ahdas, ja tie kaita, joka wie elämään, ja harwat ovat, jotka sen löytävät. Jos ihmiset antaisit tämän sydämellensä kändä, niin he pareremman waarin itsestänsä pitäisit ja itsensä koettelesit, jos he ovat siitä harwasta walittuin joukosta, eli ei.

7. Me tulemma myös katumukseen ja parannukseen muistutetuksi kuolemalta, jota liha luonnostansa kauhis-

tuu, häämäästny ja pelkää; jonka myös muisto on sangen hirmuinen jokaiselle mailmaa rakastavalle ja maallisten hetumain petollisesta makeudesta juopuneille ihmisille: Ei kuolema ketään pakene; ei kenenkään persoonaa katso; ei huoli kenenkään ystämyydestä; ei huoli lahjoista, eikä antimista. Hän on hirmuinen ja kauhia; hän lyö maahan kaikki, joiden päälle hänen julma katensä lankee; tehkäämme siis katumus ja parannus aikansa!

8. Meidän pitää myös antaman tuomio-päivän, tofiseen kääntymiseen meitämme herättää, joka on se toinen Ihmisen Pojan ilmestyks. "Herran päivä on tulewa niinkuin varas yöllä, ja silloin taivaat suurella pauhinalla pois menewät; mutta elementit pitää palamuksesta sulaman, ja maa, ja rakennukset kuin hänessä ovat, pitää ylös palaman; että kaikki nämät pitää katooman; minkaltaiset teidän tulee silloin olla pyhissä menoissa ja jumalisuudessa," sanoo Apostoli Petari 2 Epist. 3: 10, 11. "Koska Herra Jesus taivaasta ilmantuu hänen voimansa enkelitten kanssa, ja tulen leimauksella, joka niille kosta, jotka ei meidän Herran Jesusen Christuksen Evangeliumita tottele." 2 Thes. 1: 7, 8: "Minä näin (sanoo Johannes Ilmest. kirj. 20: 11.) "suuren valkian istuimen, ja sen päällä istuvan, jonka kasvoihin edestä maa ja taivas pakeni, ja ei heille löytny sias." Ja minä näin kuolleet, sekä suuret että pienet seisovan Jumalan kasvoihin edessä, ja kirjat awattiin ja toinen kirja awattiin, joka on elämän, ja kuolleet tuomittiin niistä, kuin kirjoissa kirjoitetut olit, heidän töidensä jälkeen." Me näemme näistä edestuoouista paikoista sekä sen pelvon ja häämäästyksen, kuin myös sen kunnian, joka Christuksen tulemisessa on tarjona. Sillä ei hän ole ilmestymä kühässä, ylönkatsofussa muodossa ja näössä, niinkuin ensimmäisessä tulemisessansa; vaan hänen muotonsa pitää oleman ruhtinan, kuninkaan ja woiton päämiehen kunnian kaltainen vihollisten suurimmaksi häämäästyksiksi, koska kuluttawa tuli on käypä hänen edellänsä: Joel. 2: 3. "Ja hänen seuraajansa pitää oleman kaikki pyhät Jumalan enkelit; silloin pitää kuningasten maan päällä, ja ylimmäisten, ja rikasten, ja päämiesten, ja wäkewain, ja kaikkein orjain ja wapain,

Kätkemän heitänsä luolihin ja muorten rotkoihin. Ja sanoman muorille ja kulkuloille: langetkaat meidän päällemme, ja peittäkäät meitä, sen kasvoim edestä, joka istuimella istuu, ja karitsan vihasta; sillä se suuri hänen vihansa päivä on tullut, ja kuka voi pysyä?" Ilmest. kirj. 6: 15, 16, 17. Sentähden kääntäkämme meitämme Jeesuksen nimehen!

9. Se yhdeksäs ja viimeinen taituttava synn on helwetin waiwa, joka on ylitse kaikkein waimain raskahin ja hirmuisin kärsiä. Sentähden sanoo meidän Wapahhtajamme Jeesus Kristus: jos sinun kätes on sinulle pahennukseksi, niin hakkaa se pois; parempi on sinun käsipuolna elämään mennä, kuin sinulla olis kaksi kättä, ja menisit helwettiin, siihen sammumattomaan tuleen, kussa ei heidän matonsa kuole, eikä tuli sammuteta, Marc. 9: 43. Että me sen käsittää taitaisimme, maalaa P. raamattu suomituitten tilan ja waiwasian kauhistawaisimmilla sanoilla ja wertauksilla, kutsuin helwetin tuleksi, kadotukseksi, kuopaksi, joka ijanikaikkisesti palaa tulesta ja tulikiwestä; se kutsutaan Gebenna (se ijanikaikkinen waiwa) ja siitä seisoo tällä muotoa: "kuoppa on jo eilän valmistettu, ja se on myös kuninkaalle valmistettu, kyllä synä ja lewiä, siellä on asumus, tuli ja paljo puita, Herran henki on sen sytyttävä niinkuin jonkun tulikiwisen wirran." Es. 50: 33. Nämät sanat ovat sangen kauhiat meiltä käsittää ja ymmärtää, ja mahtaa niitä tutkistellesa, hynästä synstä wäristys meidän päällemme tulla. Mutta ehkä minulla olis sata kieltä puhuakseni, ja jos enkelitten sotajoukon kieletkin, niin en minä kuitenkään woisi ulos sanoa keweintäkään waiwaa, jonka kadatettuain ainoastansa yhtenä päivänä ulosseisoman pitää; paljo wähemmin taidamma me ne käsittää. Jos vielä ne hirmuisimmat waiwat ja martteramiset kuin itänönsä ihmisen järki ylös ajatella taitais, pantaisi yhden ihmisen päälle, niin ei ne kuitenkään yhteenkään ainoaan helwetin waiwaan olisi werrat-tawat.

Me waiwaiset ihmiset emme luule suurempata waiwaa ja piinaa olewankaan, kuin koska meidän ruumiimme pahoin haamoitetaan, runnellaan eli rikki rewellään,

elikkä wäännet-taudilta ja ankaralta poltto-taudilta waiwataan ja rasitetaan; mutta jos kaikki taudit, kivet ja särkemiset, mistä laadusta ja luonnosta he joskus olla taitaisit, lankeisit yhden ihmisen päälle; niin ei ne kuitenkaan olisi werrattawat enemmäksi kuin karmaisen pureminen, helwetin pienimmän waiman suhteen. Sillä kadotettuin tuskan, helwetissä pitää pysymän iankaikkisesti, loppumatta, muttumatta, liewittämättä; helwetin waiwapäivät ei pidä ikänänsä lakkaaman ei myös heidän wuotensa loppuman. Waan sitä enemmän kuin he wiipywät, sitä vähempi toivoa on odotettavana: koska niin monta vuotta kulunut on, kuin mailmassa on ihmistä ja tähtiä taivaan wahwuudessa, koska niin monta tuhatta vuotta on ohitse juosnut, kuin kiviä ja saantaa löytyy meren pohjassa, niin pitää niiden kadotettuin vielä odottaman kymmenen sataa kertaa tuhannen tuhatta usiampaita. Senkaltaiset siis, jotka ei tahdo antaa itsiänsä taimuttaa, koska he tätä yhden kerran toisen perään kuulewat saarnattawan, pitää sen totisesti waiwasiaassa saaman tuta, jossa heidän pitää makaaman niinkuin teuraslehtawat lampaat, ja kuoleman pitää kalwaman heitä. Kaikki juomarit, pilkaajat, häwäisiät, huurintekiät, ja portot, korgon ottajat, walhetteliat, pettäjät, panetteliat, riitaiset, ylpiät, ynsiät, paisuneet, mielinkieliset, ulkokullatut, mailman rakastajat, joiden wassa on heidän jumalansa, Phil. 3: 19, jotka palwelewat omia himojansa, ja kaikki muut uskottomat ja jumalattomat, heidän pitää kaikkein yhtenä päivänä ilmaantumisan Jumalan tuomio istuimen eteen; siellä on Jumalan majesteetti itsensä silloin näyttämä paljastetulla kosto-miekalla, ja tuomio-waltikalla. Perkele se wanha lohikarme seisoo yhdellä puolella soimaamassa ja päälle kantamassa, heidän omatuntonsa toisella puolella tuomitsemassa heitä; ja heidän allansa ammottawa helwetin kita nlösnielemään heitä; silloin sanotaan se hirmuinen ja surfia tuomio heidän nlistensä, Matth. 25: 41. Menkää pois, eli paetkaat minusta te kiroitut siihen iankaikkiseen tuleen joka valmistettu on perkeleelle ja hänen enkeleillensä. Siellä pitää heidän juoman iankaikkisesta Jumalan wihan maljasta, pimeyden waltakunnassa ja

perkeleitten hirmuudessa päälle katsannossa, kaikkein kirottuin Jumalan vihollisten kanssa, jossa sen ankaran ja hirmuisen Jumalan vihan äänen aina pitää heidän korviansa kuuluman; josta on olema ijäinen itku ja hammassten kiristys: jossa ei mutta iloa pidä oleman, kuin yksi kauhia hämitys, loppumaton walitus ja kituminen; heidän parhansa pitää oleman niin haikia, heidän huokauksensa niin syvät, heidän vihelijäisyytensä niin sanomaton, että heidän pitää kiljuman kuin koirain, ja raiswossa huutuman heidän kadotukseensa, woi! woi! woi! tätä surkeutta, että minun piti syntymän! Ah! etten minä ikänänsä olisi syntynytkään; ah! ettei minun äitini ikänänsä olisi minua siittänyt, eli että hän olisi minun synnyttänyt sammakoksi, niin olisi minun tilani ollut parempi: kirottu olkon se hetki, jona minä sikisin, se hetki jolla minä saatiin, ja ne päivät, joina minä imin äitini rintoja! kirottu olen minä aina ollut: kirottu olen wietä nykyin, ja pysyn iankaikkisesti kirottuna! Woi! woi! kuinka suuri on minun vihelijäisyyteni! kuinka hirmuinen minun piinani! Kenenkä sydän ei sulaisi? Kenenkä korwat ei wapisisi? Kenenkä hiukset ei nousisi pystöön päässä sentkaltaisia kuullessa? Ah! rakkaat weljet ja sisaret! kääntäkäämme meitämme kuitenkin. Ellemme tahdo Jumalan armon antaa meitämme wetaa, niin antakaamme kuitenkin hänen uhkauksensa meitä siihen pakottaa. Ellei hänen uhkauksensa meissä mitään woi, niin antakaamme kuitenkin Jumalan sanan meissä waikeuttaa. Ellei nyt hänen sanansa meidän korwissa sydämismme yhtään hedelmätä toimita, niin antakaamme syntimme peljättää meitä; ellei synnit taida meissä pelkoa ylös herättää, niin antakaamme elinkautemme lyhykäisyyden meitämme ylipuhutella; ellei meidän ikämme lyhyhden tulkiminen meissä mitään woi matkaan saata, niin antakaamme niiden harwan ja wahan joukon, kuin autuaksi tulewat, meitämme peljättää. Ellei se auta, niin antakaamme kuoleman ajaa pelwen sydämehemme; ja ellei kuolema mitään woi, niin sallikaamme ankaran tuomio-päiwän antaa sydämihimme pistoksen, ja ne sitä tuomiota seuraawaiset helwettiin waiwat ja marteramiset, antakaamme kuitenkin nii-

den waituttaa ahdistuksen ja musertamisen sydämissämme totiseen kääntymiseen. Sillä, minun rakkaani! ellei mikään näistä kaikista taida voittaa meitä katumukseen ja parannukseen; waan me elämme alati synnin himoissa, niin mahdamme myös kaikki synstä hukkoa ja kadotetuksi tulla, Christuksen omain sanain jälkeen: Ellet te paranna teitänne, niin te kaikki niin hukkaan tulette.

5. Käykäämme edemmä tutkimaan muutamita asioita jotka seisovat vastaan, ja estävät meitä kääntymisessämme. Ehkä nämät kaikki paljoudensa tähden ovat lukemattomat, tahdomme me kuitenkin tällä kerralla, seitsemän erinomaista kappaletta ja estettä tutkia, jotka siitä toisesta kääntymisestä meitä estävät ja pois-pitävät.

Ensimmäinen Estet on Epäusko. Se on, koska ihminen ei tahdo uskoa niitä asioita, joista pyhästä raamatussa puhutaan, ja jotka Jumalan sanalla vahvistetaan. Tästä tulee, että meillä on suuttumus ja ilmoitus kaikkeen hyvään, ja se murekuttaa ihmisen sydämen, ja pois ajaa kaikki hyvät lahjat hänestä, niinkuin on nähtävä Matth. 13: 58, ettei Kristus tehnyt siellä nimittäin isänsä maassa Galileassa, monta wälewätä työtä epäuskon tähden. Samalla tavalla seisoo Hebreerein Epist. 4: 2. Sana on meille ilmoitettu, niinkuin heillekin; mutta ei heitä sanan kuulo mitään auttanut, koska ei he niitä uskoneet, kuin he kuulit. Niin että meidän tässä pitää hawaitseman, että, ehkä me kuulisimme kuinka paljon, ja emme sitä kuitenkaan usko, niin ei se hyödytä meitä meidän kääntymisemme mitään. Sillä saatanas tähtää meidän sydämen epä-uskolla, estää meiltä kaikki opetukset autuuteen, ja paaduttaa ihmisen niin hirmuisesti synnin tiellä, että hän viimein tulee tuntemattomaksi, eikä taida taipua Jumalan rangaisuksesta eikä armosta. Sen edellisen, nimittäin: rangaisuksen pitävät he hymisewän ja puhaltawan tuulen wertana;

sen toisen, nimittäin armon, pitävät he syntinsä ja saastaisuudensa peitteenä ja werhona. Heidän pitää sen hawaitseman usiasta ihmisestä, että koska he sanan saarnan kautta, syntinsä tähden tulevat joskus osaituksi, ja heidän ansaittu tuomionsa Jumalan sanasta heille näytetyksi ja silmäin eteen asetetuksi tulee, edes tulevat he silloin pikaisesta, ajattelemattomasta ja ulkokullatusta katuvaisuudesta suuressa rohkeudessa, näillä sanoilla: lie neekö se niin, kuin pappi sanoo: ettei Jumala tahdo auttaa ja olla meille armollinen? Minä elän siinä toivossa, ettei se niin olekaan: minä toivon itseni kyllä hyvin ulos selittäväni, niin kauvan kuin minulla on hyvä usko ja turwa Jumalaan, ja en tee kellenkään wahingota: pitäiskö minun antaman huwitukseni ja iloni estetyksillä, ja hnydytykseni käydä takaperin pappein sanan tähden, mitä on siihen tarwe? Luulewatto he ettei muut tullekkaan autuaksi, kuin he yksinänsä, jotka sanaa saarnawat, lufewat raamatua ja saarnoja kuulewat? Ei sitä Jumala niin tahtonekkaan! Eikö he niin hyvin tule autuaksi, jotka ei kirkkoon tule, kuin toiseikin, jotka sinne aina kirja kinalossa juoksewat? miksei joku niin hyvin taitais Jumalata kotona palwella, koska hänellä on hyviä kirjoja, ja hartaasti rukouksensa tomittaa, kuin kirkkoon tullen sanaa kuulemaan? tämä on walitettava! Nämät ihmiset seisowat itse walkeutta vastaan ja paljastawat yksinkertaisen epätelonsa; he luulewat autuaksi tulewansa muiden wälifappalten kautta, kuin niiden, jotka Jumala on asettanut: ja sanowat sitä vastaan kuin hän on sanassansa käskennyt, ja niin tekewät Jumalan walehteliksi; koska hän on meille ojennus nuoran eteemme pannut, ja sen meille niin selkiästi ilmoittanut; tahtowatto siis ihmiset appellerata sitä vastaan? Koska Jumala on itse sanonut, hänen pyhän sanansa saarnaamisen olewan yhden wälifappaleen autuuteen; pitäiskö meidän toivomankaan autuaksi tulla, koska me sen hyljäämme, ja taikka sängen harmoin eli emme ikänänsä tule sitä kuulemaan. Eikö tämä ole tosin uskottomuus ja epäusko, koska Jumala on kerran meidän antanut immärtää yhden asian, ja me sanomme sen toisin? Koska Jumala sanoo:

on, pitääkö meidän sanoman: ei ole? Se olkoon kaukana meistä ja meidän ajatuksistammekin. Totisesti, tämän kautta sulkee ihminen itsellensä tien totiseen kääntymiseen ja Jumalan armoon.

2. Toinen este on luovaton ja syntinen luottaminen Jumalan armoon. Sillä koska ihmistä väkewästi nuhdellaan synteinsä tähden, ja neuvotaan kääntymiseen, ottavat he Jumalan armon ja ripustavat sen niinkuin peitteen ympärillensä, varjoten itsensä sen alla, ja sanoen: Jumala on laupias, Jumala on laupias, Jumala on armollinen: niinkuin ei Jumalassa muuta olisikaan, kuin sula armo ja laupius, ja ei yhtään tuomiota ja wanhuruskautta. Tällä tavalla senkaltaiset Jumalattomat ihmiset tekewät Jumalan armon syn'einsä ja suruttomuudensa synksi, jota suurta pahuutta Propheeta Nahum prophetiansa alussa kowin nuhtelee. Nah. 1: 2, 3. "Herra," sanoo hän, "on kiivas Jumala ja kostaja, ja Herra on kostaja ja vihainen: Herra on kostaja vihollisiensa vastaan, joka ei wainollisiensa unohda. Herra on pitkämielinen ja suuri woimasta, jonka edessä ei kenkään ole wiatoin." Mutta niinkuin minä ennen olen puhunut siitä wäärästä luottamisesta Jumalan armoon, joka ei mikään muu ole, kuin Jumalan armon wäärinkäyttämys, niin tahdon minä sen nyt ohitse mennä, ja neuwon teitä ajattelemaan, sen olewan yhden niistä suurimmista esteistä, jotka pitävät meitä pois kääntymisestä.

3. Kolmas este on, niiden paljous, jotka syntiä tekewät: joka paaduttaa ja tekee monen ihmisen rohkiaksi synneisensä. Niinkuin wertaufnessa puhuin: koska linnut joukottain yhdessä lentävät, laskeuwat he rohkiasti, pelkämättä ja eteensä katsomatta pauloihin, ja muutamat harwat ainoastansa pelwosta poislentävät. Samalla muotoo, monen syntiä tekewäisen ihmisen esimerkin kautta, jotka syntiä edes wastawat, ja sen puolta pitävät, waeltaa ihminen ajattelematta sen suuren synnissä waeltawaisen joukon kanssa synnin tietä, ja ei seisahda, ennen kuin hän lankee synnin pauloihin, jotka saatana on ylös wirittänyt. Sentähden sanotaan 2 Mos. Kirj. 23: 2: ei sinun pidä joukkoa seuraaman pahuuteen. Tämän

kautta tulee monta estetyksi, Jumalan tykö tulemaista; sillä ei he ikänänsä katsoakaan Jumalan eli hänen sanansa perään; vaan ensin osa seuraa niitä pahoja mailman esimerkkejä, ajattelen silloin kaikki hyvin toimituksi, kuin he tekivät niinkuin usiammat mailman lapset, ja heidän esi-isänsä tehneet ovat, ja luulevat niin lujan ja tasaisen perustuksen päälle rakentaneensa: tästä on heidän perkelellisen sanan laskeus alkua: laittakaa teitänne useimpain tavan jälkeen, niin te harvimmilta tullette panetelluksi. Mutta ne ovat unhottaneet Paavaliin opin, Rom. 12: 2: "älkää sotkoka teitänne tämän mailman muodon jälkeen." Ne jotka näin tahtovat, että suurinta joukkoa seurattaman pitää, perustavat puheensa tämän perustuksen päälle: elemme hawaitse, eli näe niiden forkia mailmassa, vapasukuisten, miisasten eli oppenuitten vastaanottaman tätä oppia; vaan ainoastansa muutamain harvain, halpain ja ylönsotkuihin, jotka ei missään armosta ole: sentähden näkyy se joukko olevan ja pikemmin epäiltävä, hedelmätön ja turha sillä meitämme waiwata. Mutta kawahtakaa, minäkaltaiset kamalat ajatukset meidän päähamme nousevat, kuinka wiekkaasti ja huomaitsematta saatana estää meidän autuuden tieltä, sowaisee meidän, ja taluttaa sille tielle, joka wie ijanlaittiseen kadotukseen, koska me seuraamme syntisten suurta joukkoa ja paljoutta. Katsokaamme siis eteemme tässä murhaluolossa, jonka saatana meidän waellukseksamme etemme awaa, ettei meitä sentkaltaiisten ajatusten ja puhetten kautta petettäisi.

Jumalattomat luulevat olevansa hywällä tiellä, ja purjehtiwansa hywällä, sowelialla tuulella; he laulawat ennen kuin päivä koittaa, ja iloitsawat ennen kuin he näkewät itsellänsä ilon syntäkään olevan, ainoastansa sentähden, että heitä on suuri, ja meitä ainoastansa pieni joukko, niinkuin piron täysi. Koska siis suurin joukko mailmasta heissä rippuu, niin etsiwät he petollisten juonten ja kawaluuden kautta meitä turmella ja waaralliseen kuolemaan saattaa: niin sotkaisee heidän perkele, ja heittää raiskoja heidän filmiinsä ja aivan sukkelaasti wie heidän pois totisen kääntymisen tieltä. Pysykäämme siis

lujana ja seisovana Herran sanassa: alkäämme hämmästykö jumalattomain myrskyistä, metelistä ja wäkiwollasta, waikka heitä sängen paljo on; alkäämme itseemme heiltä wieteltää antako, ehkä heitä suurin joukko on; waan ajatellaamme sen olewan perkeleen kiusauksen, jolla hän tahtoo meiltä tien kääntymiseen estää ja sulkea.

4. Neljäs estet, joka meidän pitää pois oikiasta kääntymisestä, on wanha pitkälinen tapa ja tottumus syntiä tekemään; sillä se ottaa pois kaiken peräänajatuksen ja synnin tunnon ja matkaan saattaa meissä, niinkuin toisen luonnon, niin että me kyllä niin pian taitaisimme muuttaa koko meidän luontomme, kuin pois toimittaa sen wian, joka meissä pitkälisen tottumisen kautta Herran juurtunut on: taitaako musta kansa muuttaa nahkansa eli pardi pilkkunsa? Niin te myös taidatte tehdä jotain hyvää, että te pahaan tottuneet oletta. Jer. 13: 23. Propheeta todistaa tässä, että niin työläs kuin on parantaa wanhaa haavaa, joka on itsensä luuhun asti syönyt, niin työläs on, niitä syntiä hyljätä ja ulonantaa, jotka ovat meissä ja meidän kanssamme niinkuin kaswaneet ja elähtäneet; ja, niin työläs kuin on mustalasta walkiaksi tehdä, eli pardin pilkkuja muuttaa, joka ei taida tapahtua, ellei koko heidän luontonsa turmella ja kufisteta. Ja totisesti, jolla on halu koetella, alkakoon sen, ja hänen pitää löytämän sen työn niin työlääksi, nimitäin: wanhaa tottunutta tapaa hyljätä, kuin hänen pitäis mustalasta pesemällä pesemän walkiaksi; joko hän siis tahtoo kirousta, sadatusta, ahneutta, haureutta, pahan seuran halua eli muita senkaltaisia syntejä pois hyljätä. Sentähden seisoo Sananlasku Kirj. 27: 22: Jos sinä tyhjän huhmarossa surmoisit niinkuin krunnit, niin ei kuitenkaan hänen hulluutensa hänestä erkane. Niin kauwan kuin me pidämme sen tapana, syntiä tehdä, ja aina ripumme synnissä, niin kauwan on kääntymisen owi meiltä kowin suljettu.

5. Viides estet on, että rangaistus wältetään. Sen kautta paatuvat jumalattomat synnissänsä, ja tulewat katumuksen tieltä pois wedetyksi, niinkuin wanha waras, joka itsensä ryöstämisellä ja warraudella kauwan on elät-

tännyt, ja pelastanut itsensä niin hyvin vankeudesta, kuin hirsipuustakin, tulee enämmin ja enämmin suruttomaksi synnissänsä, ja aikoo aina pysyä pahudessaan, haukuteltu ja petetty toivossa, aina rangaistuksen välttämässä: samalla muotoa haurelliset ja irstaiset ihmiset pysyvät kääntymättä jumalattomassa menossansa, luullen että he ovat kaiketi vapaat ja irralla, sekä synnistä, että synnin rangaistuksesta, koska ei Jumala tuoreen työn päälle heitä rangaise, ja näytä heille selkiätä merkkiä vihansa julmuudesta; josta Salomo puhuu Saarn Kirj. 8: 11. Ettei kohta pahoja töitä tuomita, tulee ihmisten lasten sydän täytetyksi pahaa tekemään. Mutta sitä vastaan, jos Herra Jumala kohta muodattais rangaistukset ja waiwat heidän päällensä, niin pian kuin synti on tehty, ja antais ukkoisen waajan langeta yhden osan päälle, eli maan awata itsensä ja niellä toisen, taikka tulta ja tulikiweä sataa kolmannen osan päälle, silloin luulen minä, että he suureen pelkoon pakotettaisiin. Sentähden sanoo Pyhä Petari selkiästi 2 Epist: 3: 3, 4: "Tietkäätsä ensin, että viimeisinä päivinä tulewat pilkkaajat, jotka oman himonsa jälkeen waeltawat ja sanomat: kussa nyt on lupaus hänen tulemisestansa; sillä siitä päivästä kuin isät ovat nukkuneet, pysyvät kaikki niinkuin ne luonnon alusta ovat olleet. Mutta senkaltaiset ihmiset mahtavat ajatella, että, ehkö Herra Jumala kauwan odottaa, ja suo jumalattomille ajan ja tilan ajatella ja kääntää itsiänsä, on hän wihdoin kuitenkin näyttävä, että, waiikka hän, odottain heidän kääntymistänsä, on wiipynyt rangaistuksen kanssa, ei hän kuitenkaan ole heidän pahoja töitänsä unohtanut; waan kirjoittanut ne kirjaansa yhteen kokoon, sen kautta enäntääksensä vihansa julmuutta.

6. Kuudes Estet on, että ihminen ottaa waarin minä lopun muiden ihmisten elämä saa. Sillä koska ne ihmiset, jotka ovat eläneet niin hillimättömästi ja jumalattomasti, ettei he ole hävenneet muiden silmään edessä ja nähden hirmuisissa synneissä julkisesti ryppöä ja itsiänsä saastuttaa, että joka mies ja lapselkin kaduilla ovat heitä sormillansa kofottaneet, kuitenkin kuolin wuoteessansa, taitawat lausua jonkun hymän sanan, huutaa

Jumalala armoa, rukoilla ja niin lewollisesti kuolla: niin ei taida joku kyllä ihmetellä, kuinka tämän mailman tyhmyt ihmiset senkaltaisia kiittävät, heidän nimiänsä ylistävät, heidän työnsä hursteaksi tekewät, ja ulos lewitän heidän kiitostansa, sanovat: he ovat ottaneet tästä maailmasta niin hyvän ja jumalisen eron, kuin joku ihminen joskus ottaa taitais, he ovat pois nukkuneet niin hiljaisesti kuin karitsat ja kaikki asiansa hyvin toimittaneet; ovat jättäneet omillensa ja perheellensä hyvät esimerkit, ja niinkuin kyntilä sammuneet. Tämän kautta tulee moni suuresti rohwaistuksi syntiä tekemään, ajatellesansa: senkaltaiset ihmiset ovat eläneet juuri niin jumalattomasti kuin minäkin, eli joku muu, ja kuitenkin saaneet autuaan lopun; miksenkä minä myös samalla tavalla itsiäni mahtaisi käyttää? Mutta Jumala estäköön ja kieltäköön sen! Sillä ne, jotka niin ajattelevat, ovat sowaistut ja näkewät vähemmän kuin myhrä; kuolla lewollisesti, ei ole kohta kuolla autuallisesti; rukoilla Jumalalta armoa hiljaisesti ja kewiästi kuolla ei ole kohta Jumalan armoa löytää; rukoilla muutamia rukouksia huulten ulkonaisella liikkumisella, ei ole kuolla Jesuksen Christuksen uskoissa: moni sen tekee, ja kuolee kuitenkin surkiasti, ja wihelijäisesti.

7. Seitsemäs ja viimeinen totisen katumuksen ja kääntymisen estet, on toivo pitkästä iästä; sillä sinä samassa kuin ihmiset elävät tässä toivosssa ja sillä itsensä rawitsewat, juopuwat he nukkuin synneissä, ja ei ota waaria kääntymisen ajasta, niinkuin se rikas mies, josta luetaan Luc 19: 19. Hän luuli hänellänsä olewan pitkän iän, sentähden pois heitti hän kaikki ajatukset tulewaisesta elämästä, Christuksen ilmestyksestä ja katumuksesta, kaikki myös munt hyvät asiat, näin puhuin sellullensa: sielu! sinulle on pantu paljo hwnnyttä moneksi wuodeksi, lewää, syö juo, riemutse. Näin pettävät ihmiset itsensä; tässä elämässä niinkuin myhrät ovat sotiat kääntymisesänsä. He sulkewat sen pois ajatuksistansa, juurtuneella toiwolla pitkästä iästä. Sentähden, rakkaat weljet! rukoilen minä teitä Jesuksen Christuksen armon tähden, ettei yksikään näistä yhteisistä esteistä, teitä kiiruus-

ta kääntymisestä takaperin pitäis; waan että te kaikki ne ylitte woittaisitte; muutoin taidatte te tapaturmaisesti pahuudeksanne ja katumattomuudeksanne pois temmatuksi tulla, huktua ja kadotetuksi tulla, meidän Herran Jesuksen Christuksen tuemion jälkeen. Sentähden päätöksiksi, ynnä sen Jumalisen Hesekielin kansa peljättäämme Herran meidän Jumalamme uhkauksia, kantain nöyrää ja särjettä sydäntä, ennen kuin Jumalan rangaistus päällemme lankee. Waeltakaamme Jumalan pelwosta ja hänen teillänsä; tutkikaamme omaatuntoamme; itketäämme syntejämme, murehtikamme sitä sisällistä surkeutta, jossa jumalattomat iloinneet ja riemuinneet ovat; niin että (koska tässä maailmassa ovat niinkuin uineet hekumansa nollisyydessä, pitää menemän ijäiseen piinaan) meillä silloin mahtais olla ijäinen rauha ja lepo, koska Jeesus Christus on ilmeesti wä taiwaasta, kaikkein pyhain enkelen kansa, ja niin saisimme kunnian kruunun, eläisimme Jumalamme kansa, ja hänen Poikansa Christuksen meidän autuaksitekiämme ja kaikkein Jumalan enkelitten ja pyhain kansa, ijankaittisesa sanomattomassa ilossa taiwaisssa. Johon iloon meittä johdattakoon se, joka on meidän niin kallieksi lunastanut, nimittäin: Jeesus Christus se wanhurskas, jolle Isän ja Pyhän Hengen kansa, elköön ylistys, kiitos, kunnia, woima, wäkewyys, wiisaus, walta ja Herraus, nyt ja kaikkiin ijankaittisiin aikoihin! Amen.

Tässä seuraawat ne sata Christillisyyden Djennus-Nuoria,

joiden jälkeen katumainen Christitty elämänsä ojeta ja parata mahtaa.

Niin monta kuin tämän Djennus-Nuoran jälkeen waeltawat, heidän päällensä olkoon rauha ja laupius! Gal. 6: 16.

1. Pidä Jumala silmäis edessä kaikkena elinkautena, ja waella hänen edessänsä, niinkuin kuuliainen lapsi isänsä silmäin edessä. Job, 4: 6. 1 Pet. 1: 14. Eph: 5: 1.

2. Kawahda itsiäs tarkasti, ettes yhtään filmän räpänstä uuhota aamurukousta, niin pian kuin heräjäk eli nlös nouset: sillä saatana walwoo sydämmes owen edessä, luikahtaa silloin huomaitsemattas sisällen, ja on sitten kofko sen päiwän johdattawa sinun monneen syntiin, elleks kofhta herättyäs, rukouksella hänelle tietä sulje. 2 Pet. 4: 7. ja 5: 8. Eph. 6: 11—19

3. Älä luule olewas niin täydellisen Christillisyydessäs, ettes yhtään harjoitusta ja parannusta sillen tarwitse; waan tiedä, että tuskin vielä alkanutkaan olet, ja et taida ikänänsä, niin kauman kuin sä elät, kyllä oppia. Syr. 6: 2. 1 Cor. 13: 9. Hebr. 5: 12, 13.

4. Älä itsiäs kaunistele; waan tutki tarkasti oma-tuntos, ja älä sitä nlös lykkää siihen asti, että kerran ahdistuksen kanssa joudut kuolin tautiin; waan koska sinulla vielä aikaa on; niin ajattele, kussas tahdot ijan-kaiikkisuuttas kuluttaa Gal. 6: 7. Walituswirt. 3: 40. Syr. 6: 8. 7: 39, ja 18: 22.

5. Se waeltaa suuressa sokeudessa ja suruttomuudessa, joka aamulla ajattelee ehtoosen asti elämänsä, eli-kä ehtoolla aamuun asti. Syr. 10: 12. 2 Sam. 10: 14.

6. Sangen pahoin itsensä kääntää se, joka huomeneen lykkää sen, että hymää tehdä, parata ja kääntää itsiänsä. Gal. 6: 9. Syr. 18: 22. Hebr. 3: 15

7. Ajattele että sinun sielus on niinkuin piiskuinen lintu, jonka eteen, koska hän istuu maan päälle, wirite-tään saata werkkoa ja paulaa, jossa hän ei taida olla surutoin, sentähden lentää hän nlös ilmaan: niin myös jos siinä tahdot warjella sielus, niin älä sitä siota maan päälle: waan taiwaasen. 1 Sam. 9: 12. Phil. 3: 14. Col. 3: 1, 2.

8. Jos sinä sanan lukemisessa, kuulemisessa eli tutkimisessa, tunnet mielessäs ja tahdossas jonkun hymän liikutuksen kääntymiseen ja parannukseen, niin ajattele, sen olewan Jesuksen Christuksen äänen, jolla hän sinulle omaassa tunnossas huutaa niinkuin kadonneelle lampalle: jos sen nlonkatsot niin katso, ettes myös häneltä nlonkatsotuksi tule. Apost. Tek. 2: 37. Luc. 15: 4. 1 Sam. 2: 30.

9. Älä jätä hymää tekemättä siihen asti kuin wan-

haksi tulet; waan uhraa Jumalalle kukoistama nuoruus; sillä nuori ei tiedä jos hän vanhaksi tulee; mutta katumattomalle on kadotus wälttämätöin. Syr. 51: 38. Saarn. 22: 20. Psalm. 37: 38.

10. Ajattete, että kuolema lähestyy sinua joka silmän räpäys, ja että sinun epäilemättä, sen viimeisen ja ijankaikkisen tuomion päätöksen pitää kuulemaan: ja etes ajan rahtuakaan ole waka, ettes samalle tuomiolle kutsutuksi tule. Syr. 38: 33. 2 Cor. 5: 10. Matth. 95: 13.

11. Älä yhdenkään ihmisen mielennouteeksi tee pahaa; sillä ei yksikään kaikista ihmisten lapsista taida sinua auttaa, koska Jumala kerran tuomitsewa on. 2 Mos. k. 23: 2. Telo kirj. 4: 19. Psalm. 49: 8. 5. Mos. 32: 39.

12. Älä wäärnydellä mitään pyydä alles saada, ehkä kuinka halpa eli suuri se asia olis. Syr. 21: 9. Jer 17: 11. Joh. 20: 16.

13. Kufas ikänänsä olet, ajattele, että olet palwe-
lia ja huoneen haltia, ja ettei sinulta muuta esitä, kuin uskollisuutta ja rehellisyyttä. Matth. 24: 25, ja 25: 14. 1 Cor. 4: 2.

14. Älä ikänänsä ehtoolla anna silmäs nukkua, ennen kuin isselläs tutkinut olet, jos sinä edesmenneenä päivänä olet wähennyt eli kaswanut jumalisuudessas. Psalm. 63: 7. 2 Cor. 13: 5.

15. Seiso yhdessä kohden Herran tiellä, on käydä takaperin: konykäisyndestä nsfendessä kurtistella ympärillens ja palata elämän kaidalta tieltä, on sängen waarallinen. 1 Mos. kirj. 19: 17. Hebr. 12: 1, 2. Ilmest. k. 2: 4, 5.

16. Toimituksissas ole nstämällinen jokaista kohtaan, ja ei kellenkään mielisuosin rasitukseksi. 2 Tim. 2: 24. Sananl. kirj. 16: 24. Eph. 4: 13.

17. Ole nöyrä ja alhainen Jumalata vastaan; puhdas, raitis ja kohtullinen itsiäs vastaan; ja sydämeestä wilpitoin kaikkia ihmisiä vastaan. 1 Pet. 5: 6. Ps. 37: 2. Tit. 2: 12.

18. Älä luule olemas kyllä sowelian jotain erinomaista toimittamaan; sillä oma luulo on monta peittänyt. Rom. 12: 16. Saarn. k. 7: 17. Syr. 3: 22, e. p.

19. Ole täydellä todella ahkera ja kiivas mailmalle

ja itselles kuolemaan. 1 Joh. 2: 13. Rom. 6: 12.
1 Cor. 15: 31.

20. Anna ilmei olla ja sydämen walkeudesta rak-
kaudessa ulos loistaa laupiudes; kätöksissäs ystävällisyy-
des; waatteissas sinun nöyrnydes; wainossa kärsiwällisyy-
des, kansakäymisessä hywät tapas. Matth. 5: 16. 2 Pet.
1: 5, 6. 7.

21. Walita katumaisesti kolme ohitse mennyttä
asiata, nimittäin: sitä pahaa kuins tehnyt, ja sitä hywää
kuins laiminlyönyt olet, ja sitä turhaan kulunutta aikaa,
jotäs ei ikänänsä taida jälleen ostaa. 1 Pet 4: 3. Walit.
Wirt. 5: 16: 17. Hof. 10: 12.

22. Pane sydämees nämät kolme nykyistä asiata, ni-
mittain: Ujallisen elämän lyhyys ja tietämättömyys; se
suuri waara kuin sielun ylitse rippuu, ja että niin har-
wat ovat jotka pyrkäwät samaa waaraa wälttää ja au-
tuaksi tulla. Ps. 39: 7, 8 ja 38: 13. Jos. 23: 11.

23. Ajattele myös näitä tulewita asioita, jotka kai-
keti wiisit ovat: niinkuin kuolemata, tuomiota ja loppua,
kuin kaikki menos päälle seuraa, ja kadotettuina ijaista
helmetin piinaa. Syr. 14: 18. Sarn. k. 12: 13. Luk. 16: 24.

24. Älä myöskän anna nämät kolme seuraawaisista
asiata koskaan muistostas pois langeta, nimittäin: Sil-
män, joka kaikki näkee, Korwan, joka kaikki kulee, ja
sen kirjan johon kaikki kirjoitetaan. Syr. 23: 28. Ps.
94: 9. Glm. k. 20: 12.

25. Lähimmäistäs kohtaan pidä näistä kolmesta kap-
paleesta wisu waari: Älä kernaasti kenestäkän pahaa
ajattele, jos jotain pahaa tiedät, niin älä siitä puhu,
koskas hywällä tunnolla wai olla taidat: älä mielelläs
kuule ja korwias lainaa sille, joka pahaa puhuu jostakin,
ellei sinun wirtas puolesta sitä kuuleman pidä. 1 Cor.
13: 5. Jak. 1: 19. Syr. 19: 7, 8, 20.

26. Kaikessa kuin ei ole jumalata ja omaatuntoa
wastaan osota kuuliaisuutes esiwaltaa ja woimallisia was-
taan, maailmassa, ehkä he wielä kamalattin ja omaansa
esiwäiset olisit. Rom. 13: 1. Tit. 3: 1. 1 Pet. 2: 13.

27. Osota hätäynelle apu ja laupiuis, ja ole ystä-

mällinen kōnhia ja alhaisia vastaan. Es. 58, 6, 7. 5 Mos. 15: 11. Job. 4: 7, 8, 10.

28. Pidä tämä ajallinen hmyyns halpana; mutta sitä vastaan pyydä ahkerasti ijaista hmyyntä ja kuinka olisit rikas Jumalassa: ajattele että pienin rahtu eli gwintini hengellistä ja ijanikaisista hmyä on enämpi, kuin tuhannen leimistää maallista ja ajallista hmyä; sillä tämä kato; waan se toinen pysyy ijanikaisesti. Phil. 3: 7, 8, 14. Matth. 6: 19, 20. Col. 3: 1, 2.

29. Tutki usein syntejäs sydämen katumuksella ja walituksella. Ps. 51: 5. Ps. 38: 4, 5, 6, 19, ja 25: 7.

30. Katki mitäs teet, niin ajattele: jos sen tekemä olisit, jos sinä pikaisesti pois temmattaisiin, ja Christuksen tuomio istuimen eteen sitä wastamaan asetettaisiin. Syr. 7: 39. Matth. 24: 44. 2 Pet. 3: 14.

31. Katso! että maailmalle nloksanot palwelukses, ennen kuin hän sinulle maksaa, ja anna itses palwelukseen Herran Jesuksen tykö; sillä häntä palwella, on nau-tita kaikkein kallihinta wapautta 1 Joh. 2: 15. 2 Cor. 6: 4, ja 3: 17.

32. Muista että puhtaus on silloin waarassa, koska ruassa ja juomassa eletään nlonpaltisesti, muista myös että nōyrhys rikkaudessa, ja oikeus kaupoissa työläästi rikkomatta säilyvät. 1 Mos. kirj. 19: 33. Sananl. kirj. 18: 23. Syr. 27: 1, 2, 3.

33. Rukoile Jumalata kaikesta sydämestäs, että hän sinun tehdyt syntis ja pahat teos anteeksi annais, ja edespäin sinua aiati hallitsis. Ps. 25: 6, 7, ja 143: 10, ja 93: 24.

34. Ahkeroitse itse työsä ja teossa senkaltainen olla, kuin tahdot näknä ihmisille; sillä ei Jumala tuomitse muodon, waan työn ja totuuden jälkeen. Tit. 2: 7, 8. 1 Sam. 16: 7. Col. 3: 25. Syr. 1: 35, 10.

35. Älä paljo puhu; waan tiedä, että sinun pitää joutua turhasta sanasta lumun tekemän Jumalalle. Sananl. k. 13: 3. Syr. 22: 32. Matth. 12: 36.

36. Ajattele ettei sinun työs, minkälaiset he itänänsä olisit, niin pian kato; waan seurawat sinua, ja kylwetään täällä niinkuin siemen, jonka hedelmät sinun

pitää ijanikaikkisesti nautitseman Luc. 16: 2. Es. 3: 10. Jlm. k. 14: 13. Gal. 6: 7.

37. Jos sinun sydämmes iloitsee ja kuttua sitä, että ylistetään, niin kukahuta kohta ilman viipymättä senkaltainen kuttutus, niinkuin helmetin tuli olisi syttynyt sielussa. Sananl. k. 27: 21. Gal. 6: 3. Syr. 1: 36, 37.

38. Runnia, korkeus, rikkaus ja mailmallinen hehuma ei seuraa sinua kuoltuasi; vaan mitä hyvää eli pahaa sinä täällä tehnyt olet: sentähden kaiso hywin etees, mitäsi hyvää itselles ijanikaikkisuuteen kookat. Luc. 12: 20, 21. Syr. 11: 29. Juc. 16: 9.

39. Astu niin jokapäivä omasatunnossas Jumalan kaswain eteen, kuins ajattelet kerran hänen tuomio istuimens eteen astuvas; ellet sinä taida seisoma olla omassa koetuksessas, millä sydämellä tahdot sinä siis Jumalan tuomion eteen tulla? Ah! muista ja tutki tätä hywin ja tarkasti. 2 Cor. 5: 9, 10. Jer. 32: 19. Ps. 143: 2.

40. Mita on kalliimmaksi armattama kuin ijanikaikkisuus; sillä koko autuas ijaishyys taitaan saada täällä lyhyellä ajalla, jos se oikein käytetään: mutta ei taita silleen ijanikaikkisuudessa minutiakaan eli silmän räpäystä ajasta takaisin saada. Rom. 12: 1. Col. 4: 5. Saarn. k. 19: 3.

41. Taita että eläissäs kuolet, niins saat kuollessas elää; sillä se kuin jokapäivä kuolee, on kerran mielellänsä kuolewa. 1 Pet. 2: 24. Rom. 6: 10, 11.

42. Täällä on aika parannusta tehdä; vaan ei siellä muuta, kuin odottaa palkkaa ja maksoa pahuutensa edestä. Wiis. k. 12: 10. Es. 66: 24. Rom. 2: 5, 6.

43. Perkeleen werkot ja paulat owat kaitissa, kuin ihminen näkee ja pitelee. Luk. 22: 31. 2 Cor. 2: 11. 1 Pet. 5: 8.

44. Paras neuwo edespäästä on tämä että ihminen ottaa wisun ja tarhan warin lihansa ylltyksistä ja kiusauksista, ne myös ilman wilmyhystä ristinnaulitsee. 1 Mos. k. 4: 7. Rom. 6: 12, 13, 14. Gal. 5: 24.

45. Ei korkia wiisauus, vaan pyhä rakkaus taitaa syntisille kiusauksille wäkewän wastuksen tehdä. 1 Mos. k. 39: 9, 1 Cor. 3: 19, 20. 1 Cor. 13: 4.

46. Jota enemmän mailma sinua wihaa, ja jota

enemmän sinä itses hänestä eroitat, sitä likemmä tulet sinä Jumalaa, ja sitä otollisempi olet sinä Jumalalle. Joh. 15: 18, 19. 1 Joh. 3: 13. Rom. 12: 2.

47. Joka oi ole sydämeestä kiitollinen saadun hymnyden edestä, se ei ole mahdollinen lisää saamaan. 1 Theesf. 5: 18. Syr. 12: 3.

48. Niin usein kuin joku onni helmaas lankee, ota se ylös niinkuin koetus, jonka Jumala etees panee, ja niinkuin sy. kiittäakses ja ylistääkses häntä; mutta niin usein kuin onnettomuus sinua kohtaa, ota se ylös niinkuin wälifappale tehdäkses parannusta, ja edespäin käyttääkses itses sitä toimellisemmasti. Saarn. k, 7: 45. Syr. 11: 27, ja 11: 17.

49. Osoita wäkemyydes woima wihelijäisen auttamisella, wiisaudes woima muiden karsimisella ja neuwomisella; rikkaudes woima tarwittewan auksi ehtimisella. Esf. 58: 7. Sananl. k. 15: 29, ja 3: 27.

50. Älä anna onnettumuuden sinua peljättää ja epäilykseen saattaa. Älä myös onnen anna sinua paisuttaa ja yläpiäksi tehdä. Syr. 11: 14, 27, ja 20: 11, Saarn. k. 1: 2.

51. Heikkoudeessa rukoile wahuutta; tuskaassa ja karsimisessa karsimällisyyttä; anna itses kokonansa Jumalan tahdon ala, joka se paras lääkitys on. Jac. 5: 13, ja 1: 12. 2 Sam. 10: 12. Ap. t. 2: 14.

52. Elä aina niin että Jesus on silmämääräs, ja seuraa hänen askeleitansa, niin et sinä ko. kaan eksy. Joh. 13: 15. 1 Pet. 2: 21. Matth. 11: 29.

53. Muistuta itselles aina, ettes itsestä taida mitään hymää ajatella, sitä vähemmän puhua, ja vielä vähemmän tehdä ja kättää; ja älä sentähden itselles mitään hymä tykö lue; waan ainoastansa se paha, jota sinä alat ja etees otat. 2 Cor. 3: 5, ja 11: 30. Phil. 3: 13. Dan. 9: 5, 8.

54. Ennen kaikfia ahkeroitse sinua nöyryydestä ja rakkaudesta; sillä ilman nöyryyttä ovat kaikki muut awut laitettawat ja sulat wiat. Ja mitä ei tapahdu sulasta rakkaudesta Jumalaa kohtaan, se on vähempään armattu Jumalalta, kuin tyhjä. Zeph. 2: 3. Phil. 2: 2, 3, 3c. Syr. 40: 20. Esf. 29: 13, ja 1: 14.

55. Pelkää Jumalata, tee oikeus ja älä ketään pelkää; sillä mitä tomu eli kuolemainen ihminen taitaa sinulle tehdä. Saarn. k. 12: 13. Ps. 37: 3, 1 Pet. 3: 13, 14.

56. Totuta sydämes luhysiin wäkiruksiin ja salaisiin huokouksiin, jottas mahdat alati Jumalan tykö lähettää, koskas jotain alat ja työstä tehdesästin. Ps. 38: 10. Matth. 6: 7. Col. 3: 17. Eph. 6: 18. Luc. 11: 19.

57. Jos sinä jotain muuta etsit kuin ainoastansa Jumalata kaikissa ja ennen kaikkia, niin sinä et ajassa eikä ijankaikkisuudessa mitään löntää taida, joka sinua hyödyttäis. Matth. 6: 33. 1 Pet. 2: 2. Jac. 1: 5.

58. Turmaa Jumalaan, niins olet wakaa, että hän suurimmasa hädässä on sinua lähinnä. Ps 84: 13, ja 138: 7. Syr. 2: 6.

59. Se jota sinun ja kaikkein ihmisten enimmästi peljätä tulee, on ettes Jumalata pois kadottais. Phil. 2: 12. Ps. 27: 7, 8, 9, ja 7: 23—26.

60. Kääntyminen on portti, ja pyhä elämä uskossa Jesuksen Christuksen päälle on tie taivaasen, ja ehkä tämä portti on ahdas ja tie kaita, niin kuitenkin sen autuas loppu aivan hywin waiwan maksaa. Luc 13: 24. Matth. 7: 13 Ebr. 12: 14. 1 Pet. 1: 14, 15, 16.

61. Rasso! wisusti mitäs teet, ja tiedä että mahdotoin on nautita ynnä Jumalan ja mailman rakkautta. Eph. 5: 15. Jac. 4: 4. Rom. 8: 7, 8.

62. Se kääntää itsensä aivan pahasti, joka vaihettua ijankaikkisen elämän ilon kymmenen eli kahden kymmenen vuoden maalliseen hekumaan. Luc. 12: 20 ja 16: 19, 24, 25. 1 Cor. 7: 31.

63. Ajattele sen päivän pahoin kääntänees, jonas et mitään hywä tehnyt, että yhtään wäärnyttä Jumalan lähden, jos tarwittu olis, kärsiwäisesti kärsinyt ole. Rom. 13: 13. Ebr. 13: 16.

64. Muista tarkasti että ylpiät waatteet ovat saatanan paulat: ja että koreilla ja ylpeillä waatteistansa (erinomaisesti koska ne ovat meidän ilkiän jumalasta pois lankeemisemme todistus) sopii juuri niin hywin, kuin waras tahtois koreilla kōysi kaulassa, sitte kuin hän hirsiipuusta pääsnyt on: ja muista, että se on kaikkein jär-

jettömin hulluus, senkaltaisella turhuudella Jumalan wihaa wetää sielunsa, ja myös maan ja waltakunnan päälle. Tob. 4: 14. 1 Mos. k. 3: 7. Syr. 3: 30 ja 11: 4 ja 20: 10.

65. Dikian Christityn pitää kaikei kohtaaman wihaa rakkaudella, ja kärsimän wäärnyttä kärsimäisesti. Matth. 5: 44, 45. 1 Pet. 2: 8, 9. Rom. 12: 20, 21.

66. Älä pidä wihaa kenellenkään; sillä joka wihaa jollentkin pitää, hän kussuu perfeleen tykönsä asumaan. Sananl. k. 26: 26, 27. Eph. 4: 26. 1 Joh. 3: 10, 14, 15.

67. Älä sen ylitse murehdi, että Jumala synteis tähden kurittaa ja rangaisee sinua; waan sen ylitse ettäs niin hnywää Jumalaa ja Herraa vastaan syntiä tehnyt olet. Wal. wirt. 3: 39, 40, 41, 42, 43, ja 5: 16, 17. Ps. 51: 5.

68. Jos sinä Jumalalle mielennouteeksi hillitset ja murrat oman tahto; niin Jumaka sinulle mielennouteeksi wihollistes tahdon ja neuwoon tyhjäksi tekee. Sananl. k. 16: 6. Ps. 18: 21, 25.

69. Et si täällä senkaltaisten ihmisten kansakänymistä, joidenka kansa sinä taidat elää ijankaikkisesti taiwaisa. Syr. 6: 23, ja 14: 1. 2 Pet. 3: 11, 12, 13, 14.

70. Salli mielelläs sinuas nuhdeltaa, ja koska lähimmäises asettaa sinun rikoses etees parannukseksi, niin ota se kiitollisuudella vastaan. Ps. 141: 5. Sananl. k. 12: 1, ja 13: 18.

71. Rukoile Jumalata korkian esiwallan edestä, 1 Tim. 2: 1, 2. Jer. 29: 7. Baruch 1: 11, 12.

72. Joka mielisuosin laskee pahat ajatukset sisälle tykönsä, hän awaa sydämensä owen perfeleelle, jonka päälle se sitten sielun omistaa. Syr. 33: 5, 6. Jac. 4: 7. 1 Pet. 5: 9.

73. Ei ole kukaan wiisas; waan se joka itsensä tyhjänä pitää, ja mielellänsä halwimmaltakin oppia tahtoo. Ei kukaan ole mahdollinen kunnioitettaa; waan se joka Jumalata ylitse kaikkia pelkää, kunnioittaa ja rakastaa; mutta sitä vastaan itsensä maan matoa halwempana pitää. Sananl. k. 3: 7. Syr. 25: 15, 16. 1 Sam. 2: 30, 1 Mos. k. 18: 27, ja 32: 10.

74. Älä yhtäkään ihmistä ylönkatso. Syr. 11: 2. Sananl. k. 14: 21.

75. Älä iloitse koska vihemiehes pahoin käy; sillä Herra näkee sen, ja se on kauhistus hänen silmänsä edessä. Sananl. k. 24: 17, 18, 19. Ps. 37: 7.

76. Jos ei tarwet waadi sinua puhumaan, niin ole ennen äneti; sillä se on yhteinen lääkitys monta onnettomuutta vastaan ja erinomainen wälitappale sisälliseen mielen rauhaan ja lepoon. Saarn. k. 3: 7. Syr. 23: 7. Sananl. k. 21: 23, ja 10: 10, 11.

77. Jos tahdot opettaa muita, niin tee itse mitäs opetat; sillä muntoin ei sinun sanas mitään maksa. 1 Cor. 9: 26, 27. 1 Tim. 4: 12, 15, 16. 2 Cor. 6: 3.

78. Älä yhtään salaisuutta sille ilmoita, joka ei taida omaakaan salaisuuttansa kätkeä. Sananl. k. 20: 19, ja 25: 9. Syr. 27: 17, 24.

79. Jonka suu kernaasti puhuu häpiällisiä ja riettaita asioita, sen sydän ja tahto on totisesti taipunut sitä täyttämäänkin. Matth. 12: 34, 35. Syr. 21: 28. Sananl. k. 4: 24, ja 26: 23.

80. Älä puhu walthetta, vaikka se sinulle aivan hyödyllisefskin näkyis; sillä se on kuitenkin sinulle wihdoin wahingoksi; waan waella totuudella, vaikka luulisit sen jossikukki wahingoksin tulewan; sillä sen suuri hyödynyksyllä löytyn aikansa. Syr. 7: 13, 14. Ps. 15: 1, 2. Sananl. k. 19: 5.

81. Jos sinun ystäwäs sinulle mielisuosioiksi tahtois tehdä itsensä kokonansa hunajaksi eli osottais itsensä sangen hywäksi ja leppiäksi sinua vastaan, niin ei sinun kuitenkaan pidä pyytämän häntä ylös syödä, eli hänen hywynyttänsä wäärin käyttää. Syr. 6: 7—11, ja 33: 20, 21.

82. Niin kauwan kuin joku antaa itsensä wihalta hallittaa, niin ei häntä taita pidettää oikiana ihmisenä, sitä wähemmin totienä Christittynä. Saarn. 7: 10. Rom. 12: 19. Eph. 4: 26. Es. 37: 8.

83. Älä usko sitä joka kansas lihakoitsee; waan tiedä, että jolla on tapa sinua silmäin edessä kiittää ja liehakoita, se pyytää myös sinua muiden edessä panetella ja häwäistä. Sananl. k. 27: 6, ja 29: 5. 1 Thesf. 2: 5.

84. Jumalan omaisuus on, tyhjää jotaan meissä tehdä. Jos siis Jumalan meissä jotakin pitää tekemän,

niin meidän itsemämme ensisti pitää tyhjäksi tuleman. 2 Cor. 3: 5, 6. Mich. 6: 8. Rom. 6: 6, 7.

85. Ei Jumala meissä mitään rakasta; vaan sitä kuin hänen hönänsä on, jonka hän on meissä vaikuttanut; niin ei myös Jumala mitäkään maksa eli palkitse, paitsi omaa työtänsä kuin hän meissä toimittaa. Phil. 2: 13. Ef. 26: 12. Syr. 5: 38.

86. Kaikki hönä lahja tulee ylhäältä päin; joka siis ylhäältä jottaan saada tahtoo, hänellä pitää oleman sangen nöyrä ja alhainen sydän. Jac. 1: 17. 1 Pet. 5, 5, 6. Luc. 18: 14.

87. Anna Jumalan aina vaikuttaa sielussa; sillä yksi ainoa työ, kuin Jumala vaikuttaa on werrattomasti parempi, kuin kaikki mitä mailma hamasta alusta asti on vaikuttanut. 1 Cor. 12: 11. 2 Tim. 2: 21. Eph. 2: 10. 1 Joh. 5: 18.

88. Älä yhtään päivää anna ohitse mennä, ettes yhtä christillisen rakkauden työtä osota lähimmäiselles. Col. 3: 14. Rom. 12: 10. 1 Pet. 1: 22, ja 4: 9.

89. Että Christuksen työt ovat meidän opetuksemme, niin ota etees joka päivä tutkiakses yksi Christuksen sana eli teko. Joh. 13: 15. Matth. 11: 29. 1 Pet. 2: 21.

90. Ota etees sotiakses joka päivä jotakuta tavallista syntiä vastaan, ja huuda Jumalalta apua: jos olet hywin kilwoitellut, niin kiitä Jumalata sen edestä joka ilta, jos et, niin ano Jumalalta anteeksi. Col. 3: 5, 16. 2 Tim. 2: 3, 5. Rom. 12: 21. 2 Cor. 2: 14.

91. Ei siinä ole kyllä, että me kartamme suuria synnejä; vaan meidän pitää aina enemmän ja enemmän itsemme saastatoinna pitämän mailmasta. Jac 1: 27. Rom. 3: 8. Phil. 3: 13, 14.

92. Anna olla jokapäiväinen harjoitukses, hartaasti rukouilla, wiriästi tehdä työtä, ja Jumalaan turwata. Luc. 1. Neh. 4: 18. Eph. 4: 28. 1 Pet. 5: 7.

93. Se wiisaus joka ylhäältä on, se on ensisti tosin puhdas, sitte rauhallinen, siwiä, uskowa, täynnänsä laupiuutta ja hyviä hedelmiä, eriseuratoim ja ulkokullatoim: koettele itses aina tämän jälkeen. Jac. 3: 17. Gal. 5: 22. Sananl. k. 2: 2, 3c.

94. Toinen tuntomerkki, että ihmisellä on P Henki, on se, että ihminen on siwiä, hiljainen, ei enäämmin itses-
tänsä pidä, kuin hänen tulee pitää, ja eroittaa itsestään
kaikki maailmalliset himot. Gal. 5: 22. Eph. 5: 9. Jer.
51: 6. 2 Cor. 6: 14—18, &c.

95. Jos sinä niistä asioista, kuin elee tulevat, epäi-
let ja tietää tahdot, mitä Jumala tahtoo sinun tekemään
eli jättämään, niin ota neuvo hänen sanaansa, se osoi-
taa sinulle, mikä oikea on; sentähden rukoile aina Juma-
lalta valistusta siihen. Syr. 6: 37, ja 4: 16. Ps. 119:
18, 24, 104, 105, 133, 145.

96. Pyydä olla halwin omisssa silmissäs; sillä Chris-
tityn suuruus ja korkeus seisoo siinä ainoastansa että hän
nöyryttää ja alentaa itsensä. 1 Pet. 5: 5, 6. Syr. 3:
20, 21. Rom. 12:

97. Pidä se korkeimpana autuutenas, että sinulla
on puhdas sydän ja lemollinen omantunto. 2 Cor. 1: 12.
Sananl. k. 15: 16. Ebr. 13: 18.

98. Ole siwiä ja tytywäinen kaikessa, kuin Jumala
antaa sinulle tapahtua (jos et omalla sylläs sitä ansain-
nut ole); sillä se tapahtuu omaksi parhaakses. Ajattele,
että hänen toimituksensa ja hallituksensa on kaikissa wan-
hurskas ja hyödyllinen, vaikka se näkny sinulle kowaksi
ja raskaaksi. Saarn. k. 7: 15. 2 Cor. 10: 9. Ps. 71: 14.
Job. 2: 10.

99. Käytä itses niin jokaista vastaan kuins tahdot
jokaisen sinuas vastaan itsensä jällen kättämän, ja tee
sitä muille, kuins tahdot muilta sinulles tehtävän. Matth.
7: 12. Job. 4: 16.

100. Onhykäisesti: ennen kaikkia etsi suurimmalla
halulla ainoastansa niitä kuin ylhällä ovat, kussa Chris-
tus Jeesus on, ja Jumalan valtakuntaa sielussa, joka
seisoo sisällisessä sielun lewossa, oman tunnon puhtaude-
ssa ja saastuttamattomassa mielessä, se on: vanhurskau-
desa, rauhasa ja ilossa pyhässä Hengessä. Eli yhdellä
sanalla: Jumalan rakkauden osallisuudessa, joka on Chris-
tuksessa Jeesuksessa meidän Herrassamme. Amen. Col 1:
1, 2. Luc. 17: 21. Rom. 14: 17. 1 Joh. 4: 9, 10. Rom.
8: 38, 39. Jumalalle ainolle kunnia!

Rukous Totifesta Kääntymisestä.

O kaikkivaltias, ijankaikkinen, pyhä Jumala! jolle ei kelpaa jumalattoman kuolema; mutta että jumalatoimikäännysis tiestänsä ja eläis! Minä viheliäinen, sofia ja saastainen syntinen walitan ja tunnustan sinun edessäs, etten minä oikein wilpittömällä sydämellä ole vielä kääntänyt itsiäni synnistä ja perkeleen wallasta sinun tykö; waan olen vielä luontoni turmellussa ja lihallisessa tilassa, ja niin muodoin sinun wanhurstkaan wihas, kuoleman ja kadotuksen alla, osatoim sinun armostas, Kristusuksen saminnosta, wanhurstkaudesta, elämästä ja autuudesta: sinun armos muistuttaa minua alati kääntämään itsiäni sinun puolees, ja on myös waikuttanut minuissa halun ja tahdon siihen; waan minun sydämeni on peräti kuollut ja poispuutunut, niin sidottu ja wängittu synninsiteillä, etten minä itsestäni taida mitään tähän tehdä ja toimittaa; sentähden, o armollinen Jumala! käännä minua, niin minä kääntyksi tulen, auta minua, niin minä tulen aueluksi; herätä minun sydämesäni ja omasatunnasani sinun lakis woiman kautta totinen synnin ja oman vihelijäisyyteni tunto, että minä sinun sanas ja henkes walisuksen kautta elämällä tunnolla nähdä ja tuta saisin, kuinka minä luonnostani perisyynnin myrkyllä peräti turmeltu olen, niin että minun sydämeni aivosus ja ajatus on paha hamasta lapsuudestani, ja kuinka minä vielä päälliseksi suurilla ja moninaisilla tekosynneillä sinun sanas ja käskys vastaan rikkonut, ja ylpendellä, ahneudella, ja hefumallisella elämällä itseni saastuttanut olen; awaa myös minun silmäni näkemään ne salaiset, sisälliset ja hengelliset wirheet, oman järjen wietellykset, oman rakkauden ja mailman ja luontokappalten rakkauden saastaisuudet, joiden kautta minä sinusta ja sinun puhtaasta rakkaudestas ja pelmostas, ja sinun sanastas ja tahdostas poispoikennut olen. Anna minulle näiden ja kaikkien muiden synteini ylitse murhe sinun mieles jälkeen, joka parannuksen matkaan saattaa autuudeksi. Minä tiedän, o armollinen Isä! sinun pieksämän jokaisista poikaa,

jonkas korjaat, sentähden anna myös minun tästä sinun isällisestä kurituksestas osalliseksi tulla: ja anna myös minulle tynnyäinen sydän kärsiväisesti kärsimään mitä sinä rakkaudesta minun päälleni panna tahdot; anna sinun sanas olla minun wirtotukseni, etten minä nöännyis ahdistuksekseni ja raadollisuudekseni: älä anna wihollisten peljättää minua pois sinusta minun mahdottomuuteni tähden, ei myös minun lihani haukuttelemistensa kautta nukkuttaa minua jälleensä suruttomuuden uneen, ettei sinun armos waiikutus estetyksi tulis. Käännä minun sieluni sisällinen halu ja itäwoitsemys sinun armos ja laupiudes, ja Jesuksen Christuksen täydellisen sowinnon, ansion ja wanhurskauden puoleen, että minä hänessä uskon kautta (jonka sinä minulle antaa tahtoisit) saisin syntini anteeksi, ja löytäisin täydellisen lunastuksen synnistä, kuolemasta ja perkeleen wallasta, ja tulisin hänen wanhurskautensa puhtailta waatteilla puetetuksi, ja hänen hengestänsä ja woimastansa osalliseksi, syntiä, perkelettä ja mailmaa ylitsewoittamaan. Istuta minua uskon kautta siihen totiseen wiina-puuhun Jesukseen Christukseen, että minä hänestä saisin kaikki mitä minulta puuttuu, nimittäin: elämän, hengen, walkeuden, woiman, lohdutuksen ja wirtotuksen minun murheiksani; ja lääkityksen haawoilleni. Te myös, o armollinen Jumala! minua mieluiseksi Christuksen ijes-tä ja kuormaa jokapäiwä päälleni ottamaan, ja kantamaan, ja häntä seuramaan; sillä muutoin ei ole minulla osaa hänessä. Warjele minua oman rakkauteni ja järkeni wietellyksiltä, etten minä ylpendeltä langetetuksi tulis; pidä minua kiintiästi sinun armos alla sywimmässä nöyrnydessä, hartaan alinomaisen rukouksen kautta. O iaiwaallinen wiisaus! opeta minua, edeswie ja johdata minua sinun neuwos ja tahtos jälkeen, tee minua sinulles kuuliaiseksi lapseksi, seuraamaan sinun ääntäs. O sinä taimallinen paimen! kaitse minua sauwallas, ramitse minua taimaan leiwällä ja wirtota elämän wedellä. Ahha! rakas Isä! anna minulle Pyhä Henges, waikka minä sitä saamaan mahdotain olen, joka poispeistais kaiken orjalisen pelwon sinun puhtaan rakkautes kautta, ja istutais lapsillisen pelwon ja kuuliaisuuden minun sydämeeni, et-

tä minä sinun itse tähtes sinua rakastaisin kaikesta sydämeestäni, ja sinun rakkautes tähden syntiä wälttäisin. Puhdistista minua Jesuksen werellä aina enemmän ja enemmän kaikesta lihan ja hengen saastaisuudesta, ja anna armonos joka päivä kasvaa ja wahvistua sinun tuntemises-
 sas ja kaikissa Christillisissä amuisissa, uskossa, toiwossa, rakkaudessa ja kärsiwällisyydessä; o hyvä Isä! suo minulle, että minä näin tulisin mahdolliseksi sinua rakastamaan, palwelemaan, kiittämään ja ylistämään täällä ajallisesti ja siellä tykönäs ijankaikkisesti. Amen.

Muutamit sen oikian uuden syntymisen ja hengen uudistuksen Tuntomerkit, yksikertaiselta talonpojalta ensisti Saksan kielin kirjoitetut, ynnä waltuksen kanssa uuden syntymisen wäärinkäyttämisen ylitse.

Ruotsin kielestä Suomeksi kääntyt.

Joh. 3: 3. "Totisesti, totisesti sanon minä sinulle, ellei joku waस्ताudesta synny, ei hän taida Jumalan waltakuntaa nähdä."

1 Joh. 3: 29. "Jos te tiedätte, että Christus wanhurskas on, niin tietkää myös, että jokainen kuin wanhurskautta tekee, se on syntynyt hänestä."

1 Joh. 8: 9. "Jokainen kuin Jumalasta syntynyt on, ei se syntiä tee: sillä hänen siemenensä pysyy hänessä. Ja ei hän taida syntiä tehdä; sillä hän on Jumalasta syntynyt."

B. 10. "Siitä ilmaantuwat Jumalan lapset ja perheleen lapset. Jokainen kuin ei tee wanhurskautta, ei se ole Jumalasta, ja joka ei rakasta hänen weljeänsä.

Sille kunnialliselle talonpojan säädylle Suomen maalla omistetaan tämä vähäinen kirja, ynnä kaikkinaisen armon, valistuksen, siunauksen ja onnen toivotuksen kansa.

Että tämä vähäinen kirja teille, kunnialliset Maanmiehet, erinomaisesti omaksi nimitetään, tulee siitä, että yksi teidän kunnioitettavasta säädystäanne on sen ensisti Saksan kielellä Herran pelmosa kokoonpannut, jonka tähden se myös nyt suomeksi kääntynä teidän hyväksenne säätään ja lahjoitetaan.

Päällekatsanto, jota kääntämisellä tarkoitettu on, on erinomaisesti ollut, kuin seuraava:

Ensisti on tahdottu estettää se wahingollinen ajatus, joka monen tykönä juurtunut on, että moni yksikertainen, koska hän kuulee hengellisistä asioista puhuttawan, sanoo eli ajattelee: nämät asiat ovat minulle ylönn korkiat, ja tulevat erinomattain Papille ja oppineille ihmisille; jonka tähden hän myös ei koskaan lukua pidä kasvaa näiden asiain tiedossakaan, sitä vähemmin totisen Christillisyyden harjoituksessa ja Jumalan elämässä tuntemisessä; waan elää huolettomasti tyhmyydessänsä ja suruttomassa waelluksessa, eikä tottele ikänänsä mitään niistä kuin totuuteen Christuksessa Jesusuksessa häntä johdattaa taitais. Joka erhehtymä luulo toivotaan tällä parhaiten takaperin ajettawan, koska yksikertainen talonpoika tässä esimerkillänsä todistaa, ettei se taivaallinen wiisaus keneltäkään itseänsä kiellä, joka häntä halajaa ja etsii; waan antaa itsensä kaikilta mielellänsä löytää, ja tekee yksikertaisekin taitawiksi.

Toiseksi: on tällä tahdottu antaa kaikille yksikertaisille selkiä johdatus, niihin kappaleihin kuin totiseen Christillisyyteen tulewat, siinä hyvässä toiwossa, että jokainen, jolla joku murhe on hänen sielustansa, ei ainoastansa taida ilman suuttumusta tätä läpilukea; mutta myös saada halun niin mieltynä, kuin tämä kirja opettaa; joka myös, Jumalan avulla, pian taitaa tapahtua, koska si-

Hen oikein ja täydellä todella ruwetaan ja siinä päälle pidetään, nöyrällä rukouksella Jumalan tykö, joka sen wanhan ja syntisen sydämen woipi muuttaa ja uuden luoda kaitissa, kuin häntä vastaan seisoo, eli Jumalan hengen liikutuksia estää ja tukahutta.

Päätöksiksi tutkiaaksenne tämän asian tarpeellisuutta ja armoa jätetään teille ajatella, mitä P. Paawali sanoo Gal, 6: 15: "Christuksessa Jesuksessa ei ympärileikkaus, eikä esinahka mitään kelpaa; waan uusi luonto." Minä toivotan ynnä kirjan teidän kanssa: lukekaat onnellisesti, ja olkaat Jumalan armoihin sielun ja ruumiin puolesta uskollisesti annetut siltä, joka wilpittömästä sydämestä halajaa jo tässä elämässä ynnä teidän kanssanne tulla uudistetuksi Jumalan ja Christuksen kumahan, että te myös hänen kanssansa kunniasa Christuksen kaltaiseksi tulisitte.

Suomeksi Kääntäjä.

Salonpojan oma Esipuhe.

Tämä kirja sisällänsä pitää muutamia tuntomerkit, joista ihminen taitaa itsensä koetella, jos hän on oikein vastuudesta syntynyt eli ei. Joka vastuudesta syntynyt on, ja tätä lukee, se myös tämän taitaa oikein käsittää ja ymmärtää, ja sydämesänsä löntää; mutta joka ei vielä ole vastuudesta syntynyt, hänelle taitaa tämä olla käsittämätön ja outo kirjoitus, jota hän ei ymmärrä, eikä rakasta; waan pikemmin taitaa vihata, häwäistä ja pilkata; mutta hyvät ja Jumalata pelkääwäiset sydämmet taitawat nämät harvat sanat hyväksi ottaa, ja tietää omasta koettelemuksestansa vielä enemmän sanoa tästä kokiasta uuden syntymisen toimituksesta, kuin he tästä lukea mahtawat. Jotka jälkeen myös hywäntahloinen lusia, koska hän tämän läpi lufenut ja hywin ymmärtänyt on, itsensä koetella ja tutkia taitaa, jos hän on oikein ja totisesti kääntynyt Christitty ihminen ja Jumalan lapsi taitka ei. Lukekaat siis onnellisesti ja olkaat Jumalan halvuun uskollisesti annetut!

Seuraawat nyt itse Tuntomerkit.

§. 1. Ensimmäinen vastuudesta syntyneen ihmisen tuntomerkki on, että hän Jumalan hengen ylöswalistuksen kautta oppii tuntemaan hänen suuret ja kadottawat set syntinsä, ja Jumalan ijanlaittisen wanhurskauden tainfaltaisen pahuutensa ylitse, joka hänen senfaltaiseen ahdistukseen, pelkoon ja hämmästytykseen saattawa on, että pian koko mailma hänelle ahtaaksi tulla taitaa. Sentähden rukoilee hän ja huokaa, nötä ja päiwää, eikä ennen saa lepoa hänen sydämessänsä, kuin Jumala hänen rukouksensa kuulee, synnit hänelle anteeksi antaa, ja hänen jälleensä Christuksessa lapsuksensa ottaa, jota ahdistusta ja hämmästystä hän ei myös sitten unhotta, niin kauwan kuin hänen silmänsä auki ovat.

§. 2. Koska hän siis sydämessänsä tuntee, että Jumala Christuksen werisen kuoleman kautta on anteeksi antanut kaikki hänen syntinsä, niin saa hän lewon, rauhan ja ilon; silloin ei hän mihinkän mailmassa niin surtu, kuin syntiin jolla hän niin kauwain ja usiasti on hänen rakkaan Isänsä wihoittanut ja murheelliseksi saattanut; silloin rupee hän ihmettelemään, ja sisällisestä sydämen liikutuksesta itkemään, ja oikioita ilon ja rakkauden kyynelitä muodattamaan. Silloin tulee oikia lapsillinen pelko ja nöyrhyys hänen sydämeensä, ja koska hän niin spwimmässä nöyrhydessä ja oman mahdottomuutensa tuntemisessa Jumalan armoa katselee, niin hän tuskin rohkee suunsa awata, hänen Jumalansa pyhän ja korkeasti ylistetyn majesteetin edessä; silloin rupee hän wihamaan ja ylön antamaan, kuolettamaan, ja ulosjuurittamaan syntiä, jolla hän ennen niin usiasti Jumalansa wihoittanut on; ja sen tekee hän silloin ei enäämpi orjallisesta pelmosta; waan rakkaudesta isänsä tykö.

§. 3. Jota warten hän myös poispaneet hänen entisen seuransa: ja niinkuin hän on sitä ennen rakastanut, niin wihaa hän nyt sitä suuremmalla ja pyhemmällä kiwaudella, kuin hän sitä ennen rakastanut on, Hän

wihaa heitä niinkuin kadotuksen lapsia, juuri kuin heissä asuis nuori perkele, joka jälleensä tahtois häntä wietellä näiden kadotettuin, pahanilkisten kumpanein seuraan. Koska hän heitä kohtaa, niin hän punastuu kaswoissansa häwystä; hänelle mieleen johtumat wastoin hänen tahtoansa ne entiset pahat tiet ja teot. Sen siaan kuin hän ennen iloisella sydämellä oleskeli heidän seurassansa, seisoo hän nyt senkaltaisella wapisewaisella sydämellä heidän tykönsä, niinkuin lammas sutten keskellä. Hän kääntää heille mielellänsä selkänsä, ja sanoo salaisesti itsellänsä: älköön minun sieluni ikänensä enää tulla heidän neuvonsa.

§. 4. Hän etsii sitä vastaan toista ja parempaa seuraa, nimittäin: hurstaita Jumalan lapsia, joiden kautta hän taitaa tulla paratukseksi, nuhdellukseksi, opetukseksi ja neuvotukseksi, kuinka hän mahtaa poispanna ja wihata syntiä ja mailmaa, ja mitä hänessä on, kuinka hän mahtaa poiskieltää itsensä, ristinnaulita lihansa, pois hakata oikian kätensä, ja puhkaista filmänsä ulos, ja kuinka hän ylitse kaikki mahtaa rakastaa Jumalata, niinkuin sitä korkeinta ja kalleinta hywää, jonka kautta hän myös juuri niinkuin tulelta taimaasta plösrtytettyksi tulee, että hän saa senkaltaisen halun sydämesänsä rukoilemaan, luteremaan, opettamaan, tulkimaan, koettelemaan, ja kyselymään, jota ei hänellä ikänensä kaikkena hänen elinaitiansa ollut ole, jossa harjoituksessa hän wasta itse tykönsä ymmärtää, mikä Jumalan waltakunta on, nimittäin: wanhurstaus, rauha ja ilo Pyhässä Hengesä. Tämän seuran pitää hän ainoana ilonansa ja paradisinansa maan päällä; on sentähden ennen yhden heiken heidän tykönsä, kuin muualla tuhannen päiwää, ja vielä kärsii pikemmin heidän kansansa puutosta, janoa, wilua, wauraa, häpiätä ja pilkkaa, kuin että hän entisen seuransa kansa olis ilossa ja riemussa. Jotka laulawat, hyppäwät ja eläwät hekumassa, ne olit ennen hänen rakkahimmat ystäwänsä; koska hän heidän näki, ihastui hänen sydämensä; tämä on nyt toisin kääntynyt, ja tapahtuu hänelle nyt niin niiden jumalisten kansa, he owat nyt kukkaiset ja ruusut hänen filmisensä ja tosin päärtlyt ja

kointahdet. Niitä toisia hän vihaa niinkuin haisemia
 wuohia, että he aina niinkuin krawut käyvät takaperin,
 ja ei tahdo tehdä seuraa siihen taimaalliseen isän maa-
 han. Ja jos hän tapaturmasta joutuu heidän seuraansa,
 niin istuu hän niinkuin myrkä, eli niinkuin nukkuksissa, ja
 juuri niinkuin hän olis sairas, ja se heidän kelwettomain
 ja turhain puheittensa tähden; sitä vastaan on hän us-
 kowaisten seurassa huoletoin ja ilman waaratta; silloin
 puhuu hän sydämensä sywimmästä pohjasta, on täynnän-
 sä riemua, iloa ja rakkautta, siellä lewittää itsensä hänen
 sydämensä, niinkuin kaunis kukkainen; tämä Jumalan las-
 ten kallis seura on hänelle paljota suloisempi hunajata;
 sillä ei hän ikänänsä ole iloisempi kuin silloin, koska hän
 heidän tykönsä on; ei taida hän myös missään seu-
 rassa enämmin itsiänsä ilahuttaa ja huwittaa, kuin kos-
 ka hän isänsä lasten kanssa puhelee, lukee, weisaa ja Ju-
 malaa rufoilee, ja hänen sanaansa tutkistelee. Silloin
 rawitsee ja wirwittaa hän sielunsa, sanoen Hiskian kans-
 sa: Herra! siitä eletään, ja minun henkeni elämä on sii-
 nä kokonansa; ja koska hän on poisa tästä seurasta, on
 hän juuri niinkuin ulkona maailmasta; sillä silloin käypi
 hänelle niinkuin kalalle, joka wedestä poistultuansa kohta
 kuolee. Näitä Jumalan lapsia rakastaa hän niinkuin
 omaa sielunsa, ja vielä enämmin kuin omia sukulaisi-
 ansa, ellei he vastuudesta syntyneet ole; ja vaikka he
 Belialin lapsilta tulewat pilkatuksi ja wainotuksi, niin ra-
 kastaa hän heitä kuitenkin sydämellisesti; sillä hän on en-
 nen Jumalan lasten kanssa ylönsäksessä, kuin niiden
 toisten kanssa kunniasa.

§. 5. Hän on myös sydämesänsä täydellisesti wakuu-
 tettu, että jos hän olis kuollut entisessä tilassansa, niin
 olis hän iankaikkisesti kadotettu ollut. Hän löytää myös
 nyt itsesänsä, että hän on Christuksen uskon kautta was-
 taan ottanut, että hän on hänen lunastajansa ja ainoa
 autuaaksi tekiänsä, joka on lunastanut hänen sielunsa ian-
 kikkisesta kadotuksesta. Hän tuntee rakastawansa häntä,
 ja tosin rakastawansa sydämellisesti, ja että hän päivä
 päiwältä enämmin ja enämmin häntä rakastaa, ja sen-
 tähden halajaa rakastaa häntä iankaikkisella rakkaudella.

Ja niin ajattelee hän aina häntä, puhelee mielellänsä hänestä, huokailee alati hänen tykönsä, ja tosin mitä ikänänsä hän alkaa, ajattelee, puhuu eli tekee, niin se on kaikki Jesus Christus, Jesus Christus. Hänen sydämensä ja ajatuksensa, suunsa, tekemisensä ja jättämisensä on täytetty Christuksella; Christus vaikuttaa, asuu ja elää kaiketi hänessä, sentähden ei se taida muutoin olla, kuin että hänen suunsa ja elämänsä pitää siitä ylitsevuotaman, jolla sydän täytetty on. Ei yksikään ihminen taida ymmärtää eli käsittää, minkälainen tämä kallis rakkaus on, ja kuinka aivan kallis ja taivaallinen työ se on, rakastaa Christusta; waan ainoastansa se, joka sen itse tuntee ja harjoittaa. Joka oikein Christustansa rakastaa, taitaa tosin paljon siitä sanoa; mutta enemmän kuitenkin taintyy vaiketa; sillä se maistaa niin syvässä hänen sydämesfänsä, ettei hän sitä millään muotoa ulos sanoa taida.

§. 6. Koska hän itse kääntynyt on, pyytää hän muistakin voittaa Christukselle; sillä hän tekee niinkuin se, joka pauhaamisesta merestä on maalle uinut, joka heittää myös nuoran toisille kumppaneillensa, jolla hekin taitawat maalle vedetyksi tulla. Hän neuvoa, varoittaa ja nuhtelee lähimäistänsä, pyytää kehoittaa ja haukufella häntä myöskin ojentamaan jalkansa elämän tielle. Hän iloitsee enemmän, koska hän näkee eli kuulee jonkun sielun wastuudesta syntymän, ja Christukselle voitetuksi tulewan, kuin jos hän olis saanut suuren antimen kulta; sillä hän on wakuutettu siitä, että Jumala senkaltaiselta sielulta on ijankaikkisesti rakastetuksi ja ylistetyksi tulewa, ja että sen sielun, joka niin on pelastetuksi tullut saatanan pauloista, pitää kaikkein pyhäin Enkelein ja sieluin kanssa Jumalassa ijankaikkisesti iloitseman. Hän toivottaa sentähden, jos mahdollinen olis, että kaikki ihmiset mahtaisit autuiksi tulla, ja ettei yksikään ainoa kadotetuksi tulis: hän kyllä mielellänsä omin käsin tahtois heitä wetaa taivaasen, jos hän waan taitais; se tekee hänen sydämelensä sangen kipiätä, koska hän tutkii ihmisten tilaa, elämää ja waellusta, että pyhän Raamatun todistuksen jälkeen niin monta konyhää, wiheliäistä, wieteltyä sielua pi-

tää hukkuman. Ah! tässä kanssakärsimäisessä ja surullisessa tuffinnossa on hänen sydämensä täynnänsä ahdistusta, niinkuin se haljeta tahtois, ja eipä hän taidakaan ikänänsä kyllä symästi ulostuttia, walittaa ja ulospuhua tätä surullista tuffintoa; ei myös ikänänsä taida kyllä ihmetellä sitä käsittämätöntä, tuffimatointa ja ulos sanomatointa rakkautta, laupiutta, armoa ja uskollisuutta, kuin se kaikkea korkein, uskollinen ja laupias Armahtaja ja kaikkein lastensa Rakastaja on hänelle osoittanut, niinkuin mahdottomalle ja halvalle maan madolle; ja ei sentähden tiedä, sanomattomasta ihmettelemisestä, mitä hänen tästä käsittämän, ajatteleman, sanoman eli ensisti ylistämän pitää.

S. 7. Hän huutaa, hän huokaa, ja rukoilee sydämellisesti Jumalaa, että hän tahtois heitä kääntää ja ottaa kaikki lapsuksensa: hän kantaa hänen eteensä heidän järjettömän ja sorian elämänsä, ja rukoilee heille armoa, erinomattain niille, jotka hänen sukulaisensa ovat, ja joista hän lihan puolesta ulostullut on, ja joiden kanssa hän jokapäivä kanssakäymistä pitää, syö ja juo; näiden edestä hän huokaa palamalla hartaudella, ja tosin hän antais sydämensä kokonansa sulata kynneleihin, huolesta, kanssakärsimällisyydestä ja murheesta heidän sielunsa autuudesta; sentähden rukoilee hän jokapäivä, että se armahawainen Jumala tahtois taimaasta katsoa heidän puoleensa ja kääntää heitä, ja taluttaa heitä ijankaikkiselle autuuden tielle; mutta koska hän näkee hänen waroituksensa ja nuhtelemisensa, suloiset ja kovat puheensa olewan turhaan, niin tulee hänen murheensa ja kanssakärsimäinen kipunsa sentkautta niin enättyksi, ettei hän taida katsoakaan heidän päällensä iloisilla silmillä, ettei se murheellinen ajatus heidän surkiasta lopustansa alati hänen sydämeensä symälle painetuksi tule. Ah! ajattelee hän, me jotka niin kauvan olemme yhdessä eläneet, ja olemme täällä ajallisuudessa yhdessä söneet ja juoneet, ah, joska Jumala soisi, että me tämänkin elämän perästä saisimme, niinkuin rakkaat ystäväät ja rakkaat lapset taimaassa yhdessä elää, syödä yhdellä pöydällä, ja siellä ylistää Jumalaa ijankaikkisessa kunniasa! Ah kuinka

mielelläni minä sen soisin! ah kuinka mielelläni! ah! ah! kuinka mielelläni! Amen.

§. 8. Hän ahkeroitsee kaikissa asioissa käyttää itsensä oikein Christillisellä murheella, ruuassa ja juomassa, nukkumisessa ja walmomisessa, työssä ja lemossa, waatteissa, rahassa, tawarassa ja muissa maallisissa asioissa, joiden kanssa hän, niinkuin sanottu on, käyttää itsensä murheen kanssa toimellisesti, ja Christillisesti; hän nautitsee niitä kohtuullisesti murheella, pelwolla, huolen pitämisellä, wapistuksella, ja on kaikissa arkaluontoinen ja pelkääwäinen, ettei hän mahtais syntiä tehdä rakasta taiwaallista Isänsä vastaan, joka nämät hänelle rakkautesta lahjoittanut on.

§. 9. Hän on myös siwiä, eikä syty wihaan ja sopimattomaan kiwauteen lähimmäistänsä vastaan, niinkuin wihainen ja järjetoin koira; hän kärsii paljon, wastaa ja käyttää itsensä toimellisesti, anteeksi antaa, unhottaa, kääntää kaikki parhaaksi, wälttää ja antaa myöden, ja taitaa usein enemmän sillä woittaa, että hän myödyttää, kuin sodalla ja toralla; hän kotoa tuliset hiilet wihollisensa pään päälle, käyden niin hywällä esimerkillä, sekä ystäwäinsä, että wihamiestensä edessä.

§. 10. Hän on myös alhainen ja nöyrä Jumalaa ja lähimmäistänsä vastaan, suurten ja pienten, rikasten ja köyhäin, tuttavain ja weirasten tykönä; hän rakastaa ja etsii aina niitä alhaisia; mutta wihaa ja pakenee ylpeitä, paisuneita ja ynseitä sydämitä. Hän on nöyrä käytöksissänsä, sanoissansa, töissänsä ja waatteissansa; jos hän on ennen kaunistanut itsensä niinkuin koreilewa waimo tanssiin; niin hän on nyt ylpiästä riikin kukoista tullut yksikertaiseksi tyhkyiseksi: hänen nöyryytensä loistaa hänestä kaikissa hänen puheissansa, töissänsä ja käytöksissänsä, niinkuin kynttilä lyhdystä, niin että jokaisen tähtyn hänestä sanoa: Katso! miksiä ihmiseksi tämä nyt on tullut? mikä mieli hänellä nyt on, kuinka hän ennen oli?

§. 11. Hän on myös rauhallinen, noudattaa rauhaa, ja tosin on rauhan tekiä ja rauhan pitäjä; hän rakastaa rauhan lapsia, hän puhuu mielellänsä rauhaa, ja halajaa ijankaikkisesti asua rauhan majoisissa, sen suu-

ren Rauhan Väämiehen Christuksen Jesuksen tykönä, hyvästi siunatun ajallisesti ja ijankaikkisesti.

§. 12. Hän on aina hyväällä mielellä ja tyytyy siihen kuin hänen Jumalansa ja Isänsä hänelle antaa; jos hänellä on ainoastaan huono ja kuiva pala, niin tyytyy hän siihen niin hyvin kuin toinen teurastettuun härkään: jos hänellä vain on terveys ja rauha palwella Isänsä, ja hän saa sisällisesti tuta ja maistaa hänen sulosta ystävällisyyttänsä, se on hänelle alinomainen ja suloinen wieras-pito.

§. 13. Ei hän ole ikänänsä enämmin murheellinen, kuin koska Jumalan hänen Isänsä, sydämen wirwottawan, ja ihmeellisesti mahtian sisällä asumisensa puolesta vähäisen hänestä erkane; sillä silloin on hän kokonansa murheisiansa; niin iloinen kuin hän oli nautiteisiansa, niin murheellinen on hän kaimateisiansa. Kaikissa palweluksisiansa löytää hän silloin puutoksen ja pensyden, rukoksessa, lukemisessa, puheessa, tutkimisessa, kilmotuksessa, Jumalansa ylistyksessä ja kiitoksessa, ja tosin kaikissa mitä hän tekee. Sillä hän löytää, ettei hän ainoastaan ei kån edespäin, mutta vielä takaperinkin. Voi! millä ikävällä odottaa hän siis siihen asti, että sentkaltainen nö on ohitse mennyt, ja hänen sydämensä jälleen walfenee.

§. 14. Hän pyytää aina lähettää ajatuksensa ja huokauksensa ylös taimaasen, ja silloin on hän hyvässä tilassa, koska hän tykönänsä tuntee, että ne niinkuin kipinä tulesta, lentävät ylös hänen sydämensä pohjasta; silloin huomaitsee hän olewansa hyväällä mielellä ja tyytyväisen, ja toiwottaa, että hänen sydämensä mahtais alati sentkaltaisilla pyhillä ajatuksilla ja taimaasen nousevilla huokauksilla täytetty olla.

§. 15. Hän ahkeroitsee pitää kieltensä pyhässä ja Christillisessä järjestyksessä; ettei se mahtais edes tuoda turhia, riettaita, kelwottomia, haisemia ja häpiällisiä sanoja; vaan paljo enämmin terweellisiä, otollisia, opettawaisia, rakkaita puheita, jotka ovat otolliset, sydäntä liikuttawaiset, woimalliset ja luwalliset, Jumalan kunniaksi, oman sielunsa rawinnoiksi, omantuntonsa

lewoiksi, niin myös lähimmäisensä neuwoiksi, hänen parannukseksensa, lohdutukseksensa ja auluudeksensa. Hän on aikonut ja eteensä pannut karittaaksensa itsiänsä kieleltänsä, ettei hän syntiä tekis, eikä yhtäkään ainoata walhetta edestois, jos hän myös tietäis sillä woittawansa kaiten kullan ja hopian kuin mailmassa on. Hän tahtois ennen ja mieluisemmasti ylönn antaa kaikki luontokappaleet, kuin pienimmäsfäkään Jumalan tahdon ylitse kända.

§. 16. Hän tekee myös laupiuden töitä lähimäis-tänsä, tuttaviansa ja ystäwiänsä kohtaan, ja tosin myös wierahita, terweitä ja sairaita kohtaan, sen jälkeen kuin he tarwitsewat sielun ja ruumiin puolesta; on aina kans-sa-kärsiwäinen, awullinen ja täynnä lohdutusta. Antaa myös mielellänsä almua, ja tosin niinkin runsahasti, että se on hänelle wahingoiksi, nimittäin hänen elätyksesänsä, mutta ei hänen sielullensa. Koska hän niitä niin antaa, että ne jotakin kowasti sydämelle käywät, pitää hän ne oikioina lahjoina, jotka Jumalalle kelpaawat; hän osattaa sillä uskon elämäksi ja työtä tekemäksi rakkauden kautta.

§. 17. Hän käyttää myös itsensä wilpittömästi ja oman tuntonsa jälkeen kaikkein ihmisten kanssa, kaikkein tykönä, kaikessa tekemisessänsä ja jättämisessänsä, puheis-sansa ja töissänsä, sanoisansa ja lupauksisansa, ostamis-sansa ja myymisessänsä, läsnä- ja poissaollessansa: hän käyttää itsensä aina tasaisesti ja wilpittömästi: hän ei tee mailman juoksun ja tawan jälkeen; waan Jumalan sanan ja tahdon ja oman tuntonsa jälkeen, niinkuin sen kaikki näkemän ja tietämän Jumalan läsnä ollessa, ja niinkuin hän toiwoo taitawansa edes wastata viimeisnä päivänä; hän sois myös että jokainen niin häntä jäl-lensä kohtais.

§. 18. Hän walittaa myös usein katterasti synteinsä, heikkouttensa ja puutostensa ylitse; tällä owat hänen rukouksensa, huokauksensa, suunsa ja puheensa jokapäiwä kätetyt; hänen syntinsä owat aina hänen edessänsä, jos hänelle on tänäpäiwänä yksi haawa paratuksi tullut, niin on hänellä jälleen huomena uusi; mutta ei hän tee walitustansa syntein ylitse niinkuin ne luonnolliset ihmiset, jotka ainoastaan ulkonaisesti ja enämmin tawan woiksi,

Kuin totisesta tuntemisesta walittawat; waan hän tietää luetella ja nimittää ne, ehkä ei kaitkia, kuitenkkin monta: siellä ja sielläkin minä sen tein, niin ja niin, tällä eli muulla tavalla, tässä eli muualla, niin ja niin olen minä sen ylitse huomannut, rukoillut ja itkennyt, olen minä silä karktanut, sotinut sitä vastaan, jos minä wihdoinkin Jumalan armon ja woiman kautta ne ylitsewoittaisin; sillä ei hän ole minkään ylitse koko maailmassa niin murheellinen ja surullinen, kuin juuri tämän ylitse; ja sois sentähden tulewansa päästetyksi tästä kuoleman ruumiista.

§. 19. Hän löytää myös itsesänsä, ettei hänellä ole suurempaa iloa, kuin koska hän sydämeistään taitaa ylistää ja kiittää Jumalansa ja Isänsä, ylösraketa lähimäistään, ja palwella häntä hänen ijankaittiseksi autuudeksensa, ja niin edesauttaa Herran nimen kiitosta ja ylistystä. Ei mikään ilo taida enämmin ilahuttaa hänen sydäntään, kuin koska hän näkis, kaiten maan täytettävän Herran kunnialla. Hän antaa mielellänsä sille rakkaalle, korkiasti ylistettävälle, laupialle Jumalalle yksinäänsä kaiten kunnian ja ylistyksen niin paljo kuin hän ikäänään ulostuttia taitaa, mieleensä johdattain, että hän itsesänsä on siihen mahdollinen, ja että siinä siwussa hänen laupiutensa, hänen suuret tekonsa ja ihmettyönsä sitä waatimat. Sillä hän, niinkuin se totinen Jumala, ja hänen pyhä, ylitse kaitkia korkiasti ylistetty ja rakastettu nimensä ei taida nyt, eikä kaitessa ijankaittisuu- desssa kyllä kunnioiteluksi tulla. Näin tuntee hän hänen, tunnustain mielellänsä olewansa welkapään, ja myös mieluisen häntä rakastamaan ja ylistämään, waiikka ei yhtään taivasta, eikä helwettiä olisikaan, koska hän, niinkuin se ainoa, ijankaittinen, pyhä, loppumaton, täydellinen, itse olemainen, korkia, kunniallinen, rakkaudesta rikas ja hywä olemus on siihen mahdollinen; ja ihminen niinkuin köyhä maanmatoinen siihen welkapää. Ja tosin hän tuntee, että hän myös olis welkapää, ehkä vielä Herra (jos mahdollinen olis) syfäis hänen helwettiin, sittenkkin siellä häntä ylistämään ja kiittämään, jos hänellä siellä vielä olis senkaltainen sydän ja mieli, kuin

täällä maan päällä; waan jos se olis häneltä pois otettu, niin hän tosin niinkuin muuttin häntä hämäisis ja pilkkais. Mutta muutoin tunnustaa hän itsensä sekä mieluiseksi, että welkapaaksi siihen, ja että se uskollinen, armollinen ja rakas Jumala aina on siihen mahdollinen: minä mahdollan nyt olla missä minä tahdon, niin on ja pysyn hän kuitenkin aina samana, yksi ainoa ijankäikkinen, korkeasti ylistetty Jumala, ja se korkein hywyns, yhtä pyhä, yhtä korkea, yhtä hyvä, yhtä kunniallinen, yhtä ylistettävä, kiitettävä ja korotettava aina ja ijankäikkisesti.

§. 20. Hän tuntee myös sydämensä ja mielensä sekä yöllä, että päivällä olevan taipuneen ja ojetun taivaallisten asiain puoleen. Ehtoolla maata pannesansa, aamulla herätessänsä, syödessänsä ja juolessansa, työtä tehdessänsä, lewätessänsä, ulos eli sisälle kädyesssänsä, hawaitsee hän aina, että se katsoo hengellisten, pyhäin ja taivaallisten kappalten perään, ja ojentaa itsensä niiden jälkeen, niinkuin kumposi, joka neulallansa aina pohjaiseen kääntyy ehkä kuinka häntä pudistettaisiin, niin ei hän kuitenkään ennen saa lepoa, kuin hän tulee jälleensä tarkottamaan paikkansa kohden. Suuri niin on myös hänen sydämensä kansa asiat, koska se saatanalta, mailmalta ja synniltä on järjestyksensä häiritetty. Mutta tähän sanotaan: tulepa hän kuitenkin usein hitaaksi ja huolimattomaksi, niin että hänen itsekkön tähtyn walittaa turhuutensa, haluttomuutensa, pensentensä, muistamattomuutensa, ja heikkoutensa ylitse oc. niinkuin hällä ei olis yhtään elämätä, halua eli taipumusta mihinkään hyvään itesssänsä. Tähän wastataan: waikka ei ne syvät kaimot, aina yli kuohu, niin heissä kuitenkin on wesi aina pohjassa: waikka ei tuli heitä liekkiänsä aina ylös ilmaan korkealle, niin se kuitenkin aina heittää lieskansa ylöspäin, ja waikka se aineen puuttessa (koska puita on vähä ja märkiä) ei taida hehkua niin korkealle, niin on kuitenkin sen luonto ja omaisuus, että hän mielellänsä heittäis itsensä ylöspäin korkeuteen, ja ehkä se ei saa enämpätä puita, niin sen walo ja liekki kuitenkin kuumottaa korkeuteen. Tuli-myllyt ja laimat et myöskään aina yhtä kiiruusti ja wälewästi juokse; waan sen jälkeen kuin tuuli on, niin

hekin käyvät. Ja kuka on joka taitaa juosta näillä Su-
 malan teillä, ellei hän ajetuksi ja vedetyksi tule? Kuka
 taitaa purjehtia, ellei Herran tuuli aja häntä? Ja wai-
 ka hän löytää tykönsä, ettei hänen sydämensä, sielunsa
 ja mielensä ole aina selkiästi ojetut näihin asioihin, niin
 he kuitenkin tarkottawat sinne päin ja katsowat niiden
 puoleen, niinkuin kumposi. Rukoukset, koska he jymä-
 maasta noukkivat, ei katso ainoastaan jymäin perään;
 waan katsowat usein myös silmillänsä ylös taivaasen päin.
 Samalla tavalla tekee myös hän; sillä waiikka ei hän
 aina paradisin linnun kanssa woi sydäntänsä ylhällä kor-
 keudessa pitää, niin hän kuitenkin, niinkuin rukoukset työs-
 tänsä katsahtaa ajatustensa, tutkistelemustensa, huokaus-
 tensa ja rukoustensa kautta ylös siihen korkeaan taivaa-
 sen, niinkuin kysyin, kussa se asuu, jota hänen sydämensä
 rakastaa: ja niinkuin paradisin linnulla ei ole lepoa muu-
 alla kuin korkeudessa, niin ei hänelläkään ole parempaa
 lepoa, huwitusta ja iloa, kuin koska hänen sydämensä,
 mielensä ja ajatustensa siellä häälywät. Kaikesa hänen
 hengellisessä, wihelijäisessä ja surkiassa tilassansa on ai-
 na tämä hänen sydämellinen, wilpitöin toiwoluksensa ja
 halunsa, että hänen rakkaudesta rikas Jumalansa ja Isän-
 sä, tahtois hänen taivaallisesta apothekistansa eli lää-
 kitys-huoneestansa, wirtottaa häntä uudella armolla,
 jonka kautta hän jälleen sais woiman poispanna kaikki
 heikkoutensa, syntinsä ja wirheensä ja iloita hänessä, niin-
 kuin elämässä Jumalassa, että hän sen kautta mahtais,
 niinkuin ylöspalanut tulisoitto jälleen syttyä palamaan, ja
 niinkuin ennenkin ylistämään ja pyhittämään hänen py-
 hää ja korkeata nimeänsä, ja siinä siwussa kiittämään ja
 ylistämään hänen ihmeellisiä ja suuria töitänsä, ja sitä suur-
 ta kärsiwällisyyttä ja uskollisuutta, ja kaikkia niitä hyviä
 töitä, kuin hän hänelle osottanut on. Siinä siwussa toi-
 wottaa hän myös, että hän olis niin kuuliainen, niin kii-
 was, niin mieluinen, niin pyhä, niin täydellinen, että hän
 kaikessa tekemisesssä ja jättämisesssä mahtais niin
 kelwata Jumalalle, kuin hän mielellänsä pyytäis ja hala-
 jais, ja että hän niinkuin kirkaasti loistawa walkeus
 mahtais kaikissa taivaallisissa awuisa niin loistaa lähim-

mäisensä edessä, ettei yhtään kompastusta kaitisfa hänen teissänsä ja waellussisänsä löytä mahtais: ja eitä hän kielellänsä niin mahtais puhua, että hänen lähimäisensä tulis nuhdelluksi, waroitetuksi, että hän sen kautta kääntynis, eli että se kääntynyt hyvä sydän mahtais sen kautta niinkuin unesta herätetyksi tulla, niin että hänen hidas ja kylmä sydämensä ja nukkuma sielunsa tulis siitä eläväksi ja walppaaksi, tähtetyksi monella, hyväällä hedelmällä; että hänen suunsa mahtais niin olla alati juoksewa elämä lähte, josta mahtaisit wuotaa elämän weden wirrat. Wiimein toiwottaa hän myös, että kaikki pahuus ja turhuus mahtais kuolla hänen lihassansa, ja ettei hän itänänsä enää mahtais joutua sentkaltaiseen surkiaan tilaan, waan waeltaa ja elää, niinkuin siunattu Sumalan lapsi kaitisfa, ja myös löytä nuhdettomaksi lähimmäistänsä kohtaan kuolema-päiväänsä asti.

§. 21. Hän tulkii niiden jumalattomain Belialin lasten juoksua ja waellusta, jotka niin häpiällisesti elävät; joka pistää häntä, koska hän sen päälle ajattelee, niinkuin miekalla sydämeen. Hän tulee sängen murheelliseksi, koska hänen täntyn näntää ja kuulla sentkaltaiset häpiän pilkat, että he niin wastahakoisesti ylönsatsowat hänen pyhän ja majesteetillisen Sumalansa. Hän ihmettelee tuhansin ferroin, että hän vielä niin kauwain hänen pitkämielisyhdesänsä karsiä woipi sentkaltaisia pahoin haisewita äpareitä. Ah! se tekee hänen sängen surulliseksi, että hänen täntyn kuulla niin monta jumalatointa suuta, jotka ilman laikkaamata häwäisewät hänen taiwaallisen Säsänsä ja Wapahtajansa nimeä, ja että niin paljo walhetta ja pelosta harjoitetaan, niinkuin myös, ettei tirousten ja wannomisten päälle tule yhtään loppua, ja että niin paljo koreutta, ylpenettä ja uusia muudeja eli tapoja harjoitetaan. Siinä siwussa näkee hän myös niin monta laiskaa wassaa ja juomaria, jotka heidän pidossansa, koska he kokoon tulewat, syöwät niinkuin siat, juowat niinkuin järjettömät naudat, hyppääwät niinkuin wassikat; sentkaltaiset järjettömät, perkeleeltä hengellisesti riwatut, peräti perkeleelliset ihmiset waiwaawat hänen sydäntänsä, niin että hänen filmänsä usein suuresti mur-

heestä salaisuudessa kynneleitä muodattavat Jumalan edessä, ja hänen tähtyn sielunsa valittaa ja sanoa: Ah mikä maailma meillä on! Jumalan pelko, siivollisuus ja kohtullisuus on paennut maasta; ne jotka tuomio-istuimilla istuvat, ovat mykät. Rangaistus eli miekka, jonka pitäis pahoja peljättämän on tuppeensa kiinni tarttunut, rakkaus on tiesänsä, usko ja totuus on kadonnut, hymyittä ei löydy enää koko maailmassa.

§. 22. Hän suo myös mielellänsä häntänsä nuhdeltavan, ja opetettavan, puhuu myös mielellänsä niiden kanssa, jotka parantavat ja nlostrakentavat häntä, ei ainoastaan lohdullisella hunajalla ja maidolla; mutta myös kowalla nuhteen tuulella ja wäkewällä etikalla. Hänelle käy niinkuin sjojalle, joka mielellänsä antaa itsensä talutetta, niinkuin sairaalle, joka mielellänsä tahtoo terweeksitulla, ja sentähden mieluisesti sisälle ottaa niitä karmahimpiakin juotawita. Sitä vastaan ovat ne toiset niinkuin lapset, jotka ei mielellänsä tahdo itsiänsä pestä antaa, ja niinkuin kalat, jotka ei mielellänsä itsiänsä käsittää anna; mutta hän pitää sen ystämänänsä, joka häntä nuhtelee; että se sama on neumonut häntä sielun wihollisesta, hän kiittää häntä, rufoillen, että hän edespäinkin nuhtelis ja waroittais häntä.

§. 23. Hän on myös sydämeistänsä murheellinen, koska hän kuulee, että Jumalan seurakunta, joskuspa paikassa wahingoitetuksi tulee, se on: koska hyviä ja jumalisia ihmisiä wainotaan; hän huokaa hartaasti heidän edestänsä, hän murehtii heidän kanssans. Ah, kuinka mielellänsä hän sois, että Jumalan seurakunta wiheriöitsis ja rufoistais, että hän pitäis itsensä niinkuin taiwaallinen morsian hänen rakasta ylkäänsä vastaan, niinkuin hän myös toiwoo sen ajan vielä kerran totisesti tulewan.

§. 24. Hän rakastaa myös wihollisiansa, tekee heille hymää, ja rufoilee heidän edestänsä, että Jumala tahdois heitä kääntää, ja antaa heille hymin kända sekä sielun, että ruumiin puolesta täällä ajallisesti ja siellä ijankaikkisesti. Erinomattain taitaa hän rufoilla niiden edestä, jotka häntä kiroilewat, häwäisewät, wahingoitsewat, panneltelewat, ja tekewät hänelle kaikkein pahuuksia: hän

rukoilee, ettei mitään sitä, kuin he sokeudessaan hänelle toivottavat, mahtais tulla heidän itse päällensä; vaan sula armo, terveys, siunaus ja autuus.

§. 25. Hän ikäwoitsee myös kuolemata ja että hän tästä saastuttamaisesta maailmasta pelastetuksi tulis, ja sitte täydellisesti sais nautita ja nähdä wapahajansa; ei hän eteensä aseta pitkää ikää, surottomasti elääksensä. Hän odottaa jokapäivä ja hetki hänen Herransa tuleman; ei hän kuolemaa pidä pöowelinä ja murhaajana, vaan Herran Enkelinä, joka tahtoo noutaa hänen kotia tykönsä, niinkuin Botherin Sodomasta, jonka tähden se hänelle jota pikaisempi, sitä rakkaampi olis.

§. 26. Kaikissa näissä pitävät muutamat usein epäluuloa itsestänsä, ehkä heillä ovat nämät tuntomerkit, niin että, koska he tutkiwat Jumalan korkiata pyhyyttä ja vanhurskautta, ja siinä siwussa huomaitsewat oman suuren heikkoutensa ja syntiset wifansa ja puutoksensa waeelluksensa, niin he lankewat pelwosta sywiin ajatuksiin, kiusaukseen, ahdistukseen, murheeseen ja hätään, ajatellen: ah! linentö minä ollenkaan Jumalan lapsi? linentö oikein wastuudesta syntynyt? Ah, minä olen vielä niin ja niin! Kuka tietää kuinka vielä minun kansani käynee ennen kuin minä kuolen? Ah! ellei minun armollinen Jumalani ja Isäni sulasta armosta ja laupiudesta minua vastaan ota, ja minun rakkaan lunastajani Jesuksen Christuksen weren ja ansion tähden minun pääl- leni armahda, niin en ole minä mahdollinen näkemään hänen kaswojansa; mutta olen aiwan hywin ijanikai- seen kadotukseen wikapää, koska minä sen tuhannen tuhatta kerta ansainnut olen.

Niin käppi monen tie taiwaasen helmetin läpitse. Sentähden on yksi niistä wanhoista isistä oikein sanonut: että sen ijanikaiksisen elämän toivo on yksi kulkainen, joka on kasonnut helmetin partahalla ja rannalla.

Joka ainoastaan oikein wastuudesta syntynyt Jumalan lapsi on, ja tutkistelee Jumalan pyhyyttä ja ijanikaiksista vanhurskautta, asettain sitä vastaan syntinsä ja heikkoutensa, ja antaa autuutensa sydämellensä käydä, se taitaa, ynnä minun kansani kyllä tietää ja sanoa, kuinka

senkaltaiset syvät, surulliset ja kiusaamaiset tutkistelemiset nousevat hänen sydämeensä, waiwamat hänen murheellista sieluansa, ja lämistävät hänen sydämensä niinkuin nuolet, niin että kynneleet ja huokaukset runsaasti sen päälle seuraavat: senkaltainen ei taida myöskään taimaassa eli maassa yhtään neuvoa, apua ja lohdutusta löytää, ellei hän taitaisi turwata hänen rakkaan lunastajansa kalliisen mereen, johonka hän silloin syvällä nöyryydellä ja murheellisella mielellä kiiruhtaa, niinkuin janowa peura tuorehen weden tykö; niin ettei pieninkään matoinen maan päällä ole niin halpa ja ylönsattottu, kuin hän itse omista silmistänsä! Siinä löytää hän silloin kaiken rauhansa, riemunsa, lohdutuksensa ja huwituksensa, joka taitaa pois ottaa ja vähentää hänen murheellisen surunsa; sitten antaa hän sen sillänsä olla, ja antaa kaikki hänen rakkaan Jumalansa haltuun.

Nämät tuntomerkit löytyvät jokaisessa Jumalisesa ihmisessä, joka työtä tekee uudessa syntymisessä, eli siihen tulla pyytää, joko hän olis suuremmalla eli vähemmällä armolla lahjoitettu; mutta se ihminen, joka ei mitään tästä tykönsä löydä, eli sitä toiwota, sen perään pyri ja sitä halaja, hän ei ole vielä päällensä pukeut ensimmäistäkään paitaa eli hametta tästä pyhästä puvusta: se sama mahtaa myös wapaasti uskoa, että hän senkaltaisessa tilassa ei niinkuin Jumalan lapsi, waan niinkuin turmeltu Adamin lapsi on kuolewa ja ijankäitkisesti hukkuma; jonka tuomion minä annan Jumalan, ja hänen sanansa, ja kaikkein jumalisten wastuudesta syntyneitten sieluin haltuun, joiden sitä samaa sanoman ja viimeisnä päivänä koko mailman edessä wahwistaman ja todistaman pitää. Amen.

Walitus uuden syntymisen wäärin Käyt-
tämisen ylitse, ja Waroitus, ettei ke-
nenkään pidä pettämän itseänsä jolla-
kulla itse otetulla ja wäärin omiste-
tulla lohduksella uudesta syntymi-
sestä, koska ei hän itse siihen vielä
tullut ole.

Woi Jumala, hyvä Jsa! kuinka moni Chris-
titty pettää itsensä surkiasti omilla wäärillä luuloillansa!
Kain osa niistä, jotka Christityiksi kutsutaan, tahtowat
kyllä hyvän Christityin nimeä kantaa, sanoen: me olem-
me wastuudesta syntyneet; mutta kaiken tämän alla ei
he kuitenkaan tee sitä kuin Christillinen on. ei heillä ole
Christuksen henkeä ja mieltä, eivätkä osota yhtäkään kas-
teen ja uuden syntymisen hedelmää.

He sanovat me olemme kasteen kautta tulleet Ju-
malan lapsiksi, ja kuitenkin tekewät he perkeleen töitä,
jonka henki ja mieli myös heillä on. He sanovat: me
olemme armon lapset, ja ei kuitenkaan tee muuta, kuin
jokapäiwä wihottawat Jumalan, ja osottawat itse työnsä
olemansa mailman lapset.

He sanovat: me olemme Christuksen rakas morsian
ja hänen seurakuntansa, hän on puhdistanut meitä weden
pesossa sanan kautta, walinnut ja kutsunut meitä ulos
mailmasta; ja kuitenkin rippuwat he koko sydämellänsä
ja elämällänsä mailmassa, ja tosin itse perkeleessä.

He sanovat: me olemme kasteen kautta Christuf-
seen istutetut, ja olemme sen kautta tulleet hänen jäse-
niksensä ja he antawat kuitenkin jäsenensä jokapäiwä
wäärnyden ja saastaisuuden aseiksi.

He sanovat: me olemme kasteen kautta tulleet Py-
hän Hengen temppeliksi ja asumasiaksi, ja he antawat
kuitenkin jokapäiwä itsensä moninaisilta tietämiltä syn-
neiltä sisälle otettaa ja hallittaa, ja owat niin perkeleen
asumasiat, joissa hän työtä tekee.

He sanovat: me olemme sen oikian seurakunnan jäsenet; ja he tekewät itsensä kuitenkkin toillansa perkeleen jäseniksi.

He sanovat: me olemme Christuksen lampaat, ja eläwät kuitenkkin niinkuin lejonit ja karhut, niinkuin kissat ja koirat, ja kosiin! pahemmin kuin perkeleet helmetissä, niinkuin jokapäiwäinen koettelemus sen todistaa.

He sanovat: me olemme walkeuden lapset, ja waelkawat kuitenkkin pimendesä: me olemme hywät puut, ja kantawat kuitenkkin pahoja hedelmiä; me olemme Jumalan pelto, ja ei kuitenkkaan kannu muuta kuin ohdakkeita ja orjantappuroita; me olemme Jumalan wiinamäki, ja ei kuitenkkaan kannu muuta kuin pahoja wiinamarjoja hywäin edestä.

Mutta senkaltaiset hedelmät ei ole muuta kuin lihan hedelmät siitä vanhasta syntymisestä, ja vanhasta Adamiesta, kussa kuitenkkin me tahdomme kutsuttaa wastuudesta syntyneiksi Christityiksi.

Ah! niin owat siis peräti harwat, jotka oikein tahowat itsensä tuta, mikä nurja mieli ja paha sisu heissä salattuna makaa, joka heidän luonnollisesta syntymisestäänsä tullut on, ja on heissä vielä muuttumata.

Sillä kussa löntään nykyiseen aikaan senkaltainen syntinen, joka sitä suurta ja hirmuista luontonsa pahuuutta, jossa hän lihan jälkeen syntynyt on, oikein Jumalan ja ihmisten edessä häpee, että hän tunnustaa Danielin kansa: Herra meidän täytyy häweta! Kussa löntään nykyiseen aikaan senkaltainen katuwainen syntinen, joka ei rohkene filmiänsäkään nostaa taiwaasen päin, niinkuin Herra meille edespanelee esimerkin siinä köyhässä Publikanissa? Kussa löntywät senkaltaiset katumuksen kynneleet, kuin Davidin ja Marian Magdalenan olit? Kussa löntywät nyt senkaltaiset kynnelitten lähteet, kuin Jeremian filmät olit? Missä löntään nyt senkaltainen murheellinen, ahdistettu ja särjetty sydän syntein ylitse, kuin hawaitaan Davidilla olleen hänen katumus psalmeisiansa? Kussa löntyn nykyiseen aikaan senkaltainen kaupunki eli kylä, joka tekee senkaltaisen katumuksen kuin Ninive? Kussa hawaitaan jonkun repiwän sydäntänsä,

niinkuin Joel neuvo? Ja kuitenkin luulevat he kaikki autuiksi tulewansa niin hyvin kuin David, Maria, Magdalena, Jeremias ja muut Jumalan pyhät, ehkei he senkaltaista parannusta tehneet ole.

Siitä nähdään heissä sen turmellun sydämen kovuus, ja ettei he vielä ole pois panneet eli muuttaneet sitä vanhaa murtamatointa sydäntä, jonka he ensimmäisessä luonnollisessa syntymisessä saaneet ovat, eikä ole sitä vastaan saaneet uutta, pehmiätä ja särjettyä sydäntä siitä toisesta ja uudesta syntymisestä, jota paitsi ei yksikään taida autuaksi tulla.

Sentähden katsokaan kukaan hyvin eteensä kuinka hän Christillisyydensä itsensä kääntää, kuinka hän kasteensa oikein pitää, ja ei elä siinä wahassa, vaan uudessa syntymisessä, ja tulee uudeksi luontokappaleeksi Christusuksessa; muutoin eikä kaste, eli mitä hän eteensä ottais, Jumalan edessä kelpaa: Sillä Christusuksessa Jeesus ei mikään kelpaa; vaan uusi luonto. Tosin Christus hänen suurena tulemisensa päivänä ei ole senkaltaista tuntewa.

Tämän opin uudesta syntymisestä on pyhä Paawali hänen Ephesereillensä täydellä todella eteen pannut, jotka myös ovat luulleet, niinkuin nykyiset Christitytkin, olewan siinä kyllä, että heillä oli Evangeliumi; mutta Paawali kieltää sen peräti pois, ja osottaa, että heidän myös siinä ja sen jälkeen elämän ja waeltaman pitää, uuden syntymisen woimasta, hengessä, niinkuin on nähtävä hänen lähettä kirjans Epheserein tykö 4, 5 ja 6 luvusta.

Tämä uuden syntymisen salaisuus on, joka tekee eroituksen Jumalan ja mailman lasten välillä, ja saattaa alinomaisen eripuraisuuden hyvään ja pahain, jumalisten ja jumalattomain, Jumalan lasten ja Belialin lasten vaiheella, jotka ei ainoastaan nimen, mutta myös omaisuutten, töiden ja elämän muoksi ovat peräti erinkaltaiset, ja tosin juuri toinen toistansa vastaan; sillä joka on syntynyt lihan jälkeen, ja vielä elää vanhassa syntymisensä lihan jälkeen, hän vihaa ja mainoo aina niitä, jotka hengestä syntyneet ovat, niinkuin Ismaeli, Esaau, Jakobita, Cain, Abelia, Sauli, Davidia.

Ja vaikka täällä maailmassa on kaikki edestakaisin ulkonaisen muodon jälkeen, Jumalan lasten kansa, niiden jumalattomain seassa, niin pitää kuitenkin kerran tämän elämän perästä muutos tuleman, koska ne jumalattomat heidän päämiehensä perkeleen kansa oikeuden ja tuomion jälkeen tulevat heitetynsi iankaikkiseen kadotukseen, ja ne oikein vastuudesta syntyneet hurstakat Jumalan lapset pääsevät, vähän ulos seisotun työn, kilmotuksen, murheen waiwan ja ristin perästä, iankaikkiseen lepoon, ja saavat kauniin woiton palkan ja kruunun iankaikkisesti.

Sentähden, o ihminen! ole uskollinen tässä kilmotuksessa lihaa ja maailmaa vastaan, tässä elämässä haamaan kuolemaan asti, niin saat elämän kruunun: sen neuwon ja lupauksen antaa meille meidän uskollinen Wapahtaja Jesus, hyvästi siunattu nyt ja iankaikkisesti! Amen. Hallelujah!

Christillinen Muisto-Kirja, edes auttamaan yhtä aljettua mutta elämäkerta, jossa lyhykäisesti ja yksikertaisesti se ensimmäinen neuwo ja ojiennus annetaan, syntein poispanemiseen, sisällisen ihmisen walistukseen, ja yhden Christinuskowaisen yhdistykseen Jumalan kansa.

1 Tim. 4: 15. Ota näistä waari, pysy näissä, että sinun menestykses kaikille julistetuksi tulis.

Joh. 8: 31, 32. Jos te pysytte minun puheessa, niin te totisesti minun opetuslapseni oletta. Ja teidän pitää totuuden ymmärtämän, ja totuuden pitää teidän wapahtaman.

Gal. 6: 15, 16. "Christuksessa Jesusessa ei ympärileikkaus, eikä esinahka mitään kelpaa; vaan uusi luonto. Ja niin monta kuin tämän ojiennus-nuoran jälkeen waeltawat, heidän päällänsä olkoon rauha ja laupius, ja Jumalan Israelin päällä."

Wiis. R. 1: 4, 5. "Sillä ei wiisauus tule häijyn sieluun, ja ei asu siinä ruumiissa joka synnin ala annettu on."

"Pyhä henki joka oikein opettaa, pakenee epäjumalan palvelioita, ja lähtee pois määrain tykö, jotka synnillä rangaistaan, johon he joutuvat."

1 Joh. 2: 15, 16, 17. "Rakkaat poikaiseni: älkääkös mailmaa rakastako, eli mitään kuin mailmassa on. Jos joku mailmaa rakastaa, ei hänessä ole Isän rakkaus; sillä kaikki kuin mailmassa on (lihan himo, silmäin pyyntö ja elämän koreus) ei se ole Isästä; vaan se on mailmasta."

"Ja mailma katoa himoinensa; mutta joka tekee Jumalan tahdon, se pysyy iankaikkisesti."

Matth. 7: 21. "Ei jokainen kuin sanoo minulle; Herra! Herra! pidä tuleman taiwaan waltakuntaan; mutta joka tekee minun Isäni tahdon, kuin on taiwaisa."

1 Thes. 4: 7. "Sillä ei Jumala ole meitä kutsunut saastaisuuteen; vaan pyhyyteen."

Esipuhe.

Rakas Jumalata etsiwäinen sielu!

Mutuuden tie on kemia, ja työläs, ja mahdotoin. Mahdotoin on se, jos joku luulee vanhalla pahalla tawallansa, ilman ahkerata synntein poistoimittamista, tulewansa Jumalan tykö: työläs on se niille, jotka jakawat sydämensä, ja yhdellä puolella rippuwat kiinni Jumalassa, ja hänen tahdossansa; vaan toisella puolella oman mielensä himoissa. Mutta kemia on se koska joku Jumalan sanan usko, ja Christuksen kōnhää elämäkertaa mielellänsä seuraa. Joka henkensä ja lihalliset suostumisensa, hukuttaa Christuksen tähden ja hyljää mailmalliset himot häntä seuratesansa, hän löytää sen, Matth. 16: 25, ja käsittää sekä tässä elämässä, että tulewaisessa sen oikean onnellisuuden. Luc. 13: 24. Marc. 9: 23. Philip. 4: 13.

Sillä Jumala johdattaa niitä, jotka hänen alansa itsensä antawat, niinkuin hän tahtoo, antaa woiman ja siunauksen tehdä niitä töitä, kuin (muutoin) mahdottomat ovat, Joh. 14: 12. Matth. 16: 29, ja uudista heitä

niinkuin omia lapsiansa hänen tuntemisensa ja kovan jälkeen, joka heidän luonut on, Col. 3: 10.

Sen tähden on aivan tarpeellinen, että me annamme meitämme vahvasti ja pysyväisesti Jumalan sääntöön ala, ja uhramme itse meitämme hänen kaikkein pyhimmän tahtonsa suosioksi *), jos me autuuden tavaraa, jonka meidän rakkein Vapahtajamme meille on jälleensä ansainnut ja ynnä Jumalan lasten vapautta, ja sitä tulevaisista kunniaista joskus nauttia tahdomme **). Ilman senkaltaista aikomista en me taida ikänänsä Jumalan autuaaksitettäväiseen tuntoon tulla; vaan pysymme pimeudessa, eikä ole meillä osaa Kristusessa ***), vaikka me vielä koko V. Raamatun ulkoa taitaisimme ja olisimme muissa asioissa taitavammat, kuin ihmiset olleet ovat.

Moni jumalinen opettaja vaatii moninaisia asioita yhteen Christillisen elämäkertaan, joka paljous usein enämmin estää hyvän halun kuin sitä edesauttaa; ja muutamat sen kautta tulevat peljätetyksi pois hyvästä aikomisesta, panevat sitten eteensä yhden määrän, kuhuunka asti he tahtovat Jumalaa palwella, johonka he luulevat, että hänen pitäis tytyvän.

Senkaltaisille heikoille avuksi, taitaan koko uuden kuu-
liaisuuden meno kolmessa kappaleessa edespanna:

1. Oman tunnon puhdistamisessa. 2. Meidän haluimme pyhittämisessä. 3. Meidän tahdomme uhraamisessa Jumalan tahdon ala. Koska me siihen ehdimme, niin me olemme autuaat, ajallisesti ja ijanikkaisesti; Sillä kaikki Christityt ja järjelliset ihmiset tunnustawat, että ihmisen korkein hymyns seisoo meidän sielumme yhdistyksessä Jumalan kanssa.

Omantunnon puhdistuksen kautta panemme pois synnit, jotka muutoin eroittawat meidän ja Jumalan toinen toisestansa, ja pitävät meitä usein vastoin meidän tahdomme, pimeyden wallassa wankina; vaan silloin meidän halumme pyhitetään, koska me Jumalan armon kautta enämmin ja enämmin käännämme itsemme Jumalan

*) 1 Tim. 2: 4. 1 Thess. 4: 3, 7.

***) Hebr. 5: 9.

****) Joh. 1: 6. Luc. 2: 4.

tykö, ikäväänsä tulla lähempään ystämyyteen ja uskollisuuteen sen Korkeimman Hymnyden kanssa, ja löydämme vähittäin ne avut tyköämme, joita me ennen ainoastaan, jonkun kaltaisella ulkonaisella harjoituksella, tehneet olemme. Senkaltaisen hänen alansa annetun ja maailmasta poistautyn sielun Jumala itse enemmän ja enemmän tykönsä vetää, siihen asti, että yksi sydämellinen meidän tahtomme uhraus Jumalan tahdon ala sitä seuraa. Ja Jumala kaikei juuri uskollisesti tekee sielun ystävänsä, kihlaa ja yhdistää sen itsellensä, joka kutsutaan yhdistykseksi Jumalan kanssa.

Niin siis tulee se Jumalata etsiväinen sielu, niinkuin morsian, yhdistyksen tilassa siihen verrattomaan kunniaan, joka on se hengellinen kihlaus hänen uskollisen Luojan sa kanssa; jota hän valistuksen tilassa ainoastaan lapsillisella uskalluksella niinkuin yksi tytär, ja puhdistuksen tilassa, totisella pelwolla, niinkuin nöyrä piika paljaassa yksikertaisessa uskossa ja kuuliaisuudessa palvelut oli.

Tällä tiellä näkyy myös yksi oikia ymmärrys, kaikessa toivosansa, äärimmäisen määränsä saavuttaman. Silmä mikä taitaa olla kunniallisempi, kuin puhtaalla omalatuinnolla pitää itsensä saastuttamaata mikain saastaisuudesta ja julmain himoin sa waiikutuksista? Mikä on hyödyllisempi, kuin haluin pyhityksessä, poispannen kaikkei huikeilewaiset turhuudet, saada ne oikat mahwat omaisuudet? Katowaisen sawun edestä woittaa kaikkein kalliimman firkkauden ja kunnian? Ja mihinkä taitaa joku paremmin tytä, kuin että me löydämme turwallisen wapaakaupungin Jumalan armollisen edeskatsomisen pehmiässä sylissä ja suloisessa helmassa; joka kaikkein tawimmasti ja woimallisimmasli hallitsee; jota ei myös yksikään luontokappale taida vastaan seisoa. Tässä satamassa taidamme kaikessa nykyisessä ja tulewaisessa onnettomuudessa ja waarassa suruttomat olla.

Tällä tawalla taitaa se, joka tällä tiellä Jumalan wäkewän awun kautta kiiruhtaa, saada tässä kuolewaisuudessa kaikkein tawarain perustuksen, ja tulewaisen kunnian esimaun: siihen meitä Jumala armollisesti aut-

tafioon! ja antafioon halun ja täyttämisen, hänen nimensä kunniaaksi! Amen.

1. Luku.

Dmantunnon Puhdistuksesta.

Dmantunnon puhdistus seisoo siinä. I. Että me oikkein tunnemme ne tehdyt synnit. II. Että me ahkeralla wireydellä kawahdamme, ettemme wastuudesta syntiin lankee.

I. Mitä tehtyin synteihin tulee, niin ajattele, että me kaikilla synneillä käännämme itsemme pois siitä korkeimmasta hywyydestä, siitä Jumalasta, joka yksinänsä kaikkea hywää meille antaa, ja sitä vastaan teemme meidän sorian järkemme ynnä meidän pahan tahtomme kanssa epäjumalaksi, wastoin sitä eläwää Jumalaa. Sitä lähin ajattele, että meidän korkiasti siunattu Wapahtajamme, on sentähden kärsinyt sanomattoman waiwan ruumiisansa ja sielussansa, meidän lunastukseksimme, että me sitte kuolisimme synnille (enkä sitä täyttäis) ja häntä palwelisimme pyhyydessä ja wanhurskaudessa, kuin hänelle otollinen on. 1 Pet. 9: 24. Rom. 6: 6, 11.

Niin pian siis kuin me hawaitsemme, että me jonkun synnin tehnyt olemme, pitää meidän ilman wiimyyttä, sen Jumalan edessä nöyrästi tunnustaman, ja sen paljo suuremmalla kiuruudella ja ahkeruudella, kuin me halaamme antaa parata jonkun maarallisen taudin, eli haawan, ja vielä nopiamin, kuin me pudistamme tuliset hiilet meidän kalleista waatteistamme. Näin pitää meidän kiiruhhtaman syntein katumuksen kanssa; ettei saatanan woima, meidän ylös lykkäämisemme kautta, meissä enänis, ja me sen kautta lankeisimme suruttomuuteen, eli itse suolema äkiltä meidän päällemme lankeis: jonka synnin tunnustuksen siwussa meidän pitää sydämeistämme Jumalaa kiittämän, että hän meitä Christuksen kautta on synnin wasta wapahtanut. Ery 18: 22. Luc. 21: 1, 2.

II. Wälttämään syntiä edespäin, auttavat meitä seuraamaiset wälifappaleet:

1. Että me ennen kaikkea Jumalalta hartaasti rukoilemme Pyhän Hengen apua, jota paitsi emme mitään hyvää taida tehdä. Rom. 8: 26.

2. Että koska me joka aamu, jaamme ne työt, kuin meillä sinä päivänä ovat Jumalan kunniaksi tehtävät, niin pitää meidän eteemme ottaman sen wahvan aikomisen, ettemme yhtään syntiä sinä päivänä tee, vaikka perkele, mailma, ja meidän oma lihamme, kuinka kowin tahtoisi meitä siihen hyväällä eli pahalla mielellä ja waatia. Kuka ei taitais itseänsä siitä pidättää suurimissakin kiusauksissa, ainoastansa yhtä neljättä osaa hetkeä? Nyt ei ole koko meidän elämämme muuta, kuin ajan rahdu, yksi hetki, yksi päivä toisen perään; jos taisit eilen Jumalan woimalla pidättää itses synnistä, ja sitä vastaan miehullisesti pysyt jonkun awun harjoituksessa; mikses myös tänäpäänä? Mikses myös huomena? Mutta ne jotka tahtovat heidän kiusaksensa ajan moneksi wuodeksi lukea, ja niin ajatella: pitääkö minun kaikkena elinaikana ni sitä eli sitä tekemättä oleman? eli sitä tekemän? ne sanovat usein: mahdotoin on niin elää; senkaltaiset waipuvat pian, ja epäilevät voitosta. Ne antawat perkeleelle nlikäden, niin pian kuin hän heitä kiusaa; kussa he kuitenkin Jumalan wäkewän awun kautta taitaisit urhollisesti sopia, jos he ajattelesit, että tällä erällä on ainoastaan nykyisestä ajan rahdusta tekemistä. Seiso kaat perkeleettä vastaan, niin hän teistä pakenee: jos sinä olet tämän hetken Jumalan armon kautta voitannut, niin hän on vielä tänäpäänä ja huomena, ja niin edespäin awun antawa, että hywistä hekkistä tulewat hywät päivät, hywistä päivästä hywät wii kot ja hywistä wii koista hywät ajastajat. NB. Että me ainoastansa nykyisestä otamme waarin, enkä lankee lumunpitämättömyyteen, jossa meidän mieleemme itsensä pian pettää. 1 Pet. 5: 8. Rom. 8: 13.

Niin on myös hyvä edesauttamaan awuin harjoitusta: Että me aina teemme itsellemme yhden uuden aikomisen. Näin: tänäpäänä, tona hetkenä, tahdomme wasuudesta alkaa ja rumeta ahkeraksi jumalisuuden harjoituksessa, enkä enää olla lapsilliset; tänä-

pänä tahdon minä olla nöyrä, armelias, kärsiväinen; minä tahdon hiljaisuudessa tämän wäärhyden, köyhyyden, ja mielikarwauden &c. antaa käydä nitseni.

Niin taitaan myös tämä hyvä aikomus jokapäivä uusilla syillä wirwotettaa näin: tänäpänä tahdon minä sen tehdä Kaikkiwaltiaan Luojan kunniaksi, jonka suhteen minä olen niinkuin ei mitään: tänäpäänä minun armollisimman Wapahtajani kunniaksi, joka, että hän olisi minun lunastanut, ja että minä häntä seuraisin, on kärsinyt kaiken wihelijäisyyden, pilkan ja waiman. Palmeliosin ei ole parempi Herraansa. Tänapänä P. Hengen kunniaksi ja kuuliaisuudeksi, joka halajaa minua johdattaksensa kaikkeen totuteen, ja itse waatii sisällisesti ja ulkonaisesti kaikkeen hymyteen; ja ikäwöiten pyttää minun maallista ja lihallisiin mielistymyksiä sydäntäni, päästä Jumalan lasten wapauteen. Tänapänä meidän Lunastajamme pyhän ja köyhimmän syntymisen tutkistelemukseksi. Tänapänä yhden eli toisen kappaleen muistoksi panen pyhästä elämästänsä, kärsimisestänsä, kuolemastansa ja ylösnousemisenestansa. Psalm. 5: 4, 63.

Koska sitä vastaan perkele nämät ajatukset sisälle puhalttaa: tahdotkos kaiken elin-aikaa olla sentkaltainen narri; ja alati itsees niin waiwata? tahdotkos peräti kuolla sinun mieles himoista? niin ei pidä meidän saltiman sentkaltaisten nuolten ryhtyä meihin ympäri ajatteleminen kautta sinne ja tänne; waan christillisellä rohkeudella ne sammuttaman ja tainkaltaiset sanat ottaman waeullukseemme: et sinä minua tänäpänä petä, sinä wietäs wihollinen! tänäpänä tahdon minä minun Jumalani kunniaksi hänen kuuliaisuudessansa sen kärsiä; mitä huomena tapahtuu, siitä annan minä minun Jumalani murhehtia; sinä olet minua monta vuotta wiefkaasti juonitellut, sinä kyllä paljon lupaat; waan et taida mitään hyvää tehdä. Mutta minä olen wahwa siitä, että se joka Christuksen tähden antaa mennä hänen lihalliset suosittelemuksensa, se saa sitä vastaan sen autuaallisen ilon. Siihen minä luotan, Jumala minua siihen autta-koon; hänen pyhän nimensä tähden, Amen. Matth. 16: 23. Eph. 6: 16.

3. Kolmas wälifappale on että me alati ajattelemme niitä viimeisiä fappaleita, kuin ovat: se tietämätöin fuoleman hetki, se ankara tuomio ja itse ijanfaiskus: jokainen näistä fappaleista, koska sitä oikein tutkistellaan, on kyllä woimallinen farkottamaan synnin himoa meidän mielestämme. Hebr. 9: 27.

Jos olet nähnyt joskus jonkun fuoleman, niin ajattele, että sinunkin wuoros tosin ferran tulee; kussa on nyt muinen woimallisten hallitsiain, tyrannein, wiisasten ja korkiasti ylistettyin miesten woima ja kunnia? Vielä enä, mikä ja kussa on luullaksensa heidän ruumiinsa, jotka ennen muutamia vuosia kuolit sinun simuskas? Liedätkös hywin mikä mätäneminen on? Sinun ruumiis pitää pian haisemaisessa mätänemisessä hukkuman, jonka ylöspitämisen ja holhomisen tähden sinä itses niin paljon waiwaat ja murhehdit, niin että sen kautta sinun sielus ijanfaiikkisen autuuden kadotat. Meidän tähtny kuolla, ja sitte sen hirmuisen tuomion eteen tulla, josta ei yksikään taida itseänsä kätkee, eikä woi lunastaa. Kuka ties juuri tällä hetkellä, koska meidän sydämemme tähtetty on syntisellä turhudella: tahtoisimmako me sentkaltaisessa tilassa tulla fuolemalta woitetuksi? Tahtoisimmako me yhden silmänräpänksen tyhmyyden edestä, saattaa päällemme sen ijanfaiikkisen waiwan. Matth. 16: 26, 27. Luk. 6: 34. Psalm. 39: 6, 7.

Sitä vastaan puhaltaa perkele tainkaltaiset ajatukset: et sinä kuole juuri tällä hetkellä. Minä vastaan: kuka sen tietää? on tosin monta muuta sentkaltaisessa suruttomuudessa tulleet petetyksi ja helwettiin joutuneet, ennen kuin luulittan. Tulla kerta kadotetuksi, siinä on kyllä ijanfaiikkisesti. Entä jos sinä tällä yhdellä synnillä tähtät sinun syntis mitan? Entä jos ei Jumala enää anna armoa parannukseen? Jumala tosin on luvannut katuwaisille armon; mutta wastahakoisille syntisille ei ole hän luvannut katumusta. Rom. 2: 4, 5, 6. Psalm. 90: 6.

4. Että me aina muistamme Jumalan läsnä olemisen, joka kaikki meidän tekemisemme ja jättämisemme, ajatuksissamme, sanoissamme ja töissämme 1) näkee ja 2) tuomitsee: hänen läsnäolemisenä edestä ei ole

mitään salattu; sillä hänessä me elämme, liikumme ja olemme. Kuinka me siis tämän majesteettillisen Jumalan läsnäollessa rohkenemme ajatella, puhua eli tehdä, jota emme kehtais kunniallisten ihmisten edessä ilmoittaa? Hän tuntee tarkemmin meidän sydämemme sisällisimän pohjan kuin me itse: *Ulkaamme Pyhä Henkee murheelliseksi saattako, joka meidän sydämeämme waatii meitä hymnynteen ja pahuudesta pois johdattaa* *).

5. Että me jälkeen pyhän Raamatun, ja erinomaisesti pyhain Apostolitten ja Evangelistain kirjoitusten, wiriästi luemme hyviä kirjoja, jotka meitä ylösrakentaa taitawat, jotka meidän sielumme paimen, eli joku jumalinen ihminen meidän ymmärryksellemme ja tilallemme soweljammaksi arwaa; ja pitää meidän niitä lukeman 1) Ajatellen ja hartaasti, ei ympäri juoksella ajatuksilla. Jos wieraat ajatukset tulewat sisälle, niin lue toiseen kertaan ne viimeiset radit niin usein, että ne taidat lukea lemollisemmalla mielellä: mitä sitte sinulle ensisti on ylös työläs ja korkia, se mene sillä erällä nöyrhydessä ohitse. Jos se on hyödyllinen sinun aututees, kyllä sinulle Jumala antaa edespäin paremman tiedon. 2) Jumalisella halulla sen kautta paratuksi tulla. Koska me sillä toiwolla luemme, niin monta harrasta huokausta Jumalan sanan woimalla nousee, Jumalan armollista apua anomaan. 3) Ahkeralla aikomisella, pysywäisen ja wahan wirenden kautta, täyttämään mitäs olet lkenut, että muut sinusta ja sinun elämäs kautta lukisit mitä sinä kirjoista oppinut olet. 1 Pet. 2: 2. 2 Pet. 1: 19.

Siihen tarwitaan myös Jumalan sanan ahkerakuulo, ja muut hyödylliset, Christilliset harjoitukset, jotka sillä tavalla kuin sanottu on, toimitettaman pitää ja oleman joka kerta meidän päivä-työmme alku. Psalm. 119: 148.

6. Että me jokapäivä koettelemme meitämme. 2 Cor. 13: 5. Psalm. 139: 23, 24.

*) Psalm. 139: 1, 2. c.

1. Yhteisesti, kuinka suuret hyvät työt Jumala on meille osottanut sielun ja ruumiin puolesta, jotka me opimme Uskon Rappaleista ja niiden selityksistä, joidenka tähden meidän Jumalata kiittämän pitää. Sitä vastaan ajattelemme kuinka tottelemattomat me vielä jokapäivä olemme, ja hänen hywynytensä väärin kääntäme; jonka me pian havoitsemme, koska me tarkasti tutkistelemme kaikki meidän ajatuksemme, puheemme ja työmme, joilla me heidän heikeltä kulutamme; kuinka ja millä tavalla ne samat Jumalata ja lähimmäistä vastaan, eli itse meitä kohden sinä päivänä tehdyt ovat, eli jääneet tekemättä. Esimerkiksi:

Olenko se kohta alusta ollut minun suurin murheeni, kuinka minä oikein Jumalan edessä waeltaisin? 1 Mos. 17: 1. Eph. 5: 15.

Olenko minä kaikissa töissäni ja jättämisissäni ylitse kaikkia Jumalata peljännyt?

Ylitse kaikkia häntä rakastanut?

Ylitse kaikkia häneen uskaltanut?

Raikesta sydämeestä?

Raikesta sielusta?

Raikesta minun woimastani?

Olenko minä kaikissa rappaleissa rakastanut minun lähimmäistäni niinkuin itseäni? Olenko minä wilpistelemättä tehnyt hänelle kaikki, kuin minä tahdon, että hänen pitäis minulle tekemän, jos minä olisin hänen ja hän minun siassani?

Olenko minä ole juuri vastoin siinä ja siinä toimituksessa, niillä ja niillä sanoilla, niillä ja niillä ajatuksilla ja aikomuksilla, pitänyt parhaat ajatukset ja suurimman murheen itsestäni?

Pyhtänyt täyttää minun tahtoani, edesauttaa omaa kunniani, suosittelä omaa himoani?

Olenko minä ole antanut Jumalan kunnian takaperin olla?

Olen antanut minun lähimmäistäni?

Olenko minä ole siinä ja siinä ylipiässä, eli muutoin syntisessä ajatuksessa kiini rippunut?

Entö minä ole sitä ja sitä hetkeä, sitä ja sitä päivää laiskuudessa, ilman hyödyntä kutsunut?

Siellä taikka muualla, kelvottomia eli wahingollisia puheita puhunut, minun lähimmäiseni polkemiseksi? 20.

Lyhyesti: Entö minä ole tämän, taikka toisen ihmisen vihoittamista ja wahingoittamista enemmän karkautanut, ja enemmän peljännyt sen ja sen kappaleen hukumista, kuin Jumalan vihaa?

Eikö sen ja sen luontokappaleen rakkaus ole yhdessä eli toisessa asiassa temmannut Jumalaa pois minun ajatuksistani, Luc. 14: 26.

Entö minä ole enemmän luottanut ja uskaltanut waraani, ahkeruuteeni, ymmärrykseeni, hywiin ystäviini ja muihin senkaltaisiin, kuin elävään Jumalaan, kaikkein kappalten Luojaan, Miespiätään ja Hallitsiaan, jonka tahdon jälkeen kaikki luodut kuitenkin pitää minua palveleman eli wahingoittaman, joko he tahtovat eli ei, minä mahdan sitä vastaan seisoa, eli en. Jer. 17: 5, 6, 7, 8. Luc. 9: 23, 24.

Josta sitte enemmän ja enemmän seuraa: 1) että täydellä todella kiroot kaikki senkaltaiset syntiin lankeemiset *). Ja 2) kortiasa armossa ja kalliina pidät Christuksen pyhän ansion, joka, ettei meidän pitäis iankaikkisesti kadotetuksi tuleman, on meitä niin kalliisti lunastanut, ja Pyhällä Hengellänsä niin uskollisesti johdattanut jumalisuuden tielle **). 3) että me otamme ahkeramman aikomisen edespäin Christuksen ristiä paljomielisemmin kantamaan ja ei huolien meidän lihamme vastaan sanomisesta, ahkerasti noudattain sitä kuin hyvä on. Luc. 9: 23, 62.

2. Sitte pitää myös meidän koetteleman itsemme erinomaisesti, joka myös aivan samalla tavalla tapahtuu, ainoastansa on sillä tämä eroitus: että me tämän koettelemuksen sovitamme erinomaisesti muutamiin syntein, joita vastaan me erinomattain sodimme, eli muutamiin auiin, joita me enimmästi ahkeroitsemme.

*) 1 Pet. 4. **) 1 Cor. 16: 22. 2 Pet. 1: 3.

Esimerkiksi: koska minä tahdon totia laiskuutta vastaan, niin minä tällä muotoa minun menoni tulin:

Olenko minä jo ennen kuin nousinkaan, etsinyt levolisuutta, enä kuin kohtuus on?

Eikö minun vuoteeni ole enä palvellut minua laiskuudeksi, kuin minun ruumiini tarpeelliseksi wirtotukseksi.

Eikö tähän hitauteen ole syy, ettän ehtoolla ruualla ja juomalla ylitsen tarpeen itseni rasitin?

Olenko minä ollut niin harras rukouksissa, kuin minun piti oleman?

Olenko minä sen ja sen (ensimmäisen päivä-astareeni) taikella wireydellä ja ahkeruudella toimittanut?

Olenko minä sitä ole ylönmielen alkanut?

Olenko minä ole ollut hidas sen toimituksessa?

Ta sopimattomasti istunut muissa ajatuksissa?

Olenko minä antanut itseni siitä wetää pois kōntäisen ympäri kurtistelmisen, ympäri juoksemisen, eli jonkun muun sopimattomuuden kautta?

Olenko minä kohta kuin se oli toimitettu, ilman nuyenttä, ottanut jotain hyvää jälleensä tehdäkseni?

Kuinka se on käynyt?

Olenko minä enemmän omaa parastani katsonut, kuin wirtani kutsumusta?

Lyhyesti: olenko minä sillä ja sillä hetkellä tehnyt jotain kōntäisyhdestä, eli muutoin sopimattointa työtä? eli turhilla ja kelwottomilla sanoilla (niitä lukein, kuullen eli itse puhuen) minun aikani hukannut?

Eikö siellä eli siellä ole minulla ollut turhia, outoja, ympäri juoksewia ajatuksia?

Mitä on minun wahinkoa, yhdestä taikka usiammasta näistä kappaleista?

Kuinka minun jumalisuuteni näiden kautta on wähennyt?

Kuinka laiskaksi ja hitaaksi olen minä sen kautta tullut, wastuudesta jotakin hyvää toimittamaan?

Mikä lewottomuus on siitä kaswanut minun mieleksäni?

Mikä wahinko minun elatukseni menossa?

Kuinka huokiasti olisin sen tainnut estää?

Kuinka paljo olis ollut parempi, ettån olisin wiriämpi ollut?

Enkö minä senkaltaisessa turhuudessa ja laiskuudessa ollut suuressa vaarassa, että olisin muihin suuriin syn-teihin joutunut?

Enkö jo siinä ja siinä olis moneen syntiin langennut, jollei Jumala olis minua erinomaisesti varjellut? 2c.

NB. Näin me taidamme itsemme koetella kaikkia syntejä vastaan, koska me ajattelemme asianhaarat, sen jälkeen kuin synnin tilat ovat.

Mutta meidän pitää haikiammasti sotiman niitä syntejä vastaan, joihin me tunnemme itsestämme enimmäin halun, eli joista meitä muut ihmiset muistuttavat, ja jotka taitavat antaa meidän lähimmäisellemme suuren pahennuksen.

Senkaltainen koettelemus ja tutkistelemus auttaa paljon meidän Jumalisuutemme. Koska me jokapäivä koettelemme meitämme yhteisesti, niin me löydämme meidän wikkamme ja puuttumisemme: koska me koettelemme meitämme erinomaisesti, niin ne tutut wiat enämmin ulos juuritetaan.

7. Niin ei ole syntiä wälttääksemme myös se pahin neuwo, että me jokapäivä eteemme otamme jonkun erinomaisen hengellisen tutkistelemuksen, jonka kautta meidän mieleemme tulee enämmin ja enämmin hengellisiin asioin totutetuksi: tämä tapahtuu suuren hyödynksen kanssa 1) koska me eteemme otamme jonkun wikkain kappaleen ajatellaksemme, että ajatukset, jotka ilman sitä ovat nopiat turhuuteen, pysyisit paremmin alallansa. 2) ettemme meidän ajatuksillamme tydy moninaisten asiain ulkonaisiin menoihin, jonka kautta ihmisten mielet etcensä asettawat uusia ja edesmenneitä asioita (niinkuin esimerkiksi: ei meillä pidä oleman paljas ajatus Jesuksen Christuksen kärsimisestä); mutta meidän pitää edemmä ahkeroitseman, wettäköksemme meidän tahdomme, suosioisempaan haluun ja hengelliseen itäwöittämiseen siihen kuin me ajattelemme, jota Jumalalta rukouksilla ja huokauksilla joka kerta pitää rukoultaman. 3) Koska me joka kerta sowitamme ja käännämme senkaltai-

set tutkielmukset meidän parannukseemme. Ei ainoastaan yhteisesti ajatellen esimerkiksi: minä tahdon olla kärsiväinen niinkuin Kristuskin oli; mutta meidän pitää erinomaisesti niin päättämän: minä tahdon olla kärsiväinen, kärsivällisesti kärsimään tätä eli tätä vääryyttä, tätä eli tätä ylönkatsetta; ja niin edespäin.

8. On sängen tarpeellinen, että me viriästi muistelemme meidän pyhää Kastettamme, sen voimaa ja vaikutusta, ja sitä liittoa, kuin siinä Jumalan kansa tehneet olemme. Sillä kasteessa olemme todella itsemme luovuttaneet perkeleestä, ja kaikesta Hänen teoistansa, ja kaikesta mailman ylpeydestä; sitä vastaan olemme silloin sen suuren Jumalan, taivaan ja maan Herran kansa liiton tehneet, että hän on meidän Jumalamme ja isämme, ja me hänen kuuliaiset lapsensa. Joka siis omaatuntoansa vastoin pyrkii synnissä, särkee liittonsa, jonka hän on tehnyt sen pyhän, hurskan ja suuren Jumalan kansa, ja antaa itsensä vastuudesta helwetin murhaajan kauhistavaiseen orjuuteen; joka tässä maailmassa maksaa palveliansa kaikkinaisella tuskalla, erinomaisesti paholla halulla ja himoilla; mutta tämän elämän perästä helwetin tulella, ja sillä välillä osottaa heille ainoastaan tämän sängen mahingollisen hyvän työn: että hän palveliainsa ymmärryksen ja tahdon niin sowaisee ja lumoo, että he pitävät pimeyden valkeutena, kuoleman elämänä, siihen asti, että hän heitä peräti kuoppaan sulkee.

9. Että me Kristillisen seurakunnan kansa, ehkä kuinka vähäksi se näyttää, Herran Kristuksen asetuksen jälkeen, usein ja Jumalisesti käynnä Herran Ehtoolliselle. Nöyryydessä, rakkaudessa ja yksifertaisuudessa, vahvistaaksemme meidän uskomme, enämmin kehoittaaksemme meitämme rakkauteen toinen toistamme vastaan.

10. Ette me pyhain Jumalan ihmisten esimerkit, jotka jo kuolleet ovat, eli muiden hyvän Kristittyn menon, jotka vielä elävät, usein asetamme silmäimme eteen. Erinomaisesti niissä kappaleissa, joita meidän enimiten noudattaman pitää; johon pyhain martyreihin historiat ovat kyllä sowliaat. "Mutta ylisten kaiikia: ei pidä meidän ifänänsä sitä kaikkein esimerkein

esimerkkiä, Christuksen Jesuksen pyhää elämäkertaa ja kärsimistä antaman tulla pois meidän sydämmeestäme; sillä se taitaa meille opettaa kaikki mitä me autuuteen tarwitsemme. Hebr. 11: 1. 12: 2.

11. Että me wältämme kaikkinaista synnin tilaa. Joka waaraa rakastaa, se siinä hukkuu. Ah! karttaamme siis sitä liukasta jäätä, koska emme kuivalakaan maalla pysy hyvin pystyällä.

Synnin tilat ovat (ensisti ja enemiten) kanssakäyminen mailman lasten kanssa: Se on aiwan yhteinen, että me otamme kanssakumppanein tawat ja menot. Riitaiden tykönä sinä tulet riitaiseksi, köyhäisten tykönä köyhäiseksi, ahnetten, ahneeksi &c. Wiat saastuttawat niin kewiästi ja salaisesti kuin myrkylliset taudit. Sentähden ottakaamme wiisu waari itsestämme, ja katsokaamme minäkaltaisen wäen kanssa me kansakäymistä pidämme. Ja jos meidän, wirtamme ja muiden tarpeellisten toimitusten tähden tähtyy olla sentkaltisten persoonain tykönä, joiden arwioista eli tawasta me taidamme huomaitsematta tulla syntiin saatetuksi, niin jokakerta, ennen kuin heidän seuraansa itsemme annamme, ottakaamme wastuudesta se wahwa aikomus, ettemme sillä erällä Jumalaa wihoita. Ja niin sekä ennen että sitte, kuin me heidän seuraansa tulemme, itsellemme sydämmeestäme Jumalalta rukoilemme hänen Pyhää Henkeänsä ja sen wakewätä apua: että hän meitä warjelis, ettemme tekis meitäme mailman kaltaisiksi; waan ennen kärsimme hänen ylönkatsettansa ja meidän ajallista wahinkoamme. Ja niin pyytäkäämme, niin pikaisesti kuin me taidamme, toimittaa meidän asiamme sentkaltaisen wäen tykönä, ja niin jälleensä antakaamme meitäme Jumalisiin harjoituksiin. Ei ole sekään pois tieltä, että koska meidän tähtyy kumminkin olla sentkaltaisessa waarallisessa kanssakäymisessä, että me panem- ma silmäimme eteen eli muutoin mieleemme jonkun merkin, joka muistuttaa meille Jumalan läsnolemisestä ja Christittyn welwollisuulta, ettemme joutuis luwunpitä- mättömiksi, ja sitten sitä pikemmin lankeis syntiin.

Mutta kaikissa kanssakäymisissä ei pidä

turhaa ja tyhjää puhetta (joka ei tule Jumalan tunnukseksi, eikä todella lähimmäisen hyväksi, vaan niinkuin maailman tapa on sanoa, ajankuluksi) vähemmän synnin edestä pidettämän; tieten että meidän pitää jokaisen turhan sanan edestä luvun tekemän. Matth. 12: 36.

Se toinen ja voimallisin synnin tila on meidän ruumiillisten tunteimme vapaus, erinomaisesti silmäin. Nämät ovat ne aukunat joiden kautta kuolema sisälle tulee. Joka kaikkein perään katsoo, usein pyytää sitä, kuin ei ole hänelle sovelias; vaan tekee sitte hänen mieltensä lewottomaksi, niinkuin kaikki historiat ovat täynnä senkaltaisia walitettavia menomia. Mikäämme liumisteko itse kansamme, jollemme me mitättämäksi! niin pian tunne meidän mielemme lewottamuutusta. Koska me kerran eli kahdesti sallimme meidän ulkonaisille tunnoillemme jonkun vapauden; sillä usein ei huomaita kuinka yksi linna alta kaimetaan ja kruuti alapannaan; mutta jos siihen tulee vähinkin tulen kipinä, niin on sen kansa tehty silmänräpäyksessä: juuri niin wetää saatana senkaltaisten lihallisten tuntein suosittelumusten kautta, joita ei pitäis sallittaman, kruutin meidän ymmärryksemme ja ajatuksimme, jos siihen sitten tulee pieninkin synnin halu tykö, niin me olemme voitettut ennen kuin me waarasta mitään tiesimme. Tosin se on saatanan erinomainen wiekkaus, että koska hän ei kohta saa meitä wietellä sisällisten syntisten waikeuksien kautta, niin hän kokee ulkonaisien tuntein suosittelumusten kautta, että me niiden kautta täytetäisimme suruttomuudella, ja niiden paljouden kautta sitä enämmin kietoisimme itsemme; joka tuskin tapahtuis, jos me kohta alussa hawaitsisimme senkaltaisten kehoitusten kauhistuksen.

Se kolmas waarallinen johdatus syntiin, on ruumiin heikuma ja täyttämys: koska me nautisemme ruokaa juomaa, unta ja muita ylitse tarpeen. Sillä senkaltaisen ylönpaltisuuden kautta tulewat ne järjettömät halut ja tuntein waikeukset aivan wäkewiksi ihmisesä, niin että järjellinen tunto ja meno, ja paljo enämmin hengellinen sielun rauha peräti tulee tukistetuksi. Sitä vastaan auttaa toimellinen walwominen ja ruumiin wai-

maaminen, suurella höyrytyksellä hengellisen elämän mah-
wistuksen, koska emme niin paljo sen kautta pyhä wai-
wata meidän ruumistamme, waan enämmin totisesa
nöyryydessä, meidän tehtyin synteimme tähden emme lue it-
seämme mahdolliseksi meidän turmellun lihamme ylöspitä-
miseen: ajatellen siinä siwussa, että koska me jotakin wä-
hennämme Jumalan lahjain nauttsemisesta, ettemme
niissä ruumillisissakaan itse ole paitsi Jumalan hywynyttä.
Että me tästä lähin sitä suuremmalla murheella ja toi-
mellisuudella, kaikei Jumalan tähden, ja hänen kunniaak-
sensa ja ei enää niinkuin ennen, meidän halumme täh-
den toimittaa mahtaisimme. 1 Cor. 9: 27. 1 Pet. 5: 9.

12. Mutta jos me tahdomme syntiä wälttää, niin
pitää meidän wälttämän laiskuutta: wanhat owat
sanoneet: että se joka käy laiskana, tulee sadalta perfe-
leeltä kiusatuksi, koska tekewän ihmisen, mitämäks! pitää
ainoastaan yhtä vastaan sotiman: se on sangen hyödylli-
nen, että päivän työt ja askeleet jaetaan järjestyksellä het-
keltä, ja ettei sitä aselusta sitte särjetä jos muutoin taitaan
aikoin saada. Erinoimaisesti pitää waari otettaman kuilla
toimituksilla meidän ympäri juoksewot ajatuksemme taitaan
parhain hillitä ja yhteen wedettää: senkaltaisiin toimituk-
siin pitää meidän itsemme kohta antaman, koska me jos-
takin asianhaarasta ymmärrämme, että meillä on saata-
nan kiusaukset peljättämänä, ja niin pitää meidän saata-
nan wahingolliset koettelumukset kohta ensimmäisellä haa-
walla alas polkeman ja ulosajaman; sillä jos seuraam-
me meidän turhia ja syntisiä ajatuksiamme niin siitä
hawaitsematta syntyn tuli, jota ei sitte enää estää taita:
se ensimmäinen koetus taitaan Jumalan armon kautta
niin kowiästi pois poistaa, kuin yksi lapsi taitaa tallata
hehkumaisen kipinän, ja ei wahingoita jalkaansa.

13. On hyödyllinen että me itsemme pidämme jon-
kun Jumalalta opetetun ja jumalisuudessa harjoitetun
miehen tykö, jolle me meidän syntimme ja waaramme hy-
wällä uskalluksella taidamme ilmoittaa, että hän meille si-
tä turwallisemman neuwon ja paremman awun osottais.
Ja mitä hän meille Jumalan sanasta opettaa, sitä pitää
meidän täydellä todella nöyryydessä täyttämän

(Mutta siihen ei ole kaikki kelmolliset, jotka hengelliseksi kutsutaan ja pitäis tämän tavan muille opettaman; sillä monta löntään, Jumala nähtöön! palkkapaimenta, riitaista, joilla on jumalisuuden warjo, ja usein ei warjoakaan; waan tekewät siitä lihallisen woiton; jotka, niinkuin he nyt maailmassa löntään, ovat selkiästi kirjoitetut 1 Tim. 1: 6, 7, ja Ruf. 6: 3, 4, 5. 2 Tim. 3: Tit. 1: 1, 16. 2 Pet. 2: ja ettei heillä henkeä ole Jud. Ep. v. 19, ei taita heiltä senkaltaista neuvoa hengellisissä asioissa toivoa. 1 Cor. 2: 13. Jumala armahaksi koon hänen hätäntynnyttä ja waimaa kärsimäistä seurakuntaansa!)

Waan koska meillä ei taida olla senkaltaisen hurskaan miehen neuvo, niin ei Jumala ole senkaltaisiin wälikappaleihin sidottu; waan saattaa omansa ihmeellisesti autualliseen tuntoonsa. Sillä wälillä pysy kiintiästi Jumalan sanassa. Evangeliumi-kirjoitukset ja epistolat ei ole ylönnyläät, niin ettei kaikkein yksikertaisintaan taida niitä autudeksensa ymmärtää, koska hän sen wähänkin jälkeen kuin hän ymmärtää, yksikertaisuudessa ja nöyryydessä elää, ja Jumalalta apua rukoillen, Jumalisuudessaansa päällenpitää. Meidän rakas taivaallinen Isämme on ajalansa apua lisäämä: hän woi ylönpaltisesti tehdä, kaiken sentin ylitsen kuin me rukoilemme, taikka ymmärrämme. Hänen olkoon kiitos ja kunnia iankaikkisesti! Amen.

Walmistus rukoukseen tässä osassa.

O laupias, iankaikkinen, hnwä Jumala! minä wainainen ihminen tulen sinun tulos, ja tahtoisin mielelläni rukoilla ja sinua niinkuin minun ainoata Herraani ja Jumalaani kumartaa. Mutta minun sieluni on synnin saastaisuuteen niin synwään wajonnut, minun sydämmeni on lihallisilla himoilla ja pahoilla haluilla niin tahratu ja saastutettu, etten minä kehda tulla sinun pyhain kaswois eteen. Minun mieleni on sinne ja tänne hajonnut; minun ymmärrykseni on pimennyt; minun tahtoni on kääntyn hwnnydestä pahuuteen. Koko minun sydämmeni on lunos-

tanfa lemptoin ja huifentelemainen. O Isä Jumala! sinä ijantaijkinen hymyns! tule minun aukseni, ja wedä minua ylös minun syntini synvästä lo'asta: valmistu minua edelläkäymäisellä armolla, pese ja puhdistu minua Jesuksen Christuksen muodatetun meren kautta, ja lahjoita minulle armos woima, että minä olisin mahdollinen rukouilemaan. Uudista se sisällinen woima minun sydämesäni: poisota kaikki minun mieleni ja haluni ympäri juoksewat ajatukset, ja anna minulle sinun pyhä henkes, armon ja rukouksen henki, joka wetää minun sieluni synnin mudasta, ja ylöntää hänen sinun tyköks taivalliseen menoon, totisen hengellisen ikämöitsemisen kautta, sinun rakkautes, hymnytees ja uskollisuutes. Anna armollisesti, että minä pimendesä walkeuden näkisin, ja mailmasta taivaasen tulisin: kuolemaasta ijantaijkkiseen elämään waellaisin; ja ainoastaan sinussa yksinänsä minun autuuttani etsisin. Niin tahdon minä rukouilla: o Jumala! sinun puolees nostan minä silmäni; minun sydämeni, sieluni ja henkeni ja kaikki mitä minussa on, pitää ylistämän sinun pyhää nimeäs. Amen.

Rukous ensimmäiseen osaan.

O kaikkein armollisin Jumala! minä mahdolloin saastainen luontokappale, makaan tässä sinun laupiutes istuimen edessä, enkä tiedä muusta mistään kerskata kuin sinun määrättömästä hymnydestäs. Pese minua hyvästi minun pahasta teostani ja puhdistu minua synneistäni, sinun rakkaan poikas werellä. Minun syntini ei ole muuta kuin rangaistuksen ansainneet. Ah! sinä korkein hymyns, armahda sinun käsialaas! Minä olen wäärin tehnyt ja ollut jumalatoim; ja olen niinkuin pesty sika itseni jälleensä loassa saastuttanut. Minun sieluni oli kauhistawaisen turhuuden rakkaudella täntetty, ja hyljäis sinun ja tosin pakeni sinua, sinä elämän ja elämän weden lähde! Ja en minä kuitenkaan taida tätä minun turmelustani oikein tuta ja itkee; waan olen tässä waarassa pian sanottu ilman pelwota. Wanhurikas Jumala! lie:

neekö jo se ankara paaduttamisen tuomio käynyt minun ylitseni, wai seisoneko se vielä edessäni; sillä minun mieleni, joka niinkuin nöyrä sawi aivan huokiasti kaikkiin syntisiin kappaleihin on antanut itsensä taimuttaa ja totuttaa, on jo minun ylitsenkäymistäni paljouden kautta tiilikivi-kowaksi tullut, ja ei tahdo totiseen katumukseen ja kääntymykseen antaa itsensä pehmittää. O kuinka suuri on minun wihelijäisyyteni, etten minä wihelijäisyyttäni täydellisesti tuta taida!

Ah Herra! muista minua sinun armon ja laupiutes jälkeen, Jesuksen Christuksen pyhän piinan tähden: luo minuun särjetty ja sulotu sydän, ja puhdiesta minua synneistäni. Anna minulle uusi wahwa henki ettei minun entisten synteini sumu enää sowaisis minua; waan että sinun määrötoin hymnytes sytyttäis minuun hartaan rakkauden sinun tykö; lahjoita minulle pyhä wihä itse vastaan, etten minä holhois ja korjais minun ruumistani, enkä pyytäis pitää minun sieluani sinua vastaan. Mutta että minä itseni ja kaikki lihan himot täydellisesti kiellän ja sitä ahdaista ristini tietä wahvasti waellan.

Muuta minun maalliset ajatukseni pyhäksi itäwöitsemiseksi sinun hengellisten lahjais perään; minun mieleni hempeys nöyräksi hiljaisuudeksi; älä minun anna enää sowitta itseäni mailman muodon jälkeen: ja sen kautta hukata sinun taiwaalliset tawaras; mutta että minä mielesäni uudistettu sinun ijankäikkisten lahjais perään pyrkisin. Kohdata usein minun mieleeni, mitä mailman lapset heidän maallisen lofansa tähden, ja mitä luonnolliset sotamiehet katoowaisen kunnian tietämättömän toimon tähden (jotka he kaikki kuitenkin silmän räpäyksessä kadottawat) ruumiisansa ja mielesänsä kärsiwät; etten minä antais minkään waiwan estää itseäni tulemaasta kihlaksiksi sen korkeimman hymnyden kanssa, jonka tykönä ei yksikään köyhys, eikä tauti, eikä kuolemaakaan taida minua woittaa; mutta sen tykönä on täydellinen ilo ja riemullinen meno Jumalan oikialla kädellä alati ja ijankäikkisesti.

Ah Herra! uudista minun ajatukseni ja mieleni,

minun ruumiini ja sieluni, ja kaikki minun tekemiseni ja jättämiseni, minun puheeni ja vai-olmiseni, minun kuulemiseni ja näkemiseni, ja kaikki kuin minusa ja minun päälläni on, että kaikki olisit sinun pyhän tahtos alle annetut, eikä mitään olisi sinun korkeinta hynnyttäs vastaan, ja niin että minä ennen tuhannen kertaa kuolisin, kuin sinua kerrankaan tästälähin vihottaisin. Sitä minulle lainaa Jesuksen katkeran kärsimisen tähden. Amen.

Toinen Rukous.

O Herra kaikkivaltias Isä, sinun tykösi tulen minä vihelijäinen luontokappale, ja sydämen huokauksilla valitan sinun edessäni minun suurta vihelijäisyyttäni, jossa minä olen. Ah Herra! niin pian kuin minä jotain hyväää eteeni otan puhuakseni eki ajatellakseni, niin tulevat pahat jumalattomat ajatukset mieleeni, ja estävät minun, etten minä taida sinua palwella sinun tahtos ja käskyä jälkeen. Ja tosin perkele ja minun turmeltu lihani, ja tämä paha mailma ei anna minulle rauhaa; waan nlyttävät joka päivä ja hekki tekemään heidän tahtonsa. Se sisällinen salainen ylpeys waiwaa minua: ahneus waatii minua; se kirottu hekuma wietteele minun; laiskuutta ja hitautta en taida minä woittaa. Turhia puheita ja kōnykäisiä jaarituksia pidän minä jokapäivä: minun silmäni ihantelewat mailmallisissa ylpeissä menoissa; minun sydämeni on täynnä pahoja ajatuksia ja haluja; tosin irstaisuuteen ja juopumukseen annan minä itseni pian wäätä: yhdessä summasa: minun päälläni ja minusa ei ole mitään hyvää. Minä olen sängen kunnialliseksi luontokappaleeksi sinulta luotu; mutta itse kauttani olen minä kääntynyt sinusta, ja itseni turmellut, ja se tapahtuu vielä jokapäivä.

Ah Herra minun Jumalani! koska tämä minun vihelijäisyyteni loppuu? koska minä pelastetaan tästä kuoleman ruumiista?

O Herra! kuoleta se wanha Adam minusa, ja uudesta minusa se uusi ihminen, joka sinun kuwas jälkeen luotu on. Wahwista minua sisällisessä ihmisesä sinun

henkes kautta. Voita sinä minussa kaiket miat, ja polje sen wanhan karmeeseen pää, ettei hän enää minussa wallifis. Ah Herra! sido saatana joka minulle niitä pahoja himoja ja haluja sisälle antaa ja käännä minun silmäni ja sydämeni pois tästä pahasta maailmasta, ettei hän minua pahoilla esimerkeillänsä wiettelis. O minun Jumalani; anna myös minulle anteeksi kaikki nämät minun suuret syntini ja ole minulle vihelijäiselle armollinen. Herra! älä käy tuomiolle palvelias kanssa; sillä jos sinä soimaat syntiä, kuka voi sinun edessä pöyhä?

Sinä olet kiihentä se Jumala! joka armoihin otat kaikki katuvaiset sielut; sinä tahdot särjettyä sydäntä ja mieltä, sen minä sinulle uhraan, särje vielä enemmän se kuin ei tahdo sinun alas itsensä antaa; minä uskallan epäilemättä sinun armoos ja hyyntees: sentähden auta minua kōyhää minun vihelijäisyteni mudasta ja lohduta minua tuskaasani. Tule minun autseni; sillä minun wāhā laiwani tahtoo rikki mennä. Sinuun, minun Jumalani! minä turwaan, et sinä minua hyljää; sillä sinä olet minun autuunteni, minun korkein lohdutukseni, johonka minä toiwon ja luotan: et sinä anna minun häpiään tulla. Et sinä myöskään salli, että ennen nimitetyt wiholliseni minun woittawat, ja maahan kufistawat. Syntä se suitsewainen kynntilän-sydän ja tee terweeksi se särjetty ruoko; tee minun luuni jälleensä eläväksi, ja luo minuun puhdas sydän, uusi henki, ja anna minulle yksi hnywā omatunto, etten minä jälleensä sinua peljästynis; mutta wāhwalla sydämellä sinua rukoilisin ja huutaisin: Abba! rakas Isä! Ota minua sinun uskollisten lastes sekaan, jotka sinun Poikas kalliilla werellä owat lunastetut; ja anna, että minä Lunastajani pnhää elämää seuraisin, ristini ottaisin päälleni ja kärsimällisesti kantaisin. Että minä sillä muotoa siitä wāhwa olisin, ettei kuolema taikka elämä, nykyiset taikka tulevaiset, eikä joku luontokappale minua sinusta eroittaa taida. Sentähden annan minä sinun isällisen armoos haltuun minun henkeni, sieluni ja elämäni, ja kaikki mitä minulle antanut olet, sinä tahtoisit ne ylöspitää, ja sinun tahtos jälkeen hallita. Näitä ruoilen minä sinulta Jesuksen

Christuksen minun ainoan lunastajani ja mahpahtajani
kaukta. Amen.

Ulinomaiset Suokaukset.

Ah Herra! luo minuun puhdas sydän ja anna mi-
nulle uusi mahwa henki. Älä heitä minua pois kaswois
edestä, ja älä minulta ota pois sinun Pyhää Henkeäs.

Ah Herra! älä muista minun syntejani; waan muista
minua sinun suuren laupiutes jälkeen.

Ah Herra! älä muista minun nuoruuteni syntiä.

Ah kaikkein pyhin Jesu! älä salli tämän synnin mi-
nua sinusta eroittaa.

Ah Herra! wedet käywät hamaan minun sieluuni
asti, armahda minua, minä kärsin waiwaa, auta minua
sanaš jälkeen.

Isä! minä olen syntiä tehnyt taiwaan ja sinun
edesäs: ja en ole sillen mahdollinen sinun pojakses kut-
suttua; tee minulle niinkuin yhdelle sinun palweliostaš.

Ah Herra, anna kuitenkin koiras nautita niitä pa-
laisia jotka sinun lastes pöydältä putowat.

Ah Herra! minä olen niinkuin kadonnut ja eksy-
wäinen lammas, etsi sinun palweliataš.

Ah Herra! opeta minua, että minun kuoleman pi-
tää, että minä ymmärtäwäiseksi tulisin.

Ah Herra! anna että minä oikein itseni sinun edes-
säš nöyrytän, ja pelwolla ja wapistuksella niin laitan,
että minä autuaaksi tulisin.

2. Luku.

Meidän halumme pyhittämisestä.

Koska tahdotaan waeltaa Jumalan kansa yhdis-
tyksen tietä, niin ei ole kaikki kulta kuin kiiltää, ja pi-
tää ne wäärät luulot, joilla ihminen etsii itseänsä, hywin
eroitettaman niistä, jotka wilpittömästi owat Jumalan
kunniaaksi ojetut, ettei otettais olkia kullan edestä. Matth.
6: 22, 23. 1 Cor. 3: 12, 13. &c.

Rakas sielu! jos sinä sentähden ahkeroitset jumalisuutta ja kunniallista elämäkertaa pitämään, että sinun kansalta sen edestä kunnia ja hyödytys olis, ja sitä vastaan wältät kauheita wikoja, ettes kärsis wahinkoa hyönteis eli kunnian puolesta: eli jos sen synn tähden itses amuisa harjoitat, ettes muille kaltaisilles myöden antais, katso! niin sinulla on sangen määrä aikomus ja käänt kaukana pois oikialta tieltä; sillä kaikilla sentkaltaisilla luuloilla, elsit sinä itseäs sangen häijyllä tavalla; waan et suinkaan Jumalan kunniaa. Phil. 2: 21. Matth. 6: Luc. 16: 15.

Mutta ne jotka Jumalan wihan ja rangaistuksen pelwosta, wälttävät wikoja; elikkä sen ijanikaikkisen kunnian tähden; eli ainoastaan heidän mieltensä lewollisuuden tähden ahkeroitsewat kunniallista elämäkertaa; heidän luulonsa ei ole tosin peräti hyljättävä; sillä sentkaltaisen pelko ja wapistus owat suitset ja kannukset, jotka hillitsewat sentkaltaiset hewoiset ja muulit, siihen asti että he Jumalan armolla ahkeramman harjoituksen kautta oppiwat paremmin Jumalan tuntemaan, sen korkeimman hywän, ja häntä itse tähtensä rakastamaan. Kuitenkin owat sentkaltaiset ihmiset vielä kaukana heidän halunsa puhkaudesta ja pyhittämisestä, jonka perään meidän pitää pyrkimän, jos tahdomme niinkuin tulee, rakastaa Jumalaa enä kuin itseämme. 1 Tim. 6: 5. Ps. 73: 25. Mal. 3: 3. Ps. 32: 9.

Mutta se on pyhä ja puhdas aivoitus ja halu, koska me rakastamme Jumalaa ainoastaan hänen itse tähtensä, emmekä pyydä häneltä mitään hyödyntyksemme ja suosioisemme; waan ainoastaan sitä halajamme, että hänen pyhä tahtonsa meissä, ja kaikissa kuin hän maan päälle luonut on, tapahtuis niinkuin tawaisissa; että sen suuren Jumalan kunnia korotettaisiin. Joka tällä tavalla ei oman suosittelemuksensa ja palkkansa tähden; waan ainoastaan Jumalan kunniaaksi työtä tekee hänen Christillisnydesänsä, se tosin ei sen kautta ole kadottama armo-palkkaansa; waan niin paljon sen enäntävä. Ps. 115: 1. Matth. 19: 29, 30.

Meidän halumme pyhittämiseen kuuluu seuraavaiset apu-wälitappaleet:

1. Ettemme ikänänsä unhotta sen suuren majesteettillisen Jumalan läsnäolemistä, mutta hänelle uhraamme ja nönannamme kaikki kuin me olemme eli voimme ruumiin, sielun, kunnian, hymnyden ja muun puolesta; täydellisesti tunnustain, että me olemme valmiit, aiwan mielellämme ne kaikki jälleensä kadottamaan ja antamaan mennä kuinka ja kussa hänen pyhä tahtonsa ja kunniansa sitä meiltä waatii; kaikki yhtä haawa eli kunkin erinänsä; ja tosin niin, että me siinä siwussa pidämme sen syntinä, ja kiroomme kaikki kuin meidän lihamme ja Beremme, omaasi hyväksensä waastoin Jumalan tahtoa siitä tahtoisi eroittaa ja pitää. Sollemme täydellä tahdolla anna sitä Jumalalle jälleensä, niin me kärsimme kahdenkertaisen waiwan, koska se kunninkin, ehkä me kuinka paljon pitäisimme waastaan, meiltä pois otetaan. Minun rakkaani! onko se paljon, että me annamme vähänkin sille, jolta me kaikki saamme? Ja että palwelia Herransa noudattaa ajallisen waiwan kautta pysywäiseen kirkkauteen. Rom. 12: 1. 1 Sam. 2: 18. Hiob. 1: 21.

2. Että me joka aamu, sitten kuin olemme eteemme pannut päivätyöt jakaneet, panemme täydellä todella eteemme, että nyt tämän yhden päivän niin ahkerasti ja taitawasti wietämme Jumalan kunniaaksi, (jolle me kaikki welkapääät olemme) niin ahkerasti kuin me tähän asti monta päivä, kuukautta ja ajastaitkaa olemme palwelleet mailmaa, lihaa ja perleettä. Koska me siis olemme johonkun Christelliseen wirkaan eli kutsumiseen asetetut, joka ei kärsi laiskuutta, paljo vähemmin ylpeyttä ja hempeyttä, waan pitää itse työssä yhteiseksi parhaaksi toimitettaman; niin pitää meidän sen Jumalan nimeen ilolla toimittaman ja päättämän, eikä millään muotoa muuta pyhtämän, ehkä kuinka halpa se näkyis olewan. Ruumiin terweys ja hyvä meno siinä seisoo, että kaikki jäsenet toimittawat työnsä ja wirkansa. Usein tapahtuu että se kaikkein nönkatsottuin palwelus kuin kuitenkin toimitetaan Christillisessä toime-

lisuudessa ja rakkaudessa, voittaa enemmän Jumalallista siunausta, ja on Jumalalle otollisempi, kuin se kuin koko huoneen hallitsee. Jumala kunnioittaa sitä enemmän joka uskollisesti toimittaa hänen haluan Wirkansa, kuin sitä joka karkiaan kunniaan on yletty, ja laiminlyö welvollisuutensa. Rom. 6: 19. Luk. 12: 4, 6. 1 Pet. 4: 10. Luc. 16: 10, 12.

3. Tämä täydellinen aiwoitus uudistakamme aina, koska me jonkun työn alamma. Ettemme itse työssä jollakulla tavalla lankeis pois Jumalasta meidän omaan kunniaamme ja hönödytykseemme; waan meidän pitää sanoman ja ajatteleman itsellemme: en minä ole tätä aikonut omaaksi kunniakseni eli hönöäkseni, niin en minä myös anna sen takaperin olla waikka minä itse sentähden kärsisin häpiää ja wahinkoa. Minä palwelen minun Jumalani sitä suurta Herraa, jonka kunniaa kaikki luodut pitää edesauttaman. Hänelle ainoalle oltoon kiitos ja kunnia; waan minun tapahtuoon häpiä, wahinko, mielikarwaus hänen tahtonsa jälkeen ja hänelle kunniaaksi. Col. 3: 17. 2 Cor. 6: 3. cc.

4. Itse toimituksessa usein ylentäkäämme meidän mieleemme Jumalan työ näin itsellemme ajatellen: ah korkein Jumala! onko se mahdollinen, että minä tässä halwassa työssä, sinun korkeaa majesteettiä otollisesti taidan palwella; mikä olen minä, minun Jumalani, että sinulla on suosio käsialas työ? O Jumala, tee, että minä sen tuhannen kertaa täydellisemmin ja paremmin taitaisin tehdä! Sinä Herra! hallitse kaikki sinun pyhän nimes kunniaaksi! Senkaltaiset ajatukset pitävät meidän mieleemme aisoisansa, ne estävät hitauden, ja herättävät meitä waeltamaan sitä tarkemmasti Jumalan suuren majesteetin edessä. Psal. 86: 16. Psal. 90: 17. Psal. 116: 16. 119: 38.

5. Ettei joku turha kunnia hönöihin toimi-
tuksiin itsensä sisälle pistäis, niin pitää meidän
kohta ja aina, kuin me jotakin Jumalan käskyn jälkeen
tehneet olemme, kaikki laskevan Jumalan jalkain
juureen. Ei meillä ole mitään, jota emme ole saa-
neet. Ei meille, waan sinun nimelles anna kunnia;

mitä vielä vajawata ja puuttuwaista on itse työssä, se on meistä, ja meidän turmellusta luonnoſtamme. 1 Cor. 4: 7. Glm. k. 12. 3c.

6. Sitten pitää meidän usein tutkiman ja koetteleman itsiämme: Mihinä olen minä kääntänyt nämät ajatukset, puheet ja työt? Mitä ajattelen eli etsin minä niiden kautta? Minkä perään pyörin minä tällä orjuudella? Tällä waimallisella palwelluksella? Tällä työllä? Etsinkö minä sillä turhaa kuniaa? eli hekumaa? eli rikkautta? Ah! niin on se waiwa pahoin nähty: nämät kappaleet katowat ennen kuin me taidamme niitä nautita: ne menewät rikki niinkuin mesikello, silloin kuin ihmisen luulee ne suruttomasti nautitsewansa. Antaisinko minä senkaltaisen pakenewaisen tyhmyyden tähden, minun sydämmeni yölä ja päivä olla lewottomuudessa, surussa ja ahdistuksessa, ja minun ruumiini työssä. Niin olisin minä tyhmä. Miihin totisiin oikeihin tawaroihin en tarwitse minä suurempaa waimaa; mitä pyörin minä maan perään, koska minä taidan taimaan saada? Mitä pitäis minun waimaaman itseäni, kelwatakseni ymmärtämättömille ihmisille, koska minä taidan pitää Jumalan ystäwänäni? Mitä teen minä sillä kuin luotu on, minä halajan itse luojan perään? Mitä huolin minä ihmisten suosioſta, koska minulla on Jumalan arwo ja suosio? 1 Joh. 2: 15, 16, 17. 1 Cor. 7: 29, 30, 31. Rom. 12: 2. Jac. 4: 4.

Me menemme aivan kauwas meidän taimaallisesta arwoſtamme ja suwustamme, koska me meidän sielumme, jotka taitawat tulla osalliseksi siitä taimaallisesta rauhasta, kuitenkin tämän mailman tyrhuudessa, niinkuin tukahutamme. Joka leponsa, ilonsa ja uskalluksensa, eli myös pelkonsa muualla taikka muualta pitää, kuin Jumalasta, Jumalan ja hänen pyhän tahlonsa tykö, se itsensä turhaan waimaa, kuluttaa yhden päivän toisen perään, taikka tyrhuudessa, josta ei ole mitään, taikka hyödyttömyssä murheessa ja ahdistuksessa, ja niin viimeiseltä löytää itsensä kaikilta puolin aivan pahoin wietellyksi ja petetyksi. 1 Pet. 1: 4. 2 Pet. 1: 3. 2 Cor. 7: 10.

Rukous tähän toiseen osaan.

Oh kaikkein hyvää Jumala! anna että minä sinun kaikkein pyhimmän tahtos kaitessa edesottamisesani tuta mahtaisin, ja anna armos, että minä täydellä todella kaitesta sydämeistäni sitä pyhdän kuin sinulle kelpaa, ja sitä kaitella voimalla sinun wäelläs täntän, sinun P. Nimes kunniaksi: Herra! opeta minulle sinun tahtos, ja sinun hyvää henkes wietöön minua tastaista tietä, etten minä poikkeis, eikä onnessa, eikä onnettomuudessa, eikä oikialle, eikä wasemmalle puolelle. Ettei se kuin suloinen on, minua wiettelis, eikä se kuin kattera on, sinusta pois peljättäis. Anna minun rauhasa sinua kiittää ja ahdistuksessa sinun wiisauttas ja totuuttas julistaa. Mä falli minun muustaa mistään iloita, waan siitä kuin wie minun sinun tykö, eikä muusta murheelliseksi tulla, kuin siitä, kuin wetää minun sinusta pois. Mä falli minun ahleroita kelpaamaan kellenkään niinkuin sinulle; eli peljättä keltotoin olla niinkuin sinulle. Anna minun kaikki tehdä sinun rakkaudessa, ja olla niinkuin kuolleen kaittia niitä kohden, jotka ei tule, eikä edesauta sinun rakkautes. Anna minun asiani toimittaa, ei paljan tawan tähden; waan sydämen hartaudesta sinua kohden! Anna kaikki katoowaiset tyhjäksi tulla minun sydämeistäni, että ainoastaan sinun rakkautes siinä juurtuis; sillä sinä olet enä kuin kaikki muut. Anna minun peräti kirotta kaikkinaista iloa, kuin ilman sinuta on. Mä minun anna pyhittää sitä kuin et sinä itse ole, eli minun sinun tykö wie; niin tulee kaikki työ ja waiwa, minkä minä sinun kunniakses päälleni otan, makiaksi ja suloiseksi, ja sitä vastaan kaikki lewollisuus ilman sinuta tulee minulle keltottomaksi.

Oh kaikkein rakkain Jumala! ylennä minun sydämeni usein sinun tykö. Anna että minä minun wifantuntisin ja tästedes parannaisin. Tee minua minun rakkaimman lunastajani esimerkin jälkeen siwiäksi ja sydämeistä nöyräksi ilman ulkokullaisuutta: iloiseksi ilman köyhäisnyttä; hengellisesti murheelliseksi ilman heikkomielisnyttä; yksitoitiseksi ilman kenenkään rasitusta; totiseksi il-

man petosta; wakaaksi ilman sydämen saastuttamusta; hyväntahtoiseksi parantamaan lähimäistäni, ilman hänen ylönkatsettansa ja omaa korottamistani; laupiaaksi ilman wiefastelemusta; kuuliaiseksi ilman vastaanseisomista; kärsiwäiseksi ilman napinata

Anna minulle, o Jumala! walwomainen sydän, joka hempiäin ajatusten kautta ei tule sinusta luomutetuksi. Anna minulle wilpitöin sydän, jota ei yksikään wastoinkäymys taida sinusta poiswetää. Anna minulle wahwa sydän, jota ei yksikään waino taida sinusta eroittaa. Anna minulle wapa sydän, jota tämän mailman turhuus ei taida sisälle ottaa ja ilahuttaa.

Rakkain Jesu! anna minulle ymmärrys sinua tuta; suuri wireys sinua etsiä; wiisaus sinulle kelwata; kärsimys odottaa sinun tahtoas ja aikaas, ja wahwa usko sinua pysywäisesti rakastaa; anna sinun kiritukses johdattaa minua parannukseen, ja sinun hywät työs auttaa minua sinun työs: että minä wihdoin kirkkauudessa sinun kiitostas oikein weisaisin ja sinua kunnioittaisin! Amen.

Ulinomaiset Suokaukset.

Herran minun Jumalani nimeen minä alan tämän työn: ei meille, Herra, waan sinun nimelles anna kunnia, &c.

Kunnia olkoon Jumalan korkeudessa! &c.

Minä tahdon kiittää Herraa! hänen kiitoksensa pitää, anna aina minun suusani olemassa.

Herran nimi olkoon kiitetty nyt ja iankaikkisesti.

Minun sieluni suuresti ylistää Herraa ja minun henkeni iloittaa Jumalassa minun wapahtajasani.

Isä meidän, pyhitetty olkoon sinun nimes.

Ah! koska minä tulen Jumalan kasvoja näkemään.

3. Luku.

Shmisen tahdon yhdistyksestä Jumalan tahdon kanssa.

Se seisoo siinä:

1. Että me wilpittömästi ja kaikesta sydämmeestä

ylönannamme itsemme Jumalan määrättämään hyyntyteen, ja niinkuin wajotamme itsemme hänen edessänsä. Niin ja sillä tavalla, että Jumala meidän kanssamme, ja kaiken kuin meidän mitään tulee, ruumiin ja sielun, terweyden eli sairauden, kunnian eli häpiän, waaran eli puutoksen, korottamisen eli alentamisen, nrkhyisten eli tulewaisten puolesta, ja kaiken meidän tekemisemme ja jättämistemme kanssa, mahtaa toimittaa niinkuin hänelle otollinen on: Hän on Herra, hän tehköön niinkuin hänelle on kelvollinen. Ja ettei yksikään luontokappale taida hänen kättänsä wälttää, niin on se tyhmä, joka tahtoo itsensä asettaa häntä vastaan. Rom. 12: 2, Ps. 37: 5, 7. Matth. 6: 10.

2. Wastoinkäymisessä pitää meidän kawahtaman ettemme napise; waan pikemmin sanomme: Herra antoi, Herra otti, Herran nimi olkoon kiitetty. Hiob. 2: 10.

3. Ei meidän pidä pyytämän tutkia Jumalan edestatsomisen ja säännön salaisuutta. Minä tä tähden hän tämän eli toisen onnettomuuden pikemmin meille kuin jollekulle muulle lähettää? Sillä senkaltaisesa etsikössa on yksi salainen ylpers kätetty, että me pidämme itsemme enä wiattomina kuin muut, taikka että me pidämme sen korkeimman Jumalan wääränä, hän joka meidän kanssamme niin laittaa, tietää parhain minkätähden hän niin tekee. Tosin hän on tehnyt sen meidän parhaaksemme, jos me sen oikein ymmärtää taitaisimme. Joh. 21: 22. Psal. 39: 1. Jer. w. 3: 37.

Katsookaan jokainen itse päällensä ja niin ajatelkaan: taikka olen minä tämän kirituksen raskaila synneillani ansainnut, taikka en; jos minä olen ausuas, että Jumala minua tässä maailmassa kirittaa, etten minä tulewaisessa kadotetuksi tulis: mutta jollen minä ole senkaltaista kiritusta synneillani ansainnut, (jota ei kuitenkään yksikään itsestänsä taida sanoa) niin minulla on armollinen Jumala, joka murheen tulen kautta tahtoo minun karaisfa ja puhdistaa ja tehdä minua Poikansa kuman kaltaiseksi, että minä myös kirkkaudessa hänen kaltaiseksensa tulisin. Sillä meidän waiwamme, joka ajallinen ja te-

miä on, saattaa ijankaikkisen ja määrättömän kunnian meil-
le, jotka emme näkymäisiä katso, vaan näkymättömiä: sil-
lä näkymäiset ovat ajalliset; mutta näkymättömät ijan-
kaikkiset. Hebr. 12: 3, sc. 2 Pet. 4: 12, sc. 2 Cor. 4: 17.

Jumalan tietää minkätähden hän tämän ristin lä-
hehtää. Taitka että hän sen kautta minua kovemmas-
ta onnettomuudesta varjelis, taitka että hän sen kautta mi-
nua suurempaan onnellisuuteen valmistais. Olkoon kuin
se taitaa, minulla on syy sen edestä Jumalaa kiittää ja
itseni siinä ilahuttaa. 1 Pet. 1: 4, 6. Ps. 119: 72.

4. Sillä välillä ei ole kuitenkaan ihmilliset apu-
välitappaleet ylönkatsottamat; vaan ne taitaan nautif-
taa, kuitenkin hiljaisella mielellä, ja ilman erinomais-
pyrkimistä ja murhettimista niiden kautta päästä päälle
pannusta kuormasta. Sillä jos mieli yhdelle taitka toi-
selle puolelle ylös paljo kääntään, niin ei taita niin hy-
win toivoa, että senkaltainen ihmillisen tahdon yhdistys
ja Jumalan tahdon ala antamus sitä seurata taitaa.
Mich 7: 9.

Meidän pitää kyllä rukoileman, että Juma-
lan hymyns sen vihelijäisyyden meiltä pois ot-
tais, ja sitä toivottua hymwää meille antais;
vaan ei muutoin kuin ehdolla, nimittäin: jos se
toisin kuin me anomme, Jumalan hymnydelle kelpais, niin
tapahduksen ei meidän, vaan Jumalan tohto: ei niinkuin
minä tahdon; vaan niinkuin Herra tahtoo. Niinkuin me
löydämme esimerkin niistä, jotka ei kohdastansa jotakin
erinomaisista ole Jumalalta anoneet; vaan ainoastansa
heidän hätänsä Jumalan eteen wetäneet, ja niin hänen
halluunsa antaneet ne välitappaleet, kuinka ja koska hän
tahtoo auttaa. Niin teit Lazaruksen sisaret; heidän korkein
toivonsa oli, että heidän weljensä olis terwertensä saa-
nut: ei he kuitenkaan mitään Christukselta anoneet; vaan
saneit ainoastansa; Herra katso! se jotas rakastat, sai-
rastaa. Joh. 11: 3

5. Se tapahtuu myös, koska joku totuttaa itsensä
niin, ettei enä sano kuin tämän: ah Herra, katso se jo-
tas rakastat, karsii tätä wäärnyttä, tätä kipua, tätä wai-
noa: hän tarmitsee tätä apua, tätä hymwää työtä, tätä

lohdutusta &c. Jonka tykönä me mahdamme olla siitä
wahwat, että Jumala on paljo wiisaampi, löytämään
wälikappaleita ja teitä meidän parhaaksemme, kuin me
taidamme kirjoittaa hänen eteensä. Hän toimittaa kaikki
ihmieellisesti; waan kuitenkin wihdoin kunniallisesti. Hän
johdattaa meitä neuwoillansa, ja korjaa meitä lopulta
kunnialla. Ps. 73: 24.

6. Koska sinun mieles ylöön työläässä asiassa
ei tahdo eli taida antaa itsensä Jumalan tah-
don ala: niin ajattele että se suuri Jumala, taivaan
ja maan Herra, niinkuin näillä sanoilla sinua puhuttelis:
rakas lapsi! ota se kuin nyt sinulle tapahtuu minun kä-
destäni; minä olen sen niin päättänyt ja säätänyt, että
sinun tämän pitää tällä ajalla, ja niin kauwan ja sillä
muotoa tekemän eli kärsimän. Kaikkia joita minä rakas-
tan, kiritän minä, ettei heitä sen jumalattoman mail-
man kansa kotojettais. Ei se ole sinun kadotuksekses,
waan antuudekses aiwoittu; ole wahwa siitä, ettei sinun
sitä wähintäkään, enemmän kuin sinun hnywäkses tulee,
pidä tapahtuman. Ja tosin ei pidä hnywäskarwan ilman
minun tahdottani sinun päästäs putooman. Minulla owat
sangen suuret snyt siihen, minkätähden ei yksikään ihminen
ilman kärsimistä ja moninaista waiwaa minun kunniani
taida tulla. Senkaltaiset minun neuwoni owat ylönsor-
kijat sinun käsittääkses. Kuitenkin sinä kyllä ajallansa
huomaitset, kuinka hnywin minä sen ajattelen, koska minä
sinun lihaas ristillä waiwaan: ja silloin sinä kiität mi-
nua, että minä sinun hillinnyt ja nöyryttänyt olen. Ra-
kas lapsi! et sinä ikänänsä moi täydellisesti ajatella, minkä
kärsimisen kuorman minun rakas poikani, sinun pyhä
weljes Jesus, sinun autuutes tähden ulos seisonut on;
jota enämmin sinä tulet hänen kaltaiseksensa hnywän mie-
lisesä kärsimisesä ja rakastamisesä, sitä enemmän sinä
tulet hänen kaltaiseksensa kirjkaudesä; mutta nyt minä
tahdon nähdä, jos sinä tämän häpiän, tämän kipun, tä-
män työn minun rakkauteni tähden kärsiwällisesti kanta
ja kärsiä tahdot? sinä olet usein puhunut sinun rakkau-
destas minun kohtaani, annas katsoa kuinka rakkaana

minun pidät? Mä kuitenkin tämän ketteruuden anna kääntää sinuas pois minusta. Hebr. 12: 6.

Senkaltaisessa tutkistelemuksessa tulemme me paljo näyremmäksi kuin muutoin, tuntein Jumalan tahdon, ja sanomme: ah tosin, rakas Isä, minä, sinun könhä ja heikko lapses, olen tänäpänä tämän kärsimisen sinun rakkaimmasta isällisestä kädestäs vastaan ottanut, niinkuin kalliin lahjan. Ah rakas isä! jos minun pitää tämän ristinmaljan juoman, niinkuin kipiä ihminen juo ketteran juoman terveydensä, niin tapahdukoon sinun tahtos, ja ei minun: pane o uskollinen isä! minun päälleni, mitä sinulle kelpaa; mutta auta kantamaan: tosin sinä myös sen teet. Minun täytyy tyhjäksi tulla; mutta sinun nimelles olkoon kiitos ja kunnia. Amen.

Muutoin on myös meillä suuret syyt, hyvällä mielellä antaaksemme itsemme Jumalan jumalallisen tahdon ala. Koska me ajattelemme: 1) meidän omaa sokeuttamme, koska me usein parhaisimme meidän parastamme ja juoksisimme meidän kadostamme vastaan, jos ei Jumalan kaikki tietävä hywynys meitä vastoin meidän tahtoamme ajallansa pidättäis; ja usein vastoin meidän mielisuosioitammeweis meitä toisin: 2) Jumalan sanomainta hywynyttä, wiisautta ja kaikkivaltiaisuutta, jonka kautta hän meidän parhaamme niin hyvin ymmärtää, kuin hän on kyllä voimallinen ja hywäntahtoinen meitä auttamaan. Me olemme ymmärtämättömät lapset, jotka kyllä antaisimme koko kuninkaan valtakunnan pois yhden häijyn omenan edestä, kuin se ainoastansa vähäkin ihanaksi näkyis meidän silmäimme edessä. Mutta Jumala joka meitä sydämellisesti rakastaa, säätää kaikki korkeimalla wiisaudella, meidän parhaaksemme ja ijankäikiseksi auttuudeksemme, ja sen ihmeellisellä ja meiltä salafulla, ja, niinkuin liha tuomitsee, sopimattomalla, kuintenkin aina kaikkein hyödyllisemmällä tavalla. Joka, jos me sen tässä elämässä taitaisimme käsittää, niin se ei ainoastansa meissä hillitsis kaikkinaista plönmielisyttä; mutta myös herättäis meidän sydämmelliseen kiitokseen Jumalaa vastaan: meidän laupialle isällemme niin ijankäikiseen

kiitoksen antamaan senkaltaisen erinomaisen meille osoitetun hymnyden edestä: joka kiitollisuus kuitenkin tulevaisessa elämässä seuraa, koska me ne Jumalan vielä tuntemattomat hyvät työt oikein ymmärrämme, ja häntä niiden edestä iankaikkisesti kiitämme, että hän meitä tämän sairauden, tämän köyhyyden, tämän häpiän, tämän wahingon terweellisillä wälitappaleilla, ja niin moninaisen ristin kautta, joka meitä niinkuin raskaas kuorma painaa, senkaltaiseen kirkkauteen on walmistanut. Niin on se 3) myös tarpeellinen, ettemme meitämme ja sitä kuin me omaksemme kutsomme, niin katselis kuin meidän omaamme, waan niinkuin sitä joka toisen, nimittäin: Herran Jumalan oma on. Hän on sen ainoastansa meille lainannut: mutta itsellensä säastänyt wallan meidän elämämme, kuolemamme, terweitemme, sairautemme, kunniamme ja häpiämme, hymyntemme ja omaisuutemme kanssa laittaa ja toimittaa niinkuin hänelle kelpaa. Niin että me raskaasti syntiä teemme, jos me jotain Jumalan lahjoista, olis sa terweys kunnia, aika eli mikä hyvänsä, toisin kuin Jumalan hyvän tahdon jälkeen mielisimme pitää taikka tavoittaa: se on uskotoin palmelia, joka Herransa kalut, jotka hänen käsisänsä ovat, tahdois niinkuin omansa wäärin käyttää.

Rukous tähän 3 Osaan.

Ah, -minun Jumalani! minun rakkain Jumalani ja korkein hymynteni Anna se olla kaukana minusta, että minä olisin sitä vastaan kuin sinä tahdot, eli pyytäisin sitä kuin sinä et tahdo. Sinun tahtos olkoon minun tahtoni, niin ei se enää ole minun, waan sinun tahtos. Tosin minä seuraan sinun tahtoas; sillä se myös tulee minun tahdokseni. Minä tahdon rikki sitä kuin sinäkin tahdot. Ja Herra! minä tahdon niinkuin sinä tahdot. Jos tahdot, että minun pitää kipiänä oleman, minä tahdon niin olla; tahdotkos että minun pitää waipuman? niin en minä pyydä yhtäkään iloa. Tahdotkos minun jättää ilman lohduusta, niin tapahtukoon sinun tahtos! Tahdotkos paljon wihelijäisyyttä antaa minun päälleni

tulla, minä tahdon kantaa. Tahdotkos minun kuolettaa?, minä tahdon mielelläni kuolla. Pitääkö minun pidemmältä asuman tässä surun laaksossa? Herra! sinun tahdotkos jälkeen. Tahdotkos noutaa minua sinun valtakuntaas; ah kuinka minun sieluni sinne ikävöitsi! Mutta tahdotkos minun sytätä pois tyköäs ja heittää helvettiin? Ah, rakkain Jesu! minä olen hyvin asainnut, ettäs senkaltaista tahtoisit; mutta sinun ansios ja armos on niin suuri, ettes sitä tahdo. Ja kuitenkin jos mahdollinen olis (kuin se kuitenkin aivan mahdollinen on) että minä taikka sinun tahdotkos jälkeen tulisin kadotetuksi, taikka sinun tahdotkos vastaan autuaaksi; niin annan minä sinun nimelles kunnian, ja sanon: Pyhä Jumala! se on parempi, että minä tulen kadotetuksi, ja sinun tahdotkos tapahtuu, kuin että minä sinun tahdotkos vastaan autuaaksi tulisin; mutta minä tiedän kuitenkin ettei sinun iankaikkinen olemainen hywynytes tahdo minun kuolemaani; sillä sinä olet antanut poikas kuolemaan minun edestäni, että minulla hänessä iankaikkinen elämä ja täydellinen autuus olis.

Niin tapahtuukoon siis sinun tahdotkos niin maassa kuin taivaassa O minun Jumalani ja Herrani! sinun kaikkien pyhin tahdotkos tapahtuukoon ja ei minun. Sinun rakkain tahdotkos on minulle rakkaampi, kuin kaikki mitä minä muutoin toivottaa tahtaisin sekä ajallisesti, että iankaik- kisesti. Sen huomaa minä annan itseni ja kaikki hallitsiat ja alimmaisat, sairaaat ja terveet, pahat ja hyvät; erinomaisesti sinun pyhän seurakuntas ja jotka siinä työtä tekewät: O Herra lisää heihin ja meihin kaikkiin sinun henkes lahjat, ja täytä meitä kaikkia sinun tuntemiselläs, sinun pyhimmän neuvos ja tahdotkos jälkeen; sillä minä tiedän ettäs murheen kaikkia pidät. Sentähden ei pidä minikään minua muuttaman, kuin kaikkiin yhteisesti eli minuun erinomaisesti sattua taitaa. Minä annan kaikki sinun pyhimmän tahdotkos ala, se pitää oleman minun lohdukseni, varjelukseni ja turvani. Amen.

Suokaukset.

Isä! tapahtukoon sinun tahdos niin maassa, kuin
taivassa.

Niinkuin Herralle kelpais, niin se on tapahtunut.

Herra mitäs tahdot, että minun pitää tekemän.

Sumala! minun sydämmeni on valmis, minun sydämmeni on valmis, weisaamaan ja kiittämään.

Herra minä olen sinun palvelias ja sinun piikas
poika, tee minun kansani niinkuin sinulle kelpaa.

Kiitetty olkoon Herran nimi nyt ja ijankaikkisesti.
Amen.

Tässä loppuu sen halullisen alkajan ensimmäinen teko, ja joka tätä päivä päiväältä wiriästi seuraa, se olkoon siitä wahwa, että hän (wielä huomaitsemattakin) sen kautta ei vähimpään sen selkiän totuuden kastelemukseen ja olemaiseen tuntoon on tulewa, niin että hänelle paljo vähemmän edemmäisen neuwomisen kautta ne korkeimmat salaisuudet Sumalasta ja omasta tuntemisestansa, jota pidimmeltä sitä kewiämmäksi tulewat, ja tosin että hän wihdoin werrattomaan iloon, epäilemättömään wiisauteen ja hengen kiinnitykseen tulla taitaa.

Ta että tämä konsti paremmin opitaan harjoituksesta kuin kirjosta, niin ei ole se niin tarpeellinen, että tässä paikassa pidempi puhe siitä tehdään. Mutta rukoilkaamme hartaasti kaisen armon ja hymnyden Isää, että hän armahtais eksymäistä laumaansa, kaikki kunniafensa edesauttais, ja tähän vähäiseen istuttamiseen ja kastelemiseen tahtois kaswoa antaa. Amen.

Christus sanoo Johanneksen tykönä, Luk. 7: 17:

Jos joku tahtoo tehdä Sumalan tahdon, hänen pitää tietämän tästä opista, jos se on Sumalasta, eli jos minä itsestäni puhun.

Yhden oikein kääntyneen Christityn Tunto = Merkit.

Toilla hän mahdetaan erioittaa wääristä ja
ulkokullattuisia Suu-Christityisiä.

Dikia Christity

Ujattelee aina loppua, Cyr. 7: 39.

Ta että hän itse on ei mitään, 1 Mos. 18: 27.

Eikä mihinkään hyvään sowlia, 2 Cor. 3: 5.

Tunnustaa hänen syntinsä, Dan. 9: 5.

Katuu niitä sydämeistänsä, Ps. 31: 11.

Utkee niitä, Matth. 27: 75.

Rukoilee Jumalalta niitä anteeksi, Luk. 18: 3.

Teele oikean parannuksen, Ap. T. 3: 19.

Ukaltaa (1) Jumalan armoon, Eph. 2: 8. 2 Tim. 1: 9.

(Soka tahtoo kaikkia ihmisiä autuiksi, ja että he totuuden
tuntoon tulisit, 1 Tim. 2: 4. Joh. 3: 17. Ezech. 33: 11.)

(2) Ta Christuksen kalliisen ansioon, Rom. 5: 9. 2 Cor.
5: 21, cc.

Muistuttelee kasteensa liittoa, 2 Pet. 3: 21. Eph. 5: 26.

Gal. 3: 27. Col. 2: 27, cc.

Utsii Christuksessa ainoastansa vanhurskauttansa ja au-
tuuttansa, Rom. 3: 24.

Tuntee itsensä mahdottamaksi Jumalan hywiin töihin,
Matth. 8. 8. 1 Mos. 31: 10.

Kääntää itsensä Herran tykö, Joel 2: 12.

Puhdistaa itsensä jumalattomuudesta, Joh, 8: 3.

Uihaa pahaa, Rom. 12: 9.

Uakkaa wäärnydestä, 2 Tim. 3: 19.

Uälttää pahat, 1 Pet. 3: 11.

Ei salli synnin wallita kuolemaisessa ruumiisansa, Rom.
6: 12.

Pois riisuu itsestansa vanhan ihmisen tekoisensa, Col.
3: 9.

Uälttää lihan töitä, kuin on: huoruus, salawuoteus, saas-
taisuus, haureus, epäjumalten palwelus, noituus, mai-

no, riita, kateus, viha, torat, eripuraisuus, murha, juopumus, ylönkyömyös ja muut senkaltaiset, Gal. 5: 19, 20, 21, 2c.

Ei mielisty mihinkään syntiin, Tob. 4: 6.

Pakenee syntiä niinkuin karmetta, Cyr. 21: 2.

Pyyntää ahtaasta portista mennä sisälle, iankaikkiseen elämään, Luc: 13: 24.

Saittaa pelvolla ja vapistuksella, että hän autuaaksi tulisi, Phil. 2: 17.

Ei juokse mailman kanssa entisessä säädyttömässä heikuman menoissa, 1 Pet. 4: 4.

Wälttää synnin tilaa, 1 Mos. 39: 10.

Koettelee itsensä usein jos hän on uskossa, 2 Cor. 3: 3.

Tuntee että koko mailma on pahuudessa, 1 Joh. 5: 19.

Ei sowitz itseänsä tämän mailman muodon jälkeen, Rom. 12: 2.

Ei pidä kanssa-kenmistä jumalattoman kanssa, Psal. 101: 3.

Ei anna itseänsä pilkkaitten pariin, Jer. 15: 17, 19.

Wihaa pahain seurakuntaa, Psal. 26: 5.

Tietää että mailman nstämyns on viha Jumalaa vastaan, Jac. 4: 4.

Eriottaa itsensä jokaitsesta weljestä, joka häijysti itsensä kätää, 2 Thess. 3: 6.

Tietää, ettei hänen senkaltaisen kanssa syömänkään pidä, 1 Cor. 5: 11.

Ei wedä ijestä epäuskoisten kanssa, 2 Cor, 6: 14.

Tietää, että paha tapa wietteele ja turmelee hymän, Wiis. R. 4: 12.

Ei rakasta mailmaa eli mitään kuin mailmassa on, kuin on lihan himo, silmäin pyyntö, elämän koreus, 1 Joh. 2: 15, 16.

Witää Jumalan silmäinsä edessä sydämmessänsä, Tob. 4: 6.

Kuulee Jumalaa sanaa, Joh. 8: 47.

Oittaa sen mielellänsä vastaan, Ap. T. 2: 41.

Hänellä on halu Jumalan lakiin, sisällisen ihmisen puolesta, Rom. 7: 22.

Rakastaa Jumala sanaa, 119: 140.

Tuttii sitä, Cyr. 14: 23

Tuttii jokapäiwä raamattua, Ap. T. 17: 11.

- Kuulee Christuksen äänen ja seuraa häntä, Joh. 10: 27.
 Ei ole unhottaja kuulia; vaan sanan tekiä, Jac. 1: 22.
 Pitää Jumalan käskyt, 1 Joh. 3: 22.
 Tuntee, ettei meidän pidä ainoastansa tietämän Jumalan tahto; mutta myös tekemän, Matth. 7: 21.
 Toimittaa kaikki asiansa Jumalan sanan jälkeen, Syr. 9: 22.
 Ottaa Jumalan sanan vastaan ja kantaa paljon hedelmiä, Marc. 4: 20.
 Tekee Jumalan palveluksensa wilpittömästi, Syr. 18: 23.
 Pyhittää sabbathin, joka on Herran päivä, 2 Mos. K. 20: 8. Ilm. K. 1: 10.
 Tuntee että Jesuksessa on toimellinen meno, Eph. 4: 21.
 Ja ettei yksikään pyhynytä paitsi saa Herraa nähdä, Hebr. 12: 14.
 Pelkää Jumalaa, joka sielun ja ruumiin hukuttaa taivasta, Luc. 12: 5.
 Uskaltaa Herraan kaikkein yllitse, Ps. 118: 8.
 Rakastaa Jumalaa, 1 Joh. 5: 2.
 Ahkeroitsee että hän Jumalalle kelpais, 2 Cor. 5: 9.
 Elää Jumalan tahdon jälkeen, 1 Pet. 4: 2.
 Laittamattomasti, Luc. 1: 6.
 Waeltaa yksifertaisuudessa ja Jumalan wakuudessa, 2 Cor. 1: 12.
 Etsii ensisti Jumalan waltakuntaa ja hänen wanhurskauttansa, Matth. 6: 33.
 Kuulee enemmän Jumalaa kuin ihmisiä, Ap. T. 4: 19.
 Tekee mitä Herralle on otollinen, Syr. 2: 19.
 Rukoilee Herran nimeä, Ap. T. 2: 21.
 Kiittää Jumalaa kaiken hyvän edestä, Col. 3: 7, Ps. 34: 1.
 Osottaa itsensä kaitissa asioissa, niinkuin Jumalan palvelia, 2 Cor. 6: 4.
 Rakastaa Christusta, 1 Joh. 4: 19.
 Opsi Christuksen opissa, 2 Joh. v. 6.
 Oppii Christuksesta ja otta päällensä hänen ikeensä, Matth. 11: 29.
 Tekee mitä Christus käskennyt on, Joh. 15: 14.
 Ottaa kaiken ajatuksen wangiiksi Christuksen kuuliaisuuden ala, 2 Cor. 10: 5.

- Seuraa Christusta, 12: 26.
- Noudattaa Christuksen askeleita, 1 Pet. 2: 21.
- Rukoilee Isää Christuksen nimeen, Joh. 16: 23.
- Rukoilee uskon lisäämistä, Luc. 17: 5.
- Rukoilee hengessä ja totuudessa, Joh. 4: 13.
- Enö ja juo Christuksen ruumiin ja veren pyhässä ehtoollisessa, hänen muistossensa, 1 Cor. 11: 24. Luc. 22: 19.
- Muistoksi ja hänen rakkautensa noudattamiseksi, että hän on henkensä meidän edestämme pannut, 1 Joh. 3: 16.
- Tunnustaa Christuksen julkisesti ihmisten edessä puheilla ja töillä, Luc. 12: 8.
- Waeltaa Christuksessa Jesuksessa, Col. 2: 6.
- Rakkaudesta pitää hänen sanansa, Joh. 14: 23.
- Ja Christilliset säädnyt, 1 Cor. 4: 17. 2 Thesf. 2: 15 ja 3: 16.
- Tuntee ettei Jumalan käskyt ole vastuudesta syntyneille ja Jumalaa rakastavaisille ihmisille rasfaat, 1 Joh. 4: 3. 1 Mos. K. 26: 5.
- Waan että hänen ikeensä on sowelias ja hänen kuormanensa on keviä, Matth. 11: 30. Phil. 4: 13.
- Hän on vastuudesta Jumalasta syntynyt, Joh. 1: 13.
- On uusi luontokappale, 2 Cor. 5: 17.
- Sillä jokainen kuin usko Christuksen päälle, ja tekee oikeutta, on Jumalasta syntynyt, 1 Joh. 2: 29. ja 5: 1.
- Koettelee henget, jos ne Jumalasta ovat, 1 Joh. 4: 1.
- Kawahtaa itsensä wääristä propheetaista, jotka tutaan hedelmistänsä, Matth. 7: 15. Luc. 6: 44.
- Ahkeroitsee tähdellisyyttä, Phil. 3: 12.
- Tuoottaa edes hymää sydämensä hymästä tamarasta, Luc. 6: 45.
- Kiinnirippuu hymässä, Rom. 12: 9.
- Kantaa paljon hedelmää, Joh. 15: 5.
- Koettelee kaikki ja pitää sentkuin hymä on, 2 Thesf. 5: 21.
- Waeltaa uudessa elämässä, Rom. 6: 4.
- Antaa walkeutensa walistaa ihmisten edessä, Matth. 5: 16.
- Pitää hymää menoo pakanain seassa, 1 Pet. 2: 12.
- Uskossa, joka rakkauden kautta työtä tekee, Gal. 5: 6.
- (Sillä rakkaus on Christittyn merkki, Joh. 13: 35.)
- Waeltaa rakkaudessa, Eph. 5: 2.

Rakastaa lähimmäistänsä, niinkuin Kristus häntä on rakastanut, Joh. 15: 12.

Puhtaasta sydämeestä, 1 Tim. 1: 5.

Ei sanalla eli kielellä; mutta työllä ja totuudella, 1 Joh. 3: 18.

Osottaa hengen hedelmät, kuin on: rakkaus, ilo, rauha, pitkämielisyys, ystävyyt, hymyys, usko, hiljaisuus, puhtaus &c. Gal. 5: 22. Eph. 5: 9. Col. 3: 12.

Antaa ruumiinsa eläväksi, pyhäksi ja Jumalalle otolliseksi uhriksi, Rom. 12: 1.

Seuraa hyvää ja tekee hyvin, 3 Joh. v. 11.

Antaa muille hyvän Christillisen esimerkin seuraamiseksi Phil. 3: 17.

Ei tee lähimmäisellensä mitään pahaa, Rom. 13: 10.

Etsii monen parasta, 1 Cor. 10: 32.

Palwelee lähimmäistänsä sillä lahjalla kuin hän saanut on, 1 Pet. 5: 10.

Antaa kaikki työnsä tapahtua rakkaudessa, 1 Cor. 16: 14.

Moudattaa rauhaa kaikkein kansa, Hebr. 12: 14.

On aina niiden puolella, jotka Jumalaa pelkävät, jotka hän tietää hänen käskynsä pitävän, Ps. 119: 63.

Jotka sillä Christillisellä mielellä ovat kuin hänkin. Syr. 37: 16.

Ei tuomitse, eikä sadattele ketään, Luc. 6: 37.

Sillä kaikissa kansoissa, joka häntä pelkää ja tekee vanhurskatta, se on hänelle otollinen, Ap. T. 10: 35.

Ojentaa wikaan tulleen weljensä siwenden hengeensä, Gal. 6: 1.

Iloitsee niiden kansa, jotka Jumalassa iloiset ovat, Rom. 12: 15.

Murhehtii niiden kansa, jotka Jumalan mielen jälkeen murheelliset ovat, Syr. 7: 38.

Sowittaa itsensä niin, että hän kelpais lähimmäisellensä parannukseksi siinä kuin hyvä on, Rom. 15: 2.

Neuvoo ja rakentaa lähimmäistänsä, 1 Thess. 5: 11.

Rehoittain häntä rakkauteen ja hyviin töihin, Hebr. 10: 24.

Hän iloitsee totuudesta, 1 Cor. 13: 6.

Tekee lähimmäisellensä kaikkea hyvää, kuin hän tahtois itsellensä tehtävän, Matth. 7: 12.

- On vanhemmillensa kuuliainen, Eph. 6: 7.
- On maailmalliselle esivallalle alammainen, Rom. 13: 1.
- Kunnioittaa isää ja äitiä, 2 Mos. K. 20: 22.
- Kasvattaa lapsensa rangaistuksessa ja Herran nuhteessa, Eph. 6: 4.
- Ei hän ketään vastaan riko, ei kellenkään liikaa tee, eikä ketään wiettele, 2 Cor. 7: 2.
- Ei tee wäkivaltaa, Sananl. K. 4: 31.
- Ei kosta paha pahalla, eikä kirouksella kirousta, 1 Pet. 3: 9.
- Anteeksi antaa ihmisille heidän rikoksensa, Matth. 6: 14.
- Kärsii heidän heikkoukkansa, Rom. 15: 1.
- Tukitsee hyvillä töillä hulluin ja tyhmäin ihmisten suut, 1 Pet. 2: 15.
- Siunaa niitä, jotka häntä sadattelewat, Matth. 5: 44.
- Tee hyvää niille, jotka häntä wihawat, Luc. 6: 27.
- Rukoilee niiden edestä, jotka hänelle pahaa tekewät, Ap. T. 7: 60.
- Woittaa pahan hyvällä, Rom. 12: 21.
- On laupias, Matth. 5: 7.
- Armahtaa waiwaa kärsiwäistä, Ps. 41: 1.
- Ei sorra eikä petä weljeänsä josfakussa asiassa, 1 Thesf. 4: 4.
- Ei anna rahaansa kor'olle, Ps. 15: 5. Ezech. 18: 7.
- Kawahtaa ahneutta, Luc. 12: 15. 2 Cor. 6: 10. Eph. 5: 5.
- Ei luota itseänsä rikkauteen, Syr. 5: 1.
- Anoo ainoastansa Jumalalta jokapäiwäistä leipä, Matth. 6: 11.
- Antaa jokaiselle mitä hän welwollinen on, Rom. 13: 7.
- Elättää itsensä kättensä työllä, Ps. 128: 2.
- Tietää, että jos ei joku tahdo työtä tehdä, ei hänen pidä syömänkään, 2 Thesf. 3: 10, 11, 12; katso vielä, 1 Cor. 4: 12. 1 Thesf. 2: 9 ja 4: 11. 2 Thesf. 3: 8.
- Edeksatsoo omansa jokapäiwäisellä leiwällä, 1 Tim. 5: 8.
- Tytny jokapäiwäiseen elatukseen ja waatteisiin, 1 Tim. 6: 6.
- On hengellinen waimainen, Matth. 5: 3.
- Ei käy oikeudelle uskottoman tuomarin edessä; mutta ennen kärsii wäärnyttä, 1 Cor. 6: 6.
- Ei pyydä rikkaaksi tulla, Sananl. K. 30: 8.
- Tietää, että ne jotka rikastua tahtowat, lankeewat riisautukseen ja paulaan, ja monihin tyhmiin ja wahin-

- gollisiin himoihin, jotka ihmiset mahinkoon ja kadotukseen upottavat, 1 Tim. 6: 9. Sananl. k. 28: 20.
- Tekee työtä henkensä piteeksi, Sananl. k. 10: 26.
- Toimittaa käsillensä hyvää, että hänellä olisi tarwitteswalle jakamista, Eph. 4: 28.
- Kokoo itsellensä tawaraa taiwaassa, kussa ei ruoste eikä koi raiakaa, Matth. 6: 30.
- Lainaa lähimmäisellensä laupiudesta, Syr. 29: 1.
- Eikä siitä mitään toivo, Luc. 6: 35.
- Ei anna kōyhän lähteä tykönsä tyhjänä hänen hädänsänsä, Syr. 29: 12.
- Uswaiset hän ruokkii, janowaiset juottaa, alastomat waatettaa, Matth. 25: 35. Job. 1: 20.
- Ei puhu riettaisia puheita, Eph. 4: 29.
- Panee pois kaikeu petoksen, ulkokullaisuuden ja panetuksen, 1 Pet. 2: 1.
- Panee pois walheen, Eph. 4: 25.
- Woittaa mailman, 1 Joh. 5: 4.
- Mailma on hänelle ristinnaulittu ja hän mailmalle, Gal. 6: 14.
- Ei hänen sydämmensä ole paisunut, eikä hänen silmänsä nlypiät, Ps. 131: 1.
- Ei elsi kiitosta ihmisten tykönä, Syr. 1: 36.
- Ei huoli ulkonaisesta kallisten waatetten kaunistuksesta; waan pitää sen salaisen ihmisen ilman wiatta sydämmesänsä, lakialla ja hiljaisella hengellä, 1 Pet. 3: 3, 4.
- Ei kelpaa itsellensä, Rom. 15: 1.
- Pitää itsensä kiintiästi nöyryyteen, 1 Pet. 5: 5. Joh. 5: 44.
- Ta kunniallisuuteen, Rom. 11: 17.
- Ei waella lihan jälkeen, Rom. 8: 4.
- Wälttää lihallisia himoja, jotka sotiwat sielua vastaan, 1 Pet. 2: 11.
- Wihaa sitä saastutettua lihan hametta, Jud. v. 23.
- Hyljää mailmalliset himot, Tit. 2: 12.
- Ristinnaulitsee lihansa himoina ja haluinsa kansa, Gal. 5: 24.
- Ruolettaa lihan työt, Rom. 8: 13.
- Elää raittiisti ja walppaasti, 1 Pet. 4: 8.
- Kääntää pois pahan tahtonsa, Syr. 18: 31.

- On puhdas sydämmestä, Matth. 5: 8.
 Luopuu kaikesta kuin hänellä on, Luc 5: 11.
 Kieltää itsensä, Luc. 9: 23, 24, 25
 Vihaa henkeänsä, Joh. 12 25.
 Ei ole maailmasta, Joh. 17: 14.
 Waan ajattelee hengellisiä, Rom. 8: 5.
 Etsii niitä kuin ylhällä ovat, Col. 3: 1.
 Ei waella lihan, waan hergen jälkeen, Rom. 8: 1.
 Gal. 5: 16.
 Ei katso näkymäisiä; waan näkymättömiä, 2 Cor. 4: 18.
 Waijutetaan Jumalan hengeltä, Rom 8: 14.
 Ottaa päällensä ristinsä, Matth. 10: 38.
 On kärsimäinen kaikessa murheessa, Cyr. 2: 4.
 Medittää ja kärsii kaikki, 1 Cor. 13: 7.
 Tuntee, että kaikki jotka jumalisesti Jesuksessa Christuksessa
 elää tahtovat, niiden tulee wainoa kärsiä, 2 Tim 3: 12.
 Tietää, että jota Jumala rakastaa, sitä hän turittaa,
 Jlm. R. 3: 9.
 Ja että hän pieksee jokaisla poikaa, kuin hän korjaa,
 Hebr. 12: 6.
 Tietää, että se raskas risti on hyödyllinen ja hyvä,
 Hiob. 5: 17.
 Ja että hänelle kaikki kappaleet parhaaksi kääntyvät,
 Rom. 8: 27.
 Menee monen waiman pautta Jumalan waltakuntaan,
 Ap. T. 14: 22.
 Antaa tahtonsa Jumalan tahdon ala, Matth. 6: 10.
 Kiittää Jumalaa murheessa, Tob. 2: 14.
 Pilkkataan ja wainotaan maailmalta, Matth. 5: 11.
 Vihataan ja waiwataan, Joh. 15: 18.
 On niinkuin mailman kirous ja jokaisen ihmisen hylky,
 1 Cor. 4: 18.
 Wastaa ottaa kaikki, kuin ihmiset hänelle tekewät, niin,
 kuin Jumalalta lähetetyt, 2 Sam. 16: 10.
 Noilsee kärsiänsä pilkkaa Christuksen tähden, Ap. T.
 5: 41. Sak. 1: 2.
 Ei omista itsellensä mitään hyvää, 1 Cor. 15: 10.
 Ei kerstaa mistään muusta, kuin heikkoudestansa, 2 Cor.
 12: 15.

- Ja että hän Christuksen tuntee ja tietää, 1 Cor. 1: 31.
 Tykölukee Jumalalle ainoalle kaisen hyvän, kuin hänessä
 on ja hän itänönsä on tehnyt, Phil. 2: 13. 5 Mos. k. 8: 18.
 Tuntee, että mikä hyvä on, ei se ole hänestä ja hänen
 kauttansa; vaan Christus sen tekee hänessä, Phil. 1:
 11. Joh. 15: 5.
 Tuntee hänensä itse puolestansa olevan kelvottoman pal-
 melian, Luc. 17: 10.
 Tunnustaa kaisen hyvän saaneensa Jumalalta, 1 Cor. 4: 7.
 Ja että hän ainoastansa sulasta Jumalan armosta tulee
 pyhitetyksi astiaksi, kunniaaksi, perheenisännälle tarpeelli-
 seksi ja kaikkiin hywiin töihin valmistetuksi, 2 Tim.
 2: 21. Phil. 1: 6.
 Ja sentähden kaitissa Jumalalle kunnian antaa, Ps. 115: 1.
 Eikä unhotta mitä hyvää hän hänelle tehnyt on, Ps.
 103: 2.
 Kiittää aina Jumalaa hänen armonsa ja laupiutensa
 edestä, 2 Cor. 9: 15.
 Mlistää ja kunnioittaa sitä kuin elää ijankaittisesti, Dan.
 4: 31.
 Waeltaa wiisaasti, hangitsee itsensä ajallansa; sillä aika
 on paha, Eph. 5: 15, 16
 Pitää hyvän omantunnon, Hebr. 13: 18.
 Toivoo Herralta kaikkea hyvää, Ps. 125: 1.
 Tietää sen, että Herra tuntee omansa, 2 Tim. 2: 19.
 Tietää Jumalan kuuleman niitä, jotka tekewät hänen
 tahtonsa, Joh. 9: 31.
 Hänellä on Christuksen mieli, 1 Cor. 2: 16.
 Tuntee Christuksen, Joh. 17: 3.
 On Christuksen päällensä pukeut, Gal. 3: 27.
 On Christuksesta osalliseksi tullut, Hebr. 3: 14.
 Jesus Christus on hänessä, 2 Cor. 13: 5.
 On yhdistetty Christuksen kansa, Joh. 17: 21.
 Christus elää hänessä, Gal. 2: 20.
 Hän pysyy Christuksessa ja Christus hänessä, 1 Joh. 2: 24.
 Ryhtyn Christukseen ja on yksi henki hänen kansansa,
 1 Cor. 6: 17.
 Ja sentähden on hän Christuksessa ja Christus hänessä,
 Joh. 6: 56.

Hän waeltaa Herran walkeudessa, Es. 2: 5.

On Jumalalta opetettu, Joh. 6: 45.

On saanut moiteen, joka hänelle kaikki opettaa ilman erhehtä, 1 Joh. 2: 27.

Tietää, että Christuksen rakkaus kaiken tuntemisen voit-
taa, Eph. 3: 19.

Kointähti koittaa hänen sydämessänsä, 2 Pet. 1: 19.

Katselee Herran kirkkautta niinkuin speilissä, awoimilla
kaswoilla, 2 Cor. 3: 18.

Tuntee Jumalan, 1 Joh. 4: 7.

Pyhä Henki asuu hänessä, 2 Tim. 1: 14.

Hän on elämän Jumalan temppeli ja asuinsia, 2 Cor. 6: 16.

Hänellä on P. Hengen todistus, että hän on Jumalan
lapsi, Rom. 8: 16.

On osallinen Jumalan luonnosta, 2 Pet. 1: 4.

On wahwa siitä, ettei kuolema, eikä elämä ꝛc. eli joku
luontokappale taida häntä Jumalan rakkaudesta eroit-
taa, Rom. 8: 38.

Hänellä on lewollinen elämä, Eyr. 41: 18.

On Marian kanssa hyvän osan walinnut, jota ei hä-
neltä steta pois, Luc. 10: 42.

Jumalan sana on hänelle ilo ja sydämmen lohdutus,
Jer. 15: 16.

Se on hänelle makeampi kuin hunaja, Psalm. 119: 103.

Juo uskolla elämän wettä, joka tulee hänessä sen weden
lähteeksi, joka kuohuu ijankaikkiseen elämään, Joh. 4: 14.

Syö uskossa sitä elämän leipää, joka taimaasta tuli
aläs, ꝛc. Joh. 6: 51.

Täntekään Pyhän Hengen lohdutuksella, Ap. T. 9: 31.

Hänellä on rauha Jumalan kanssa, Rom. 5: 1.

Christuksessa, Joh. 16: 33.

Hänen menonsa on taimaisa, Phil. 3: 20.

Menee sisälle ja ulos ja löytää laisumen, Joh. 10: 9.

On iloinen Jumalassa, Ps. 4: 8, ꝛc.

Maiistaa sielussansa kuinka Herra on suloinen, Ps. 34: 9.

Gloitsee Jumalassa hänen wapahujassansa, Luc. 1: 47.

Löytää Jumalan waltakunnan sisällänsä, Luc. 7: 21.

Joka on wanhurskaus, rauha ja ilo Pyhässä Hengessä,
Rom. 14: 17.

Suofaa ja itämöitsee taimaalisen kodon perään, 2 Cor. 5: 2.
Halajaa eritäi täältä ja nähdä Jumalan kasvot, Phil.
1: 23. Ps. 42: 3.

Solle meidän Jumalallemme olkoon kunnia ja ylistys iankaikkisesti!
Amen.

Unhottamaton muistutus.

Kakas sielu! älä siihen lody, ettäs tämän kerran luet läpitse ninkuin yhden Historian, eli jonkun muun kirjoituksen, johon sinun ei paljon tule; vaan koettele Herran pelwossa; usein elämääs näillä merkeillä, ja ota waari tästä eteen pannusta neuwosta ja pyydä ojeta sinun menös molempain jälseen. Älä turhaan luule, ettes tarvitse hyvää neuwoa. Mutta jos itses oikein koettelet, ja todella löydät itsesäs oikein aljetun Christillisyyden, niin laita niin, että muutkin sen kautta neuwoiksi tulisit ja sinun esimerkissäs näkisit hyödytyksen ja hedelmän siitä kuin neuwotaan.

Se kuin Christillisessä aivoitukseksa niin lyhykäisesti tämän on kokoon pannut, on menösansa ja elämäkerrassansa oikein hengellinen mies, waikka ei hän niin wirtansa ja ulkonaisen säätynsä puolesta ole. Se on hyvä, että Jumalalla muutamia sentkaltaisia on; koska monta (Jumala armahakoon!) on juuri wastoin. Se oppinut Theologus, joka 1674 on kokoon pannut tarpeelliset waarinottamiset Johan Arendt mainaan neljänneestä Kirjasta, siitä Diklasta Christillisyydestä; hän on sillä paikalla merkillisin hänen säädyssänsä, ja uskollisessa uskollisten sieluin kaitsemisessä on harwalta hänen wirtaisansa; kuitenkin on kuultu hänen sanoman samasta miehestä: Jumala tekis, että muut minulta niin raketaisiin, kuin minä Christillisyydessäni häneltä rakettu olen. Hän rakastaa suuresti Tauleruksen kirjoituksia, jotka myös Lutheruksella suuresti ylistetään: on siis tämä kuin seuraava lateja täyttämään, tähän tyköpanku hänen kirjass-

tansa, joka kutsutaan Medulla animæ, eli aivuin täydelli-
syydestä meidän sielussamme.

4 Luku.

Kuin ka synnit toinen toisesansa niin myös
aivot keskenänsä, niin kuin yhdessä
käädyssä kiinnirippuvat.

Koska Herra Jumala meidän tyköämme ja meis-
sä, on paljo lähempänä, kuin me itsiämme, miksemme
tunne hänlä meidän tyköämme? Sentähden ettei hänen
armonsä meissä vaikuta. Mutta miksei hänen armonsä
meissä vaikuta? Sillä emme sitä nöyrällä sydämmellä
hartaaesti ano. Miksemme sitä nöyrällä sydämmellä ano?
Sillä emme rakasta Jumalaa kaikesta sydämmestä ja kai-
kesta sielusta. Miksemme rakasta Jumalaa kaikesta sy-
dämmeestä ja voimasta? Sillä emme tunne Jumalaa.
Miksemme tunne Jumalaa? Sillä emme tunne itsi-
ämme. Miksemme tunne itsiämme? Sillä emme ota
vaaria meidän elämäkerrastamme. Miksemme ota vaaria
elämäkerrastamme? Sillä meidän ymmärryksemme filmät
ovat pimenneet. Minkä tähden ovat meidän ymmärryk-
semme filmät pimenneet? Sillä ne ovat täynnä katoowais-
ten kappalten tomua ja lokaa. Tämä tomu on säädytöin
rakkaus ja halu itse tykömme, luontokappalten, mailman
ja meidän lihamme tykö. Minkätähden ovat meidän ym-
märryksemme filmät niin täynnä tomua ja lokaa? Ettem-
me kuoleta meidän mieleemme pyyntöä, emmekä tahdo täy-
dellä halulla kääntää meitämme Jumalan tykö sentähden
ei taida armon walkeus meissä vaikuttaa.

Sitä vastaan pitää otettaman vaari tästä aivuin
käädystä; joka halajaa armon walkeudella walaiustuksi tul-
la Jumalalta, ja hänen voimallansa eroittaa itsensä
muista, se ylöns katsoo ja wälttää mailman rakkausta, hi-
moa ja wiisautta. Sillä niin paljon kuin minä Juma-
lan voimalla olen wirwotettu, niin paljo eroitan minä

minun itsestäni ja olen Jumalalle nöyrä ja kuuliainen: niin paljo kuin minä kuulen Jumalaa, niin paljo on minun sydämmeni ilossa: niin paljo kuin minun sydämmeni Jumalassa iloitsee, niin paljo on minun mieleni walaisu: tu wiisaudella: niin paljo kuin minun mieleni on walaisu, niin paljo on minun ymmärrykseni lisäntynyt: niin paljo kuin minun ymmärrykseni on lisäntynyt, niin paljo tunnen minä Jumalan: jota paremmin minä tunnen Jumalan sitä enemmän rakastan minä häntä: jota enemmän minä Jumalaa rakastan, sitä enemmän pidän minä hänen käskynsä ja oppinsa; jota enemmän minä pidän hänen käskynsä ja oppinsa, sitä enemmän minä wältän syntiä; jota enemmän minä wältän syntiä, sitä enemmän pyssyn minä itse tyköni: jota enä minä pyssyn tyköni, sitä enä minä tunnen itseni: jota enä minä tunnen itseni, sitä enä minä itseni ylönkatson: jota enä minä itseni ylönkatson, sitä vähemmän pyhdän minä kunniaa ja kalua: jota vähemmän minä näitä pyhdän, sitä paremmin minä olen mielelläni kōyhä: jota paremmin minä olen mielelläni kōyhä, sitä vähemmän walitan minä jotakuta puutosta: niin wāhān kuin minä walitan puutosta, niin paljo minä olen kārsiwällisempi: jota kārsiwällisempi, sitä nōrempi minä olen: jota nōyrempi minä olen, sitä vähemmän minä ylönkatson sen kuin minun ylönkatsoo: jota vähemmän minä heitä ylönkatson, sitä enä minä olen rikas hengessä: jota rikkaampi minä olen hengessä, sitä vähemmän minä kaikesta muusta pyhdän: jota vähemmän minä kaikesta muusta pyhdän, sitä enemmän tahdon minä sitä kuin Jumala tahtoo, ja Jumala tahtoo sitä kuin minä tahdon, että minä walistetaan ja kirkastetaan, ja tulen yhdeksi hengeksi Jumalan kansa. Tähyän tarwitaan tähdellinen meidän sydämmemme wieroittamuus pois luonokappaleista. Sillä ihminen on tehty aika ja ijankaikkisuutta warten, sentähden, jota enemmän ihminen suosuu ajalliseen, sitä enemmän wetää hän itsensä pois ijankaikkisesta, joka hänelle näkyy wāhāksi, niin kuin yksi kappale, joka kaukana on, wāhāksi näytlää. Mutta senkalainen ei taida itänänsä oikian rauhaan tulla, waan pyssyy Jumalan rakkaudessa sofiana, kylmänä, kelwotoinna,

huikentelemaisena, pysymättömissä kappaleissa, joihin hän itsensä kääntänyt on. Sentähden joka mielellänsä tahoo synnin saastaisuudesta vapa olla, hänen pitää itsensä luotuin kappalten rakkaudesta ja saastuttamisesta ensiksi vapauttaman. Sillä Jumalan rakkaus ja ajallinen rikkaus, ei taida howin yhdessä olla yhdessä sydämessä. Oikea Jumalan rakkaus on tuli, joka hyvässä sydämessä kuluttaa kaikki ajalliset, vapahdantain sydämen niistä: ulos käymys ajallisista kappaleista on sisällekäymys iankaikkisiin ja jumalallisiin.

Tit. 2: v. 11, 12, 13. Jumalan armo kaikille ihmisille terweellinen on ilmestynyt. Joka meidän opettaa kaiken Jumalattoman menon hyljäämän ja mailmalliset himot, ja tässä maailmassa raittiisti, ja hursteasti ja Jumalaisesti elämään; ja odottamaan auluaallista toivoa, ja suuren Jumalan meidän lunastajamme Jesuksen Christuksen ilmestystä.